

ΘΕΜΑ

Η νέα «πυξίδα» ανάπτυξης της Ε.Ε.

Σελ. 10

Η ΚΟΜΙΣΙΟΝ

Απλοποίηση κανόνων για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας

ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

Φιλόδοξη ατζέντα, με αρκετά ερωτήματα να μένουν αναπάντητα

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Γυναίκες το 33% στα Δ.Σ. εισηγμένων

Γυναίκες θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία από τα δέκα μέλη διοικητικών συμβουλίων σε εισηγμένες εταιρείες στην Ελλάδα, καθώς νομοσχέδιο του υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας που κατατέθηκε στη Βουλή θέτει βασικό στόχο τη μείωση της ανισότητας στην εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εταιρειών. **Σελ. 14**

DEEPSEEK

Η ΚΙΝΕΖΙΚΗ STARTUP ΠΟΥ ΑΝΕΤΡΕΨΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ Α.Ι.

Σελ. 11

WALL STREET

ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΡΑΜΠ ΓΙΑ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Σελ. 13

Πληρωμές και εθελούσιο στην Ελληνική

Δημόσια πρόταση από τη Eurobank, καταβολή 748 εκατ. ευρώ και σχέδιο για αποχώρηση 400 υπαλλήλων

Πολλές εξελίξεις αναμένονται τον Φεβρουάριο στην Ελληνική Τράπεζα. Το μενού έχει «τρία πιάτα». Ολοκλήρωση των εξαγορών που προέβη το Φθινόπωρο του 2024, μία νέα υποχρεωτική δημόσια πρόταση από τη Eurobank ως

μεγαλομέτοχος για πλήρη εξαγορά της τράπεζας, αλλά και Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου. Θα είναι και η απαρχή γι' αυτό που θα ακολουθήσει μέσα στα επόμενα τρίμηνα, σε σχέση με την Ελληνική Τράπεζα και τη Eurobank. Τις τρεις αυ-

τές «πράξεις» δεν αποκλείεται να τις δούμε να ανακοινώνονται σχεδόν ταυτόχρονα. Η πρώτη αναμένεται στις 8 Φεβρουαρίου και αφορά στις συμφωνίες που ανακοινώθηκαν εντός Νοεμβρίου για εξαγορά των μετοχών που διατη-

ρούσαν στην Ελληνική Τράπεζα η ΕΤΥΚ, η Δήμητρα Επενδυτική και η Logicom, συνολικού ύψους 748 εκατ. ευρώ. Πιθανώς την ίδια ημέρα, θα δούμε τη Eurobank να προχωρά σε υποχρεωτική δεύτερη δημόσια πρόταση, όπως άλ-

λωστε ορίζει ο νόμος, για να αγοράσει και τις μετοχές που απομένουν, δηλαδή το 6,53% της Ελληνικής Τράπεζας. Λίγες ημέρες αργότερα πιθανό να ανακοινωθεί και σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης 400 υπαλλήλων. **Σελ. 4**

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ Το Plan B για αντιμετώπιση του υδατικού στην Πάφο

Στο μικροσκόπιο της Βουλής θα βρεθεί σήμερα το υδατικό πρόβλημα στην επαρχία Πάφου. Παράγοντες της περιοχής θα ζητήσουν να μάθουν από το αρμόδιο υπουργείο αν υπάρχει «σχέδιο Β» και πώς σκοπεύει να διαχειριστεί την καταστροφή της μονάδας αφαλάτωσης, καθώς, μετά και τη βλάβη στο φράγμα του Μαυροκόλμπου, η επαρχία βρίσκεται σε δεινή κατάσταση. **Σελ. 7**

ΚΟΜΙΣΙΟΝ Συστάσεις προς Κύπρο για τη λειψυδρία

Ελλείψεις σε νερό και λειψυδρία, αλλά και ανάγκη για περισσότερα μέτρα για το θαλάσσιο περιβάλλον βλέπει για την Κύπρο η Κομισιόν. Αξιωματούχος της Κομισιόν επισημάνει πως έχει γίνει πρόοδος όσον αφορά στην κυκλική διαχείριση νερού, λόγω μεταξύ άλλων και των αυξανόμενων αναγκών στους τομείς της γεωργίας και του τουρισμού. **Σελ. 7**

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ■ Ο εφιάλτης των σεισμών αδειάζει τη Σαντορίνη

Χρυσές δουλειές για ισραηλινές startups λόγω πολέμου

Το drone που εντόπισε τον πρώην ηγέτη της Χαμάς, Γιαχιά Σινουάρ, και κατέγραψε τις τελευταίες του στιγμές σε ένα βομβαρδισμένο κτήριο στη Γάζα τον περασμένο Οκτώβριο, κατασκευάστηκε από την ισραηλινή startup Xtend. Είναι μία από τις πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις που κάνουν «χρυσές δουλειές» στο Ισραήλ, χάρη στην πολεμική μηχανή της χώρας, και επεκτείνονται πλέον παγκοσμίως. Τα drones της εταιρείας βασίζονται σε τεχνητή νοημοσύνη για να διεξάγουν χτυπήματα υψηλής ακρίβειας και μπορούν να λειτουργήσουν μέχρι 9.000 χιλιόμετρα μακριά με ελάχιστη ανθρώπινη παρέμβαση. **Σελ. 9**

Πρωθούνται οι fast track διαδικασίες για αναπτύξεις

Τι προβλέπει το σχέδιο δράσης

Τις στρεβλώσεις στο επικείμενο θέλει να διορθώσει η κυβέρνηση και ήδη προωθείται σειρά μέτρων. Προωθείται η εξωστρέφεια της κυπριακής βιομηχανίας και οι fast track διαδικασίες αδειοδότησης αναπτύξεων. Κύρια επιδίωξη της κυβέρνησης η δραστική μείωση της γραφειοκρατίας και η ενδυνάμωση των μηχανισμών για διεκπεραίωση των αιτημάτων ξένων επενδυτών. **Σελ. 4**

Το παρασκήνιο της αποχώρησης της Total-ENI

Αλλαγές στα ενεργειακά

Αλλάζει από τα τέλη Ιανουαρίου ο ενεργειακός χάρτης της κυπριακής ΑΟΖ. Η αποχώρηση της ιταλογαλλικής κοινοπραξίας Total-ENI από τα τεμάχια «2», «3» και «9» σηματοδοτεί το τέλος, μετά από δώδεκα χρόνια, των προσυμβατικών για ανεύρεση υδρογονανθράκων στο ανατολικό άκρο της ΑΟΖ. **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

■ **Αναφέρεται σε ομοσπονδία, φωτογραφίζει συνμοσπονδία**
Το Σ.Α. ΟΗΕ ζητάει «συμβιβασμό στην εξεύρεση κοινού εδάφους».

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Ο μεγάλος τζόγος με την οικονομία

Αυτή η διακυβέρνηση δεν έχει να κάνει τίποτα με όσα είδε στην πρώτη θητεία ο αμερικανικός λαός. Το Σάββατο που μας πέρασε, με μια μονοκονδυλιά, ο νέος ένοικος του Λευκού Οίκου, «χτύπησε» τους τρεις βασικούς εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ επιβάλλοντας δασμούς για προϊόντα που εισάγονται από τον Καναδά, την Κίνα και το Μεξικό. Η απόφαση Τραμπ αποτελεί ένα πρώτο τεστ ενός ανορθόδοξου μέτρου που ο ίδιος θεωρεί πανάκεια για όλα τα προβλήματα. Το στοίχημα που βάζει ο πρόεδρος Τραμπ με την οικονομία είναι μεγάλο, απειλώντας να αποσταθεροποιήσει το κόστος διαβίωσης και εν τέλει την πιο δυναμική οικονομία του πλανήτη.

Οι αγορές όμως δεν ενέκριναν την κίνηση και γρήγορα ήρθε και η κω-

λοτούμπα σε μια προσπάθεια να σώσει τα προσχήματα. Αρκετοί αναλυτές πάντως κάνουν λόγο για αυτογκόλ σε ένα τζογάρισμα που υποσκάπτει την ανάπτυξη και προκαλεί την επανεμφάνιση του πληθωρισμού. Ήδη, η Κίνα μετά τον Καναδά αντέδρασε και επέβαλε δασμούς ύψους 15% σε επιλεγμένα αμερικανικά προϊόντα. Δεν έχουν άδικο όσοι λένε πως άνοιξε η πόρτα του τρελοκομείου και πως στο τέλος αυτού του επικίνδунου δρόμου βρίσκεται η καταστροφή.

Για τον πρόεδρο Τραμπ οι δασμοί είναι ένα διαπραγματευτικό χαρτί, το οποίο θα χρησιμοποιήσει για να επιβάλει την πολιτική του σε φίλους και εχθρούς. Ήδη, οι αποφάσεις για Μεξικό και Καναδά αναστέλλονται για ένα μήνα, αφού λέει πως έπεισε

τις δυο χώρες να περιφρουρήσουν καλύτερα τα σύνορά τους. Στον προεκλογικό του, χαρακτήρισε τον εμπορικό πόλεμο ως τη μόνη λύση για να διορθωθούν οι παθογένειες της αμερικανικής οικονομίας αναφορικά με το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, την παράνομη μετανάστευση, ακόμα και την εισοδο ναρκωτικών στη χώρα. Όσοι επιχειρούν να διασκεδάσουν τις ανησυχίες λέγοντας ότι κάποια από αυτά έγιναν και στην πρώτη θητεία, θα πρέπει να γνωρίζουν ότι από τότε ο κόσμος έχει αλλάξει όπως και οι δυναμικές του πληθωρισμού.

Η απόφαση του Σαββάτου, αν και κατά τα δύο-τρίτα μπαίνει στον πάγο για ένα μήνα, κάλυπτε ένα σύνολο εισαγωγών ύψους 1,5 τρις. δολαρίων.

Και σε μια εποχή που ακόμα και μια μικρή αύξηση των τιμών γίνεται αιτία να σημάνει συναγερμός στις αγορές και να προκληθεί πανικός, η ανησυχία παραμένει.

Η προσοχή, λοιπόν, είναι στραμμένη στις διαθέσεις του ευέξαπτου νέου ενοίκου του Λευκού Οίκου, ο οποίος απειλεί τους πάντες και τα πάντα. Ενδεικτικό της νέας κατάστασης που επικρατεί στην άλλη άκρη του Ατλαντικού είναι η πρόθεση για γενικευμένη επιβολή δασμών που απειλεί να αποσταθεροποιήσει τις οικονομίες της Λατινικής Αμερικής, που σε μεγάλο βαθμό είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Πιθανή κρίση στη Λατινική Αμερική δεν πρόκειται να αφήσει στο απυρόβλητο την οικονομία των ΗΠΑ, οι οποίες στηρί-

ζουν πολλά στη σταθερότητα των γειτόνων τους.

Η πολύ ανησυχητική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί δεν προβλέπεται να έχει άμεσες επιπτώσεις στις τιμές. Κάποιοι όμως πολύ γρήγοροι υπολογισμοί εκτιμούν ότι οι αποφάσεις του Σαββάτου, εφόσον τελικά προχωρήσουν θα έχουν αρνητικές συνέπειες στην ανάπτυξη ύψους 1,5% του ΑΕΠ το 2025 και 2,1% το 2026. Σε μια τέτοια περίπτωση ο κίνδυνος για στασιμοπληθωρισμό θα είναι γεγονός. Όλοι παρακολουθούν με κοιμένη ανάσα τις εξελίξεις και περιμένουν το επόμενο επεισόδιο θυμού του προέδρου Τραμπ. Σε κατάσταση πανικού και οι αξιωματούχοι της FED, η σύγκρουση με τους οποίους είναι θέμα χρόνου.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback!**

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

μπλε

Ανάπτυξη, ριζ’ το

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Θυμόμαστε νομίζω όλοι και όλες πόσο πολύ είχε συ- νταραχτεί η κοινωνία για την παρ’ ολίγον κατεδάφιση των τεσσάρων διατηρητέων της οδού Ισοκράτους στη Λευκωσία το 2021. Η Αρχιεπισκοπή Κύπρου και ο μακαριστός αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β’ είχαν μπει στο στόχαστρο για την αναλγησία τους να ρίζουν τα κτήρια. Σύντομα, η Αρχιεπισκοπή α- νέλαβε την υποχρέωση να αναστήλωσει τα τέσσερα οικήματα και να τα παραδώσει στην προτεραία κα- τάστασή τους. Μάλιστα, εντός ολίγου, όπως μαθαίνει η στήλη, θα παραδοθούν. Είχαν γραφτεί πολλά εκείνες τις μέρες, και από τα κόμματα είχαν εκδοθεί ανακοινώσεις, γενικώς δεν είχε περάσει απαρατήρητο το γεγονός. Φυσικά και πιο πριν είχαν γίνει διαμαρ- τυρίες.

Όπως και να ’χει πολλά σημαντικά αρχιτεκτονή- ματα κάηκαν εν μια νυκτί, κάποια ήταν και ιστορικά, όπως η πατρική οικία του Γλαύκου Κληρίδη, που κατεδαφίστηκε το 2018, είχε θεωρηθεί οικογενειακή υπόθεση και δεν υπήρξαν αντιδράσεις, τουλάχιστον έντονες –εν κινδύνω βρίσκεται και η οικία Εζεκία Παπαϊωάννου, που είναι στα πρόθυρα κατάρρευσης (στο ΑΚΕΛ έχουν απ’ ό,τι μαθαίνει η στήλη πλάνα). Στη Λεμεσό ένα χρόνο πιο πριν, το 2017 είχε κατε- δαφιστεί η έπαυλη Ευαγόρα Λαντίτη, είχε χαρακτη- ριστεί «έγκλημα», αλλά και πάλι, επρόκειτο για ι- διωτική περιουσία. Μην ξεχνάμε και την κατεδάφιση της Διανέλλειου Τεχνικής Σχολής Λάρνακας, το οποίο είχε ρημάξει βέβαια. Πιο πρόσφατα στη Λεμεσό πάλι είχαμε αγανακτήσει με την πυρκαγιά στο αρ- χοντικό της Κρυσταλλίας Παυλίδη, που ήταν και διατηρητέο. Και προχθές πάλι είδαμε να κατεδαφίζεται η οικία Θρασύβουλου Τρύφωνος, στο κέντρο της Λευκωσίας. Πάλι, μιλάμε για ιδιωτική περιουσία, άρα πάλι λίγα μπορούμε να πούμε.

Η Πολιτεία και οι όποιες αρχές τι κάνουν είπαμε; Περιμένουν τον κουνιαχτό για να τσουξουν τα μάτια τους και να δουν τι πρέπει να κάνουν; Για τη Λευκωσία έχει γίνει χαρτογράφηση του αρχιτεκτο- νικού αποθέματος, ε και τότε; Γιατί δεν προστατεύ- ονται αυτά που πρέπει να προστατευτούν; Ποies είναι οι ευθύνες των νεότευκτων φορέων, που ονο- μάζονται Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης, ποies είναι οι ευθύνες του υπουργείου Εσωτερικών και ποies οι αρμοδιότητες των Δήμων; Είμαστε σί- γουροι ότι αυτά τα 7.000 και πλέον διατηρητέα που έχει κηρύξει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως είναι ακόμα στη θέση τους; Η πρόταση Νόμου που είχε καταθέσει ο Δημοκρατικός Συναγερμός το 2021 ψηφίστηκε και αυστηροποίησε τον Νόμο 90 του 1972, χρήζει βελτίωσης; Ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Α- ριστος Δαμιανού ανακοίνωσε πως το κόμμα θα εγ- γραφεί αυτεπάγγελο θέμα στην Επιτροπή Εσωτε- ρικών της Βουλής, αναφορικά με τις συνεχείς κα- τεδαφίσεις κτιρίων ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας. Χρειάζεται το υπουργείο Εσωτερικών, οι Δήμοι, το ΕΤΕΚ, τα Πανεπιστήμια, να συνεργαστούν για να μην ξαναδοούμε πάλι λίθους και πλίνθους και ζύλα και κέραμο ατάκτως ερριμμένα; Και μετά να κλαίει όλοι επί ερείπιών; Βέβαια κλαίμε μόνο για ό, τι έχει την τύχη να πέσει στο μάτι μας, γιατί ξέρετε πόσα πέφτουν στις μέσα γειτονιές και δεν το παίρ- νουμε χαμπάρι;

Ο’Αννης Σκορδής είναι ένας από τους Κύπριους μουσουργούς που έχει να επιδείξει σημαντικό έργο στον τομέα του τόσο εντός των συνόρων όσο και εκτός. Μάλιστα, το έργο του «β», που θα παρουσιαστεί στο πλαίσιο του 5ου Διεθνούς Φεστιβάλ Λευκωσίας, αποτελεί ανάθεση του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, όπου και παρουσιάστηκε στις 11 Ιουνίου 2024. Έτσι, με την ευκαιρία παρουσίασps του «β» σε πα- γκύπρια πρεμιέρα, στη Λευκωσία, την Πέμπτη 6 Φεβρουαρίου, στο Δημοτικό Θέατρο Λευ- κωσίας, μιλήσαμε με τον συνθέτη Άντη Σκορ- δή, για την εμπνευσή του να δημιουργήσει ένα έργο, βασισμένο στα «Ελεγεία του Ντου- ινo» του Ράινερ Μαρία Ρίλκε, λέγοντάς μας πως του πήρε λίγο χρόνο να βρει τον τρόπο, με τον οποίο ήθελε να εκφράσει αυτό που «άκουγε», «διαβάζοντάς τες αρχικά ήθελα να κάνω κάτι πιο αφηρημένο χωρίς να υπάρχει κείμενο. Στην πορεία ωστόσο και όντας μα- γνητισμένος από την πρόταση που διάλεξα να έχω ως κείμενο αποφάσισα να δημιουργήσω ένα κύκλο τραγουδιών με τα στοιχεία όπως έχουν στο έργο που έγραψα». Το έργο «β» του Σκορδή έχει αναφορές από σύγχρονη κλασική μουσική, σε συνδυασμό με μπαλι- νέζικη, γκαμελάν, καρνατική μουσική και techno, ως βάση για μια ηχητική εμπειρία που προσκαλεί τον ακροατή σε μια τελετουργία όπου οι έννοιες της ομορφιάς και του τρόμου υπογραμμίζονται και κατευθύνουν την τελετή.

–Έχεις συνθέσει μία μουσική τελετουρ- γία... τι σε ώθησε να ασχοληθείς με τα «Ε- λεγεία του Ντουίνo» του Ρίλκε; –Είχα διαβάσει λίγο καιρό πριν ξεκινήσω τη σύνθεση τις «Ελεγείες» του Ρίλκε, που με συνεπήραν και μου δημιούργησαν την ανάγκη να συνθέσω ένα μουσικό έργο εμπνευσμένο από αυτές, αλλά και τη γενικότερη βιογραφία του Ρίλκε. Μου πήρε λίγο χρόνο να βρω τον τρόπο, με τον οποίο ήθελα να εκφράσω αυτό που «άκουσα», διαβάζοντάς τες αρχικά ήθελα να κάνω κάτι πιο αφηρημένο χωρίς να υπάρχει κείμενο. Στην πορεία ωστόσο και όντας μα- γνητισμένος από την πρόταση που διάλεξα να έχω ως κείμενο αποφάσισα να δημιουργήσω ένα κύκλο τραγουδιών με τα στοιχεία όπως έχουν στο έργο που έγραψα.

–Ο μουσικισμός και η θρησκευτικότητα των «Ελεγείων του Ντουίνo» μεταφέρονται στο «β»; –Θα έλεγα πως ο μουσικισμός σίγουρα με- ταφέρεται, με μια πιο σφαιρική έννοια και με αναφορές από διάφορες κουλτούρες με μουσικιστική πρακτική. Παράλληλα, το ίδιο θα έλεγα και για τη συναισθηματική κατά- σταση που υπάρχει στο κείμενο των ελεγείων,

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η ομορφιά... της μεταμόρφωσης

όπως και στις αντιθέσεις μεταξύ δύο συναι- σθηματικών πόλων.

–Γιατί επέλεξε τη χρήση εθνικών μουσικών στο «β», όπως μπαλινέζικη, γκαμελάν, καρ- νατική. Είναι μία καταβύθιση σε αρχέγονες αναζητήσεις;

–Οι συγκεκριμένες μουσικές παραδόσεις είναι χαρακτηριστικό της μουσικής μου γρα- φής γενικότερα. Το ενδιαφέρον μου για τις συγκεκριμένες μουσικές παραδόσεις ξεκίνησε από τα πρώτα στάδια, όταν άρχισα να γράφω μουσική, όντως σαν μια έρευνα σε πολιτισμούς που εμπεριέχουν εκστατικά στοιχεία στη μουσική τους παράδοση. Αυτό με ώθησε στο να μελετήσω αυτά τα είδη για αρκετό χρόνο και πλέον να τα εντάσσω με τη δική μου προ- σέγγιση στη μουσική μου. Το «β» ως ένα ακόμα έργο μου σε αυτή την περίπτωση ε- μπεριέχει αυτά τα στοιχεία και σαν μουσικό χαρακτηριστικό αλλά και σαν μια περαιτέρω αναζήτηση της μουσικής έκφρασης μέσα από αρχέγονες πηγές.

–Συνδυάζεις βέβαια πολλούς και διαφορε- τικούς μουσικούς δρόμους... πού σε οδή- γησαν τελικά εσένα;

–Με οδήγησαν σε μια συνολική δραμα- τουργία που την παρομοιάζω σαν ένα ταξίδι ιστορικό και γεωγραφικό, περνώντας από πολλά μέρη που ήταν μέρος στο παρελθόν μου, στο παρόν αλλά και σε μια μελλοντική συνθήκη που οραματίζομαι μουσικά...

–Γιατί, η ομορφιά δεν είναι παρά η αρχή

«Οι Ελεγείες του Ρίλκε με συνε- πήραν και μου δημιούργησαν την ανάγκη να συνθέσω ένα μουσικό έργο εμπνευσμένο από αυτές, αλλά και τη γενικότερη βιογραφία του Ρίλκε».

του τρομερού, που μόλις μπορούμε να υ- ποψοφούμε [...]»... γράφει ο Ρίλκε στην αρχή του πρώτου ελεγείου, είναι φρικτή η ομορφιά;

–Η ομορφιά σαν «έννοια» δεν θεωρώ ότι είναι φρικτή... φρικτή μπορεί να είναι όμως μια κατάσταση που μπορεί να σε οδηγήσει η ομορφιά, η ομορφιά σε πολλές υφές... όπως και «όμορφη» μπορεί να είναι μια συνθήκη που να καταλήξει από κάτι το φρικτό... ου- σιαστικά αυτό που παίρνω από αυτή την πρό-ταση είναι πως κάτι ζωντανό, εμπεριέχει στοιχεία δύο πόλων... όσο πιο αντίθετα είναι τόσο πιο έντονη η συνθήκη... και όσο πιο όμορφη είναι μια κατάσταση τόσο φρικτή μπορεί να γίνει... σαν ένα εκκρεμές που όσο απομακρύνεται από τον κεντρικό άξονα τόσο μακριά πάει και από την αντίθετη κατεύθυνση. Συνοψίζοντας, ο τίτλος «β» παραπέμπει στις πεταλούδες και πιο συγκεκριμένα σαν μίση πεταλούδα, αφορά τη μορφή της πεταλούδας και την εξελικτική της πορεία από ένα σκου-

«Ο τίτλος “β”» λέει ο συνθέτης Άντης Σκορδής «παραπέμπει στις πεταλούδες και πιο συγκεκριμένα σαν μίση πεταλούδα, αφο- ρά τη μορφή της πεταλούδας και την εξελι- κτική της πορεία από ένα σκουλήκι (που μπορεί να θεωρηθεί φρικτό) σε πεταλούδα (που μπορεί να θεωρηθεί όμορφη)».

λήκι (που μπορεί να θεωρηθεί φρικτό) σε πε- ταλούδα (που μπορεί να θεωρηθεί όμορφη).

–«Τρόμος» και «Ομορφιά», πώς τα «δένεις» μουσικά;

–Αποφάσισα να μην ασχοληθώ με την κάθε έννοια σαν οντότητα και να συνθέσω δύο διαφορετικά πλαίσια που το καθένα α- φορά μια συνθήκη. Επέλεξα να δημιουργήσω μια ηχητική ατμόσφαιρα που στη δική μου διατύπωση εμπεριέχει και τις δύο έννοιες όπως τις καταλαβαίνω ηχητικά και συνυ- πάρχουν πάντα. Ωστόσο κάποιες φορές υ- πάρχει μια βαρύτητα περισσότερο προς μια κατεύθυνση και αντίστροφα.

Συντέλεστες: Σύνθεση/ ηλεκτρονικά: Άντης Σκορδής, μέτζο - σοπράνο: Σοφία Σαρρή, μπάσο κλαρινέτο: Γιώργος Γεωργίου, τσέλο: Ιάσων Ιωάννου, κρουστά: Αλέξανδρος Ιωάννου. Προβολές/ ει- καστική ταυτότητα: Έλια Καλογιάννη.

Πληροφορίες: «β», του Άντη Σκορδή, Δημοτικό Θέατρο Λευ- κωσίας, Πέμπτη 6 Φεβρουαρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Εισιτήρια: Από την ιστοσελίδα Soldout Tickets, τα κασστήματα Stephanis και το ταμείο του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας (Δευτέρα - Πα- ρασκευή 10:00-13:00). Τηλέφωνο 22797979. Το «β» κυκλοφορεί σε βινύλιο τόσο στην Κύ- προ και όσο και στην Ελλάδα από τον Δεκέμ- βριο του 2024. www.andysskordis.com/vita

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

«Αιώρηση»

Η γκαλερί Marginalia παρουσιάζει από τις 7 Φεβρουαρίου την έκθεση ζωγρα- φικής της Ελληνίδας εικαστικού Σοφίας Παπαθανάση με τίτλο «Αιώρηση». Η εικαστικός αναφέρει «Συνεχίζοντας τη διερευνήση της καθημερινότητας του σύγχρονου ανθρώπου μέσα στο αστικό και το φυσικό τοπίο, ανακαλύ- πτω εκ νέου τις αντιθέσεις τους που όμως φαίνονται να συνυπάρχουν και να εισχωρούν η μία μέσα στην άλλη: Η βαριά ύλη με το ανάλαφρο, το γκρίζο πέτρωμα με το χρώμα, η αυστηρή γε- ωμετρία των κτιρίων με το διάχυτο φως. Ο άνθρωπος αυτού του κόσμου ακροβατεί ανάμεσα στο τεχνητό και το φυσικό, στο υλικό και το άυλο, το σωματικό και το ψυχικό, αναζητώντας νόημα, λύσεις, ισορροπία. Τα έργα, πια, αφορούν όλο και περισσότερο σε μια πιο πνευματική διάσταση της ζωής. Συμβολικά, το όποιο βάρος όλων όσων συμβαίνουν γύρω μας που δεν μπο- ρούμε να σπκώσουμε, μοιάζει να απο- φορτίζεται σαν μια ευχή, να μετεωρι- ζεται μεταφυσικά σε μια απελευθερω- τική αιώρηση. Σε μια ανύψωση ψυχής πέρα από την πραγματικότητα, για να αφεθούμε, τελικά, στην ελπίδα». Γκαλερί Marginalia Αρχιεπισκόπου Κυπριανού 15, Στρόβολος. Διάρκεια έως 1 Μαρτίου. Πληροφορίες www.marginalia.com

«Εσύ, εγώ, πάντα μαζί»

Το Θέατρο Δέντρο παρουσιάζει την παι- δική παράσταση «Εσύ, εγώ, πάντα μαζί», του Λάζαρου Λαζάρου, σε σκηνοθεσία Κατερίνας Λούρα. Πρόκειται για μια συ- γκρινετική ιστορία για παιδιά προσχο- λικής και σχολικής ηλικίας, ενώ υπό- σκεται να προσφέρει μια αξέχαστη ε- μπειρία και στους ενήλικες που θα τα συνοδεύσουν. Στο αγρόκτημα όπου με-

Συνεχίζουν οι παραστάσεις της «Μια Φούστα Παραμύθικα» από το θέατρο Piccolo, σε σκηνοθεσία Βασιλικής Ανδρέου. Μια μαγική θεατρική εμπειρία, για όλη την οικογένεια.

γαλώνουν δύο μικρά σποράκια ντομάτας, η Ρηνιώ και ο Σπύρος, η ζωή κυλά ει- ρηνικά δίπλα στη στοργική τους μητέρα Ντορέττα. Όμως μια μέρα, η μητέρα τους εξαφανίζεται ξαφνικά. Τα δύο α- δέλφια, παρά το μικρό τους μέγεθος και την απειρία τους, παίρνουν τη γενναία απόφαση να ξεκινήσουν ένα συναρπα- στικό ταξίδι αναζήτησης. Παιζουν οι η-θοποιοί Κατερίνα Λούρα, Μάριος Μετ- τής, Δήμητρα Χατζηγιάννη, Λοΐζος Πα- παγεωργίου, Ελένη Σμυρνιού, Κρίστου Χαραλάμπους, Elisabeta Maria Racolta,

Γιώργος Ιωσήφ. Μουσικοί Επί Σκηνής: Μάριος Σολωμού, Γιώργος Σταύρου, Κυ- ριακή Ιακωβίδου. Πρεμιέρα: Κυριακή, 9 Φεβρουαρίου, ώρα 11:00 π.μ. Παρα- στάσεις Κυριακή 16, 23 Φεβρουαρίου, και 2, 9 και 30 Μαρτίου, ώρα 11:00 π.μ. Περιοδεία, Πάφος, Μαρκίδειο Θέατρο, Κυριακή 16 Μαρτίου, Λεμεσός, Ευδαδικό, 13 Απριλίου, και Αγία Νάπα, Δημοτικό Θέατρο, 27 Απριλίου, ώρα 11:00 π.μ. Θέατρο Δέντρο: Ενόπτιας 44Β, Παλου- ριώτισσα, Λευκωσία. Πληροφορίες τη- λέφωνο 99520835.

Στην «Κούκλα του Φραντς Κάφκα», η ομάδα των Σταύ- ρου Σταύρου, Κώστα Σιλβέστρου και Θωδωρή Οικονό- μου επιχειρεί να μας μεταφέρει στον μαγικό κόσμο μιας –κατά πολλούς– αληθινής ιστορίας.

Η γκαλερί Marginalia πα- ρουσιάζει από τις 7 Φεβρουαρί- ου την έκθεση ζωγραφικής της Ελληνίδας εικα- στικού Σοφίας Παπαθανάση με τίτλο «Αιώρηση».

«Μια Φούστα Παραμύθικα»

Συνεχίζουν οι παραστάσεις της «Μια Φού- στα Παραμύθικα» από το θέατρο Piccolo, σε σκηνοθεσία Βασιλικής Ανδρέου. Μια μαγική θεατρική εμπειρία, για όλη την οικογένεια, που υπόσχεται να ταξιδέψει μικρούς και μεγάλους στον πλούσιο κυπριακή παράδοσης. Τρία αγαπημένα κυπριακά παραδοσιακά παραμύθια (Αχ το γιο μου το Βασίλη, Οι τρεις συμβουλές, Η χαμένη βασίλοπούλα) στην κυπριακή

διάλεκτο, με τον μοναδικό τρόπο που το Θέατρο Piccolo προσφέρει εδώ και χρόνια. Με σκηνικό μια τεράστια φούστα επί σκηνής, από την οποία ξεδιπλώνονται όλα τα παραμύθια, η παράσταση συν-δυάζει με ευρηματικό τρόπο ηθοποιούς και κούκλες που ζωντανεύουν τους ήρωες και τις περιπέτειές τους. Μικροί και μεγάλοι θεατές θα βυθιστούν σε κόσμους γεμάτους σοφία, ήθη και έθιμα μέσα από χαρακτήρες και μυθικά πλάσματα. Παί- ζουν: Μάριος Στυλιανού, Βασιλική Αν- δρέου, Σάββας Μενοίκου, Πωλίνα Ματ- θαίου. Παραστάσεις 2, 9, και 16 Φεβρου- αρίου, ώρα 11:00 π.μ. Κινηματοθέατρο Πανόραμα Ιδαλίου, Αρμ. Μακαρίου Γ', Δάλι. Πληροφορίες: τηλ. 94409100. Στις 2 Φεβρουαρίου θα υπάρχει ταυτόχρονη διερμηνεία στην νοηματική γλώσσα. Ι- σχύει μειωμένο εισιτήριο για μέλη της Παγκύπριας Οργάνωσης Κωφών.

«Η Κούκλα του Φραντς Κάφκα»

Στην «Κούκλα του Φραντς Κάφκα», η ομάδα των Σταύρου Σταύρου, Κώστα Σιλβέστρου και Θωδωρή Οικονόμου επιχειρεί να μας μεταφέρει στον μαγικό κόσμο μιας –κατά πολλούς– αληθινής ιστορίας. Μιας ιστορίας που μας θυμίζει πως «ό,τι αγα- πάμε μάλλον θα χαθεί, η αγάπη όμως θα επιστρέψει με άλλο τρόπο...». Πρόκειται για μια παράσταση γεμάτη εικόνες, ζω- ντανή μουσική, αλλά και χιούμορ. Η ι-στορία μας μεταφέρει στο Βερολίνο, το φθινόπωρο του 1923. Σε ένα πάρκο, κάπου στην πόλη, ένα κορίτσι κλαίει α- παρηγόρητα γιατί έχασε την κούκλα της. Εκεί συναντάει τον ηχημένο συγγρα- φέα Φραντς Κάφκα, ο οποίος την καθη- συχάζει, λέγοντάς της ότι η κούκλα της δεν χάθηκε, αλλά έφυγε για ένα μεγάλο ταξίδι, για να γνωρίσει τον κόσμο. Από εκείνη την ημέρα, το κορίτσι άρχισε να

λαμβάνει από τον Κάφκα τις επιστολές που της στέλνει η κούκλα της, περιγρά- φοντας της περιπέτειες της στα πέρατα του κόσμου... Παίζουν: Χριστίνα Παπα- δοπούλου, Άντουν Παπαμικαήλ, Αντρέας Κουτσόφτας, Άνθη Κάσινου, Ραφαέλλα Καβάζη. Χορευτές: Γιάννης Οικονομίδης. Μουσικός επί σκηνής: Ανδρέας Μιχα- λόπουλος. Παραστάσεις Σάββατο 8, Κυ- ριακή 9 Φεβρουαρίου, ώρα 5:00 μ.μ. Δη- μοτικό Θέατρο Λευκωσίας.

«Ερωτική ζωγραφική - τετράγωνα»

Η Γκαλερί Γκλόρια παρουσιάζει την έβδομη ατομική έκθεση του καλλιτέχνη Ανδρέα Καρούσιου, με τίτλο «Ερωτική ζωγραφική - τετράγωνα». Η δουλειά του Καρούσιου αντλεί την εμπνευσή της από συναισθήματα, μνήμες και ψυχικές κα- ταστάσεις, δημιουργώντας μια μοναδική, εικαστική αφήγηση. Τα έργα του βρι- σκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλ- λογές στην Κύπρο και το εξωτερικό, ενώ έχει συμμετάσκει σε πληθώρα ομαδικών εκθέσεων. Στη νέα του έκθεση, που χα- ρακτηρίζεται από την ερωτική της θε- ματολογία, ο καλλιτέχνης παρουσιάζει μια σειρά έργων τα οποία συνδυάζουν τη μέλανη με λαδοπαστέλ, χρωματιστά μολύβια, και άλλες τεχνικές. Τα έργα του έχουν φιλοτεχνηθεί πάνω σε χαρτί, πανί και ξύλο. Ο εικαστικός Σάββας Χριστο- δουλίδης σημειώνει σχετικά με τη δουλειά του Καρούσιου: «Κάθε έργο του αποτελεί σύζευξη της ουράνιας με την επίγεια ζωή, του πραγματικού με το φανταστικό, του στερεού και συμπαγούς με το ρευστό και ευλύαστο, του χαοτικού με το αιτίο». Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευ- κωσία. Εγκαίνια Τρίτη 4 Φεβρουαρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Διάρκεια έως 25 Φεβρουα- ρίου. Πληροφορίες τηλ. 22762605 | www.gloriagallery.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

26 Φεβρουαρίου 2025
The Royal Hall

23^η ΑΠΟΝΟΜΗ
Τράπεζα Κύπρου
MAN
OF THE YEAR
2024

εἷς ἐμοὶ μύριοι,
ἐὰν ἄριστος ᾦ.

Ένας άριστος ισοδυναμεί με δέκα χιλιάδες. Ηράκλειτος

© Η διοργάνωση και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματική ιδιοκτησία του ομίλου SppMedia

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Οδηγεί με ασφάλεια

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ.

M.S.Jacovides

UNIVERSITY
of NICOSIA

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΕΡΨΗΦΑΝΟΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΣΟΥ

αλφαμεγα

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Deloitte.

Δημόσια Πρόταση και Εθελούσιο στην Ελληνική

Ολοκληρώνονται τον Φεβρουάριο οι πράξεις 748 εκατ. της Eurobank με Δήμητρα, Logicom, ETYK – Σχέδιο για αποχώρηση 400 υπαλλήλων

Το **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Γεμάτος ο Φεβρουάριος για την Ελληνική Τράπεζα. Το μενού των «πράξεων» της τράπεζας έχει «τρία πιάτα», με ολοκληρώση των εξαγορών που προέβη το Φθινόπωρο του 2024, μία νέα υποχρεωτική δημόσια πρόταση από τη Eurobank ως μεγαλομέτοχος για πλήρη εξαγορά της τράπεζας, αλλά και ένα Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου. Αυτές οι τρεις «πράξεις» θα είναι και η απαρχή γι' αυτό που θα ακολουθήσει μέσα στα επόμενα τρίμηνα, σε σχέση με την Ελληνική Τράπεζα και τη Eurobank.

Τις τρεις αυτές «πράξεις» δεν απολείεται να τις δούμε να ανακινώνονται σχεδόν ταυτόχρονα. Η πρώτη, αφορά στις συμφωνίες που ανακινώθηκαν εντός Νοεμβρίου για εξαγορά των μετοχών που διατηρούσαν στην Ελληνική Τράπεζα η ETYK, η Δήμητρα Επενδυτική και η Logicom. Αναμένεται στις 8 Φεβρουαρίου να εκπληρωθούν, δηλαδή έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση της τελευταίας υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης της Eurobank προς τους μετόχους της Ελληνικής. Έτσι, στις 8 Φεβρουαρίου η ETYK, η Δήμητρα Επενδυτική και η Logicom θα λάβουν τα χρήματα που αντιστοιχούν στην πώληση των μετοχών τους, και αυτομάτως η συμμετοχή της Eurobank στην Ελληνική Τράπεζα θα διαμορφωθεί στο 93,47%. Την 8η Φεβρουαρίου η Eurobank θα δώσει 426 εκατ. ευρώ στη Δήμητρα, 66 εκατ. ευρώ στην Logicom και 256 εκατ. ευρώ στην ETYK.

Πήθανος την ίδια ημέρα, θα δούμε τη Eurobank να προχωρά σε υποχρεωτική δεύτερη δημόσια πρόταση, όπως άλλωστε ορίζει ο νόμος, για να αγοράσει και τις μετοχές που απομένουν, δηλαδή

το 6,53% της Ελληνικής Τράπεζας. Η Eurobank θα προβεί στην εξαγορά του υπολοίπου 6,53% της Ελληνικής προς 4,84 ευρώ ανά μετοχή, με τους υπόλοιπους μετόχους του 6,53% πρακτικά να μην έχουν επιλογή για το αν θα πωλήσουν ή όχι. Το λεγόμενο «squeeze out» δεν μπορεί να γίνει αμέσως, μπορεί να γίνει μετά τη λήξη της δεύτερης δημόσιας πρότασης που θα προχωρήσει η Eurobank. Ο χρόνος που θα δοθεί προς τους μετόχους δεν είναι γνωστός, μία εβδομάδα φαντάζει λογικός χρόνος αν υποθέσουμε ότι στη μεγάλη πρόταση του καλοκαιριού η Eurobank χρησιμοποίησε μόλις ένα μήνα. Επειδή συνδέεται με τα παραπάνω, αξίζει να αναφερθεί πως, μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας πρότασης η Eurobank θα προχωρήσει ακολουθώντας τις απαραίτητες ενέργειες για τη διαγραφή των μετοχών της Ελληνικής από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Μόλις συμπληρωθεί και αυτό το στάδιο, η συγχώνευση της Ελληνικής με τη Eurobank Κύπρου θα πρέπει να αναμένεται μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2025, όπως δήλωσε στη συνέντευξή του στην «Κ» τον περασμένο Δεκέμβριο ο CEO της Ελληνικής Τράπεζας, κ. Μιχάλης Λούης.

Εθελούσιο για 400

Επειδή τα παραπάνω δεδομένα θα «γεμίσουν» την 8η Φεβρουαρίου, πιθανώς θα δούμε λίγες ημέρες αργότερα, κατά τα μέσα Φεβρουαρίου, να ανακινώνεται Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου (VRS) από την Ελληνική Τράπεζα. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», έχει λάβει ήδη η τράπεζα έγκριση από τον Έφορο Φορολογίας για να είναι αφορολόγητο, με το ανώτατο ποσό να φτάνει τα 200 χιλιάδες ευρώ. Ίδιες πληροφορίες

Η συγχώνευση της Ελληνικής με τη Eurobank Κύπρου θα πρέπει να αναμένεται μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2025, όπως δήλωσε στη συνέντευξή του στην «Κ» τον περασμένο Δεκέμβριο ο CEO της Ελληνικής Τράπεζας, κ. Μιχάλης Λούης.

Στα τελευταία οικονομικά αποτελέσματα της Ελληνικής Τράπεζας, που είναι αυτά του Σεπτεμβρίου του 2024, ο αριθμός προσωπικού που εργοδοτούσε ήταν 2.274.

θέλουν ο στόχος που έχει τεθεί για τα άτομα που θα αποχωρήσουν να κυμαίνονται στα 400, δίχως όμως να είναι αυστηρό νούμερο που πρέπει πάσοι να επιτευχθεί. Η συγχώνευση με τη Eurobank Κύπρου είναι ήδη δρομολογημένη και σίγουρα οι δύο διοικήσεις των τραπεζών θα έχουν μετρήσει τις ανάγκες που θα προκύψουν για το νέο σχήμα.

Το τελευταίο Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης είχε γίνει τον Νοέμβριο του 2022, που κόστισε τότε στην

Ελληνική 71 εκατ. ευρώ. Ο συνολικός αριθμός υπάλληλων του Ομίλου που είχε εγκριθεί για να συμμετάσχει στο Σχέδιο ήταν 446 (περίπου το 16% του προσωπικού του Ομίλου) εκ των οποίων οι 394 υπάλληλοι τερμάτισαν την απασχόλησή τους κατά την 4η τριμηνία του 2022 ενώ οι υπόλοιποι τερμάτισαν τη σύμβαση εργοδότησής τους στο 1ο τρίμηνο του 2023. Το επίσιο κόστος μισθοδοσίας αυτών των εργαζομένων είχε υπολογιστεί περίπου στα 30 εκατ. ευρώ και η εξοικονόμηση εκείνη ξεκίνησε –βάσει των λεγομένων της τράπεζας– μέσα στο 2023.

Στα τελευταία οικονομικά αποτελέσματα της Ελληνικής Τράπεζας, που είναι αυτά του Σεπτεμβρίου του 2024, ο αριθμός προσωπικού που εργοδοτούσε ήταν 2.274, στα τέλη του Δεκεμβρίου του 2023 ήταν 2.256 και στο εννιάμηνο του 2023 ήταν 2.237. Από το σύνολο του προσωπικού που απασχολούσε η Ελληνική, 2.227 υπάλληλοι ήταν μόνιμο προσωπικό και 47 άτομα ήταν προσωρινό προσωπικό. Τα έξοδα προσωπικού για την εννιάμηνη του 2024 ανήλθαν

σε 99,4 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 11% σε σύγκριση με 89,9 εκατ. ευρώ στην εννιάμηνη του 2023, και αντιπροσώπευαν το 46% των συνολικών εξόδων της Ελληνικής Τράπεζας. Οι κύριοι παράγοντες για την αύξηση στα έξοδα προσωπικού, σύμφωνα με την Ελληνική, είναι οι μισθολογικές αυξήσεις και η αύξηση στο τιμαριθμικό επίδομα (ΑΤΑ) στο πλαίσιο της συλλογικής σύμβασης, καθώς επίσης και οι υψηλότερες συνεισφορές εργοδότη. Κατά τη διάρκεια της 3ης τριμηνίας του 2024, ο Όμιλος προχώρησε επίσης με πρόβλεψη για μισθολογικές αυξήσεις εν όψει της αναμενόμενης ανανέωσης της συλλογικής σύμβασης με την ETYK.

Μπήκαν αυξήσεις

Υλοποιήθηκε η συλλογική σύμβαση της ETYK με την Ελληνική Τράπεζα και έτσι, όπως επιβεβαίωσε με σχετική της εγκύκλιο η ETYK, όλοι οι εργαζόμενοι της Ελληνικής είναι ενταγμένοι στις νέες συμφωνημένες κλίμακες της ETYK. Αφορά όλους τους υπαλλήλους και όχι μόνο τους εργαζομένους που προήλθαν

από τον πρώην Συνεργατισμό και σύμφωνα με την ETYK η σημασία της ένταξης αυτής θα φανεί σε βάθος χρόνου, αφού δημιουργεί πολύ μεγαλύτερες ευκαιρίες μισθολογικής ανέλιξης όσον αφορά το «τορ» των κλιμάκων αυτών, καθώς επίσης και το ύψος των ετήσιων προσαυξήσεων.

Όπως αναφέρεται στην εγκύκλιο, μεγάλος αριθμός τραπεζοϋπαλλήλων έχουν προαχθεί/ αναβαθμιστεί σε ψηλότερη κλίμακα. Ήδη, το ποσοστό των οργανικών θέσεων έχει φθάσει στα 33% που προβλέπουν οι συλλογικές συμβάσεις με την ETYK, άρα και τα άτομα που κατέχουν τις θέσεις αυτές στην πυραμίδα των οργανικών θέσεων πρέπει να είναι ήδη ενταγμένοι στις κλίμακες της ETYK.

Τέλος, ένας μεγάλος αριθμός τραπεζοϋπαλλήλων της Ελληνικής από τη γενική κλίμακα, ή την ειδική κλίμακα έχουν αναβαθμιστεί μεταφερόμενοι στην κλίμακα του βοηθού τμηματάρχη, γεγονός που αυξάνει τον αριθμό των υπαλλήλων που ευεργετήθηκαν από τη συλλογική σύμβαση.

Στο μικροσκοπιο οι στρεβλώσεις του επιχειρείν

Πρωθείται η εξωστρέφεια της κυπριακής βιομηχανίας και οι fast track διαδικασίες αδειοδότησης αναπτύξεων

Της **ΔΗΡΠΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Όλο κατά της γραφειοκρατίας και των αργών διαδικασιών αδειοδότησης επενδυτικών έργων αποκοτούν οι αρμόδιοι φορείς, καθώς η κυβέρνηση προωθεί νέο στρατηγικό σχέδιο για προσέλκυση επενδύσεων, στο πλαίσιο του οποίου δημιουργείται οργανισμός όπου θα συσχεγάζονται οι εκπρόσωποι των εμπλεκόμενων οργανισμών και τμημάτων που θα προωθούν άμεσα τα αιτήματα για επενδύσεις με ταχείες διαδικασίες (fast-track). Παράλληλα, η κυβέρνηση βάζει στην εξίσωση και την ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής προϊόντων επιδιώκοντας τη διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας. Συγκεκριμένα, μέσω του Εγγράφου Πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα και διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας 2025-2030 που ετοίμασε το υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας προωθείται η εξωστρέφεια της κυπριακής βιομηχανίας με προϊόντα που θα τεθούν υπό την επωνυμία «Cyprus made», στο πλαίσιο του επανακαθορισμού της κυπριακής εταιρικής ταυτότητας (rebranding).

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», εντός του Φεβρουαρίου αναμένεται το στρατηγικό σχέδιο δράσης μαζί με το Έγγραφο Πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα και τη διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας 2025-2030, να πάρουν το πράσινο φως από το Υπουργείο Συμβούλιο.

Fast track αδειοδοτήσεις

Κύριος στόχος τόσο της κυβέρνησης όσο και των εμπλεκόμενων φορέων είναι η μετέξλιξη και η ενδυνάμωση των μηχανισμών για την ταχεία διεκπεραίωση των αιτημάτων των ξένων επενδυτών. Προστίθεται, ωστόσο, ότι το κέντρο επιχειρηματικής υποστήριξης το οποίο θα έχει την ευθύνη της αδειοδότησης επενδύσεων δεν θα αφορά μόνο τις ξένες επενδύσεις, αλλά θα υποστηρίξει ταυτόχρονα και τοπικούς επενδυτές.

Όπως αναφέρουν οι αρμόδιοι φορείς, η συστέγηση των εμπλεκόμενων κάτω

Απώτερος στόχος η ενδυνάμωση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος της χώρας.

από έναν ενιαίο οργανισμό θα ενισχύσει την όλη προσπάθεια για προσέλκυση των επενδύσεων. Την ίδια ώρα, αναμένεται όπως καταστήσει πιο εύκολη την ολοκλήρωση των επενδύσεων. Στο όλο εγχείρημα εμπλέκονται η υπουργείο Εσωτερικών, η υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, το υπουργείο Οικονομικών και η Προεδρία.

Ενεργό ρόλο στην προσπάθεια αυτή διαδραματίζει και ο Invest Cyprus ως ο αρμόδιος μηχανισμός επενδύσεων μέσω της ενδυνάμωσης των μηχανισμών και συγκεκριμένα της Μονάδας Διευκόλυνσης Εταιρειών, το γνωστό Business Facilitation Unit (BFU).

Τα οφέλη

Πολυαπλά αναμένεται να είναι τα οφέλη από αυτό το νέο στρατηγικό σχέδιο προσέλκυσης επενδύσεων που καταρτίζει η κυβέρνηση. Ειδικότερα, η ταχεία

Κύρια επιδίωξη της κυβέρνησης η δραστική μείωση της γραφειοκρατίας και η ενδυνάμωση των μηχανισμών για διεκπεραίωση των αιτημάτων των ξένων επενδυτών.

διεκπεραίωση και υλοποίηση των επενδύσεων αναμένεται να επιφέρει άμεσα αντίκτυπο στην οικονομία και να δημιουργήσει περισσότερες θέσεις εργασίας, διευκρινίζουν οι εμπλεκόμενοι φορείς. Η όλη προσπάθεια της κυβέρνησης με τη δημιουργία του νέου αυτού οργανισμού που θα συσχεγάζει τους εκπροσώπους των οργανισμών που ε-

μπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης μιας επένδυσης, αναμένεται να μειώσει δραστικά τον χρόνο που χρειάζονταν προκειμένου να εξασφαλιστεί ο κάθε επενδυτής τις απαιτούμενες εγκρίσεις για να προχωρήσει άμεσα με το εκάστοτε έργο. Εξάλλου, το ζήτημα των αργών διαδικασιών αδειοδότησης και της γραφειοκρατίας, τόσο για μικρές όσο και για μεγάλες αναπτύξεις, αποτελούσε διαχρονικά μείζον ζήτημα για τους επενδυτές, οι οποίοι βολιδοσκοπούσαν αναπτύξεις και επέκταση των δραστηριοτήτων τους στην Κύπρο, προσθέτουν οι αρμόδιοι.

Πολιτική εξωστρέφειας

Αναφορικά με την ανταγωνιστικότητα και διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας 2025-2030, το υπουργείο Ενέργειας προωθεί μια ενιαία πολιτική εμπορίου και βιομηχανίας. Μέσω αυτής

της προσπάθειας επιδιώκεται αφενός η ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής προϊόντων και αφετέρου η διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας και η εξωστρέφεια των κυπριακών επιχειρήσεων.

Όπως έγινε γνωστό, η συγκεκριμένη πολιτική θα αξιοποιεί τις δυνατότητες της Κύπρου και θα προωθεί την εξωστρέφεια της κυπριακής βιομηχανίας με προϊόντα που έχουν τη δυνατότητα να κερδίσουν τον ανταγωνισμό και εκτός Κύπρου. Τα συγκεκριμένα προϊόντα θα είναι εθνικής επωνυμίας με συγκεκριμένο πλεονέκτημα που παρουσιάζουν παγκόσμια προοπτικά. Τα συγκεκριμένα προϊόντα θα ονομάζονται Cyprus made και η ενιαία αυτή πολιτική αναμένεται να ενισχύσει τη βιομηχανική παραγωγή και ανταγωνιστικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές.

Τι περιλαμβάνει το Έγγραφο Πολιτικής

Με όραμα να δημιουργηθεί ένας σύγχρονος, ανταγωνιστικός, ευέλικτος και ανθεκτικός βιομηχανικός τομέας με διεθνή προσανατολισμό, μέσω της διασύνδεσης των πολιτικών βιομηχανικής παραγωγής με τις στρατηγικές διεθνοποίησης των επιχειρήσεων, παρουσιάστηκε πρόσφατα το Έγγραφο Πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα και διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας 2025-2030. Το Έγγραφο Πολιτικής, το οποίο καταρτίστηκε από το υπουργείο Ενέργειας, επικεντρώνεται στη στόχευση σε στρατηγικούς τομείς, την προώθηση της βιωσιμότητας, την ενίσχυση της καινοτομίας και της τεχνολογίας, καθώς και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και των δεξιοτήτων του. Όπως τονίστηκε στην παρουσίασή του, τα πλεονεκτήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της Κύπρου είναι η στρατηγική γεωγραφική της θέση, η ιδιότητα του μέλους της ΕΕ, το ελκυστικό φορολογικό και επιχειρηματικό της περιβάλλον, το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων της και το ενισχυμένο ακαδημαϊκό και ερευνητικό της περιβάλλον. Στον αντίποδα, τα μειονεκτήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της Κύπρου, όπως λέχθηκε, είναι το αυξημένο κόστος της παραγωγής ενέργειας, των μεταφορών, η εισαγωγική πρώτων υλών, η γραφειοκρατία και οι χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδοτήσεων και η περιορισμένη διασύνδεση. Επιπρόσθετα, παρουσιάστηκαν οι κύριοι τομείς της κυπριακής μεταποιητικής βιομηχανίας, οι τομείς και τα προϊόντα με προοπτική ανάπτυξης, η σχέση του εξωτερικού εμπορίου με τη βιομηχανία, οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων, και οι ενέργειες του υπουργείου Ενέργειας για τις κυπριακές βιομηχανίες, η δραστηριότητα. Παράλληλα, παρουσιάστηκαν οι 6 στρατηγικές κατευθύνσεις του υπουργείου Ενέργειας, οι οποίες είναι οι επιχειρηματικό περιβάλλον και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας, η πράσινη μετάβαση, η ψηφιακή μετάβαση, το ανθρώπινο δυναμικό και οι δεξιότητές του, η ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, καθώς και ο καταρισμός στρατηγικής για διεθνοποίηση της κυπριακής βιομηχανίας.

Αναδιατάξεις στον χάρτη της κυπριακής ΑΟΖ

Αποχώρηση από τα τεμάχια «2», «3» και «9» της ιταλογαλλικής κοινοπραξίας Total-ENI

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Αλλάζει από τα τέλη Ιανουαρίου ο ενεργειακός χάρτης της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης, όπως τον γνωρίσαμε την τελευταία δωδεκαετία αλλά και μετά το 2011 και την ανακάλυψη του κοιτάσματος «Αφροδίτη» επί του τεμαχίου «12» στην ΑΟΖ. Η γαλλοϊταλο-κορεατική κοινοπραξία της Total-ENI-Kogas ανακοίνωσε την εγκατάλειψη των τεμαχίων «2», «3» και «9», με το τέλος της τρέχουσας περιόδου εξερεύνησής των – μειώνοντας ουσιαστικά τα θαλάσσιοντεμάχια που κατείχε η κοινοπραξία και δη η ENI, από επτά σε τέσσερα. Η παρουσία της Kogas επίσης (σ.σ. κρατούσε το 20% στα εν λόγω τεμάχια), της κρατικής νοτιοκορεατικής εταιρείας, τερματίζεται στην Κύπρο μετά από δώδεκα χρόνια παρουσίας.

Δεν έδωσαν τίποτα

Η απόφαση της κοινοπραξίας να εγκαταλείψει τα τρία τεμάχια στο ανατολικό άκρο της ΑΟΖ δεν συνδέεται μόνο με μείωση κόστους/λειτουργικών εξόδων σε σχέση με τους ετήσιους προϋπολογισμούς τους, αλλά και με την προοπτική εξεύρεσης υδρογονανθράκων στην εν λόγω ανατολική περιοχή της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης. Σπενθυμίζεται πως το 2014 η ENI-Kogas είχε πραγματοποιήσει

Κυπριακή Δημοκρατία και Chevron συνεχίζουν τις διαπραγματεύσεις με φόντο την ανάπτυξη του κοιτάσματος «Αφροδίτη», μιας και στις αρχές Ιανουαρίου τελείωσε η διορία σε σχέση με το τελευταίο αναπτυξιακό πλάνο που είχε καταθέσει ο αμερικανικός κολοσσός.

δύο ερευνητικές γεωτρήσεις στο τεμάχιο «9» (στόχοι «Ονασαγόρας» και «Αμαθούσα») οι οποίες δεν είχαν αποδώσει κανένα απολύτως αποτέλεσμα – χωρίς να βρεθεί κοιτάσμα. Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 2018, η ENI είχε επικιηρήσει ερευνητική γεώτρηση στο τεμάχιο «3» (στόχος «Σουπιά»), η οποία αποτέλεσε και την πρώτη γεώτρηση της ΚΔ που προκάλεσε την ηχηρή αντίδραση της Άγκυρας. Η Τουρκία είχε στείλει, τότε, πολεμικά πλοία στην περιοχή που είχαν επικαθίσει επί του γεωτρητικού στόχου που προσέγγιζε το ερευνητικό γεωτρήπανο της ENI, Saipem-12000, ουσιαστικά παρεμποδίζοντάς το να προχωρήσει με τις έρευνες. Μετά από μια σύντομη κρίση η ENI ακύρωσε τη γεώτρηση και ουσιαστικά δεν επανήλθε ποτέ. Τα τεμάχια «2» και «3» διεκδικούνται και από την Τουρκία για λογαριασμό της «ΤΑΒΚ», με την Άγκυρα να υποστηρίζει πως αποτελούν μέρος της ΑΟΖ του ψευδοκράτους και το τελευταίο να έχει προκηρύξει, στο παρελθόν, «γύρους αδειοδοτήσεων» ουσιαστικά μετονομάζοντάς τα σε «οικόπεδα» με την ονομασία «Α», «Β», «Κ».

Καλά ενημερωμένες πηγές αναφέρουν στην «Κ» πως η αποχώρηση της κοινοπραξίας από τα εν λόγω τεμάχια δεν επηρεάζει τον σχεδιασμό του ιταλικού κολοσσού για την ανάπτυξη του «Κρόνου», στο τεμάχιο «6» και πως εν ευθέτω

χρόνω η ΚΔ διά του υπουργείου Εμπορίου θα προκηρύξει γύρο αδειοδοτήσεων προκειμένου να υπάρξει εκδήλωση ενδιαφέροντος, διεθνώς, για τα τρία τεμάχια. Το 2025 εξάλλου είναι έτος «λήξης-αδειών» και στα υπόλοιπα τεμάχια που δραστηριοποιείται η γαλλοϊταλική κοινοπραξία.

Μπήκε τρυπάνι στην «Ηλέκτρα»

Σε μίαν άλλη εξέλιξη, από την περασμένη Παρασκευή, 24 Ιανουαρίου, το υπερσύγχρονο γεωτρήπανο 5ης γενιάς Valaris DS-9 κατέβηκε βαθιά στο υφαλοπρανές της «Ηλέκτρας» επί του τεμαχίου «5», της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ), για λογαριασμό της αμερικανοκαταρινής κοινοπραξίας Exxon-Qatar Energy – στην πιο «συναρπαστική» από σκοπιάς προσδοκιών ερευνητικής γεώτρησης

Η αποχώρηση της ιταλογαλλικής κοινοπραξίας καθώς και της κορεατικής KOGAS σηματοδοτεί το τέλος, μετά από δώδεκα χρόνια, των προοπτικών για ανεύρεση υδρογονανθράκων στο ανατολικό άκρο της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης.

ΑΚΟΥ ΤΗΝ ΤΣΕΠΗ ΣΟΥ

Εξοικονόμησε χρήματα κερδίζοντας και εξαργυρώνοντας βαθμούς ανταμοιβή, πληρώνοντας με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου σε 250+ επιχειρήσεις, με 900+ σημεία σε όλη την Κύπρο.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

για λογαριασμό της ΚΔ των τελευταίων ετών. Κι αυτό διότι, όπως έγραψε η «Κ», οι προσδοκίες έχουν ανέβει και η πιθανή ανακάλυψη ενός κοιτάσματος τύπου «Ζορ» με μεγάλες ποσότητες φυσικού αερίου (σ.σ. της τάξης των 15-30 τcf) αποτελεί δυναμική αλλαγή παραδείγματος, όχι μόνο για το ενεργειακό πρόγραμμα της Κύπρου αλλά και για ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

Η «Κ» καταγράφει τη διακριτική παρουσία, αλλά όχι παρεμπόδιση, της Τουρκίας στην πε-

Τα τεμάχια «2» και «3» διεκδικούνται και από την Τουρκία, με την Άγκυρα να υποστηρίζει πως αποτελούν μέρος της ΑΟΖ του ψευδοκράτους και το τελευταίο να έχει προκηρύξει, στο παρελθόν, «γύρους αδειοδοτήσεων» ουσιαστικά μετονομάζοντάς τα σε «οικόπεδα» με την ονομασία «Α», «Β», «Κ».

ριοχή με συχνές υπερπτήσεις του τουρκικού πολεμικού ναυτικού με αεροσκάφη τύπου ATR 72-600 MPA (πετούν ως P-72 Maritime Patrol Aircraft στην ΤΗΚ). Όπως αναφέρουν στην «Κ» πηγές που γνωρίζουν τα εν λόγω αεροσκάφη ναυτικής περιπολίας της Τουρκίας, πετούν συχνά σε θαλάσσιες περιοχές περίξ της Κύπρου, ως «κατασκοπευτικά» και έχουν επαιζημένες δυνατότητες συγκέντρωσης πληροφοριών στη θάλασσα.

Συνεχίζονται οι συνομιλίες με Chevron

Παράλληλα, ΚΔ και Chevron συνεχίζουν τις διαπραγματεύσεις με φόντο την ανάπτυξη του κοιτάσματος «Αφροδίτη» μιας και στις αρχές Ιανουαρίου τελείωσε η διορία σε σχέση με το τελευταίο αναπτυξιακό πλάνο που είχε καταθέσει ο αμερικανικός κολοσσός. Και οι δύο πλευρές συμφώνησαν σε νέα παράταση, εξασφαλίζοντας ουσιαστικά περισσότερο χρόνο προκειμένου να υπάρξει άρση του αδιεξόδου. Υπενθυμίζεται πως για το κοιτάσμα «Αφροδίτη» εκκρεμεί και η συμφωνία διανομής με το κράτος του Ισραήλ λόγω του γειτονικού κοιτάσματος «Ισάι», πτυχία για την οποία ο υπουργός Ενέργειας, Γιώργος Παπαναστασίου, ανέφερε πρόσφατα πως το ζήτημα βρίσκεται σε τελικό στάδιο κι αναμένεται να τελειώσει εντός τριμήνου.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΛΙΑΜ ΠΡΑΟΥΝΤ / REUTERS BREAKING VIEWS

Η επιστροφή των επιθετικών εξαγορών για τις ευρωπαϊκές τράπεζες

Κατά το παρελθόν, η εκκίνηση μιας επιθετικής εξαγοράς αντιπαλούς τράπεζας αποτελούσε ένδειξη επικίνδυνων υπερβολών. Αυτές τις μέρες δείχνει ως η λογικότερη επιλογή εκ μέρους των αγοραστών. Τρεις προσφορές και μία πιθανή προσέγγιση βρίσκονται επί του παρόντος στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων στην Ευρώπη, δυναμικές συνολικής αξίας σχεδόν 60 δισ. ευρώ. Καμία από τις ανωτέρω δεν θεωρείται επιθυμητή από τις τράπεζες-στόχους. Οι βασικοί παίκτες στον ταρινό γύρο συγχωνεύσεων και εξαγορών είναι ο Κάρλος Τόρες Βίλα, πρόεδρος της Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA), αξίας 63 δισ. ευρώ, και ο Αντρέα Οροέλ, διευθύνων σύμβουλος της ιταλικής UniCredit, αξίας 69 δισ. ευρώ. Ο Τόρες υπέβαλε πέρυσι τον Μάιο μια προσφορά 12 δισ. ευρώ για τη μικρότερη ισπανική αντίπαλο, Banco de Sabadell. Αργότερα ο Οροέλ απέκτησε περίπου το 30% της γερμανικής Commerzbank, εν μέρει μέσω παραγώγων, και γνωστοποίησε ότι, εάν οι αρμόδιες τοπικές Αρχές συγκατατεθούν, τον ενδιαφέρει η πλήρης εξαγορά της. Τον Νοέμβριο ο ίδιος έκανε ακόμα

μία προσφορά της τάξεως των 10 δισ. ευρώ, αυτή τη φορά για την επίσης ιταλική Banco BPM, η οποία με τη σειρά της βοήθησε να κινητοποιηθεί η Banca Monte dei Paschi di Siena και να προ-

Τρεις προσφορές και μία πιθανή προσέγγιση βρίσκονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

τείνει αντί 13 δισ. ευρώ να εξαγοράσει τη Mediobanca. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι τράπεζες που συνιστούν το αντικείμενο εξαγοράς είτε απέρριψαν επισήμως την προοπτική είτε ξεκαθάρισαν πως δεν ενδιαφέρονται. Προκαλεί εντύπωση ότι οι εκθρικές προσεγγίσεις, που εξαφανίστηκαν μετά την κρίση του 2008, επανήλθαν. Η βάση δεδομένων περί συγχωνεύσεων και εξαγορών του LSEG απαριθμεί 24 εκθρικές και αυτόκλητες συμφωνίες 1 δισ. δολαρίων που επικείμενες ευρωπαϊκές τράπεζες. Μόνο το

21% ολοκληρώθηκε εν συγκρίσει με το 75% στο ευρύτερο πεδίο των τραπεζικών συναλλαγών στην περιοχή, σύμφωνα με το Breakingviews. Πολλές αποδείχθηκαν καταστρεπτικές, με αποκορύφωμα την απόκτηση της ABN Amro από την RBS το 2007, η οποία κατέληξε σε διάσωση μελών της εξαγοραζόμενης κοινοπραξίας. Ως εκ τούτου, η πρόσφατη άνοδος των ανεπιθύμητων συγχωνεύσεων και εξαγορών απαιτεί εξηγήσεις. Τα πιεστικότερα ερωτήματα αφορούν το εάν κάποια από τις πιθανές συμφωνίες θα κλείσει και αν οι μέτοχοι των αγοραστών θα έπρεπε να το επιθυμούν. Η έγκριση των κυβερνήσεων και των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών θα διαδραματίσει μεγάλο ρόλο, αλλά και το κόστος. Σύμφωνα με τη Visible Alpha, οι αναλυτές αναμένουν οι Sabadell, Commerzbank, BPM και Mediobanca να έχουν απόδοση 10% επί των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων το 2026 και το 2027, υπονοώντας ότι οι επενδυτές οφείλουν να αποδεχθούν μόνο μία προσφορά, που υπερβαίνει άνετα την υλική λογιστική αξία, αφού συνυπολογίσουν ένα ασφάλιστρο ελέγχου.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ

Η Ευρωζώνη, δέσμια της Γερμανίας και της Γαλλίας

Η οικονομία της Ευρωζώνης επιβραδύνθηκε το τέταρτο τρίμηνο, εφόσον το πραγματικό ΑΕΠ παρέμεινε αμετάβλητο, όπως είχαμε προβλέψει. Είχε άνοδο 0,4% το τρίτο τρίμηνο σε τριμηνιαία βάση. Αναμένουμε ότι αυτή η επιβράδυνση θα είναι προσωρινή και οι ρυθμοί ανάπτυξης θα επιταχύνονται ξανά, διαρκούντος του 2025. Οι προηγούμενες και μελλοντικές μειώσεις επιτοκίων από την ΕΚΤ διοχετεύονται σταδιακά στην πραγματική οικονομία. Το αυξανόμενο πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών σημαίνει, επίσης, ότι θα έχουν τη δυνατότητα να ξοδέψουν περισσότερα, μόλις είναι έτοιμα. Επιπλέον, οι πρώτες εκλογές στη Γερμανία στις 23 Φεβρουαρίου πιθανότατα θα απομακρύνουν την εντονότατη αβεβαιότητα που αυτή τη στιγμή συγκρατεί την οικονομία της χώρας.

Οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, η Γερμανία και η Γαλλία, συρρικνώθηκαν στα τέλη του 2024, ενώ ορισμένες χώρες που επλήγησαν δριμύτατα στην κρίση του ευρώ, όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία, συνέχισαν να αναπτύσσονται τάχιστα. Ειδικότερα, η αποδυνάμωση της γερμανικής οικο-

νομίας είναι κυκλική και διαρθρωτική. Τα δυσμενή δημογραφικά στοιχεία, οι παράλογες ενεργειακές πολιτικές, η υπερβολική φορολογία και οι εξοντωτικές κανονιστικές ρυθμίσεις επιβαρύνουν σε μεγάλο βαθμό τις προοπτικές ανά-

Οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης συρρικνώθηκαν στα τέλη του 2024.

πτυξης της. Η βασική μας υπόθεση ότι η γερμανική οικονομία μπορεί να επιταχυνθεί από τα μέσα του 2025 και μετά, προϋποθέτει μια κυκλική ανάκαμψη και την προσδοκία ότι μια πιθανότατη κυβερνητική αλλαγή μετά τις εκλογές θα οδηγήσει σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Η Γαλλία διατελεί σε ταρaxis περιόδο. Με το κοινοβούλιο χωρισμένο σε τρεις περίπου ισομεγέθεις και αντίθετες παρατάξεις κι ενώ η χώρα έχει απόλυτη ανάγκη να τακτοποιήσει τα δημοσιονομικά της, η πολιτική λει-

τουργεί ως τροχοπέδη. Είναι αβέβαιο εάν και πότε η βουλή θα εγκρίνει τον τακτικό προϋπολογισμό του 2025. Το ΑΕΠ συρρικνώθηκε 0,1% το τέταρτο τρίμηνο. Κι ενώ η γαλλία ζητηση συνέβαλε 0,3 ποσοστιαίες μονάδες (π.μ.) στην ανάπτυξη, το εξωτερικό εμπόριο και οι μεταβολές στα αποθέματα αφάρεσαν 0,2 π.μ. και 0,1 π.μ. αντίστοιχα. Η κατανάλωση νοικοκυριών και κυβέρνησης αυξήθηκε 0,4% σε τριμηνιαία βάση, αλλά ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου μειώθηκε 0,1%, σημειώνοντας την πέμπτη συνεχόμενη τριμηνιαία ελάττωση των επενδύσεων. Η οικονομία της Ιταλίας ανέκαμψε σχετικά γρήγορα μετά την πανδημία, αλλά στη συνέχεια ενισχύθηκε πολύ ήπια από τα μέσα του 2022. Η χώρα χρειάζεται περισσότερες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ώστε να ενισχύσει το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό της δυναμικό. Η Ισπανία συνεχίζει τη δυναμική της πορεία. Το δ' τρίμηνο το ΑΕΠ διογκώθηκε και πάλι 0,8% έναντι εκτίμησης για 0,6%.

* Ο κ. Σάλομον Φίντλερ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Αναφέρεται σε ομοσπονδία, φωτογραφίζει συνομοσπονδία

Το Σ.Α. ΟΗΕ ζητάει «συμβιβασμό στην εξεύρεση κοινού εδάφους» παραπέμποντας σε μετακίνηση των δύο πλευρών

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, (2771) για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ που υιοθετήθηκε την 31η Ιανουαρίου, αναφέρεται σε λύση του Κυπριακού στη βάση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας (ΔΔΟ), με πολιτική ισότητα, κάτι που θα έπρεπε να συνιστά εκ των πραγμάτων την έννοια του «κοινού εδάφους» για διευθέτηση του Κυπριακού, ενόψει της επικείμενης πολυμερούς διάσκεψης. Ωστόσο, την ίδια ώρα, η αναφορά αυτή στη διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία, ανατρέπεται, καθώς το ψήφισμα του Σ.Α. υποδεικνύει προς τις δύο πλευρές την ανάγκη «συμβιβασμού στην εξεύρεση κοινού εδάφους», δηλαδή της βάσης στην οποία θα διεξαχθούν οι οποίες ενδεχόμενες συζητήσεις. Καθιστώντας σαφές ότι η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία, αν και τυγχάνει φραστικής υποστήριξης και ειδικής μνείας, εντούτοις δεν συνθέτει ούτε για αυτό καθαυτό, το Συμβούλιο Ασφαλείας, την έννοια του «κοινού εδάφους» των επικείμενων συζητήσεων, με στόχο τη διευθέτηση του Κυπριακού.

Έτσι, στη λογική αυτή του επιδιωκόμενου «συμβιβασμού» για την «εξεύρεση κοινού εδάφους», το Συμβούλιο Ασφαλείας καλεί εμμέσως πλην σαφώς τις δύο πλευρές να μετακινηθούν από τις θέσεις τους και να συναντηθούν

κάπου στη μέση, όπως άλλωστε προκύπτει και από την «πολιτική μετάφραση» της έννοιας του «συμβιβασμού». Την ελληνοκυπριακή πλευρά από τη δική της θέση, για λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας και την τουρκική πλευρά από τη λύση δύο κρατών, η «μέση τιμή» των οποίων παραπέμπει αβίαστα σε ένα συνομοσπονδιακό μόρφωμα.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η θέση αυτή που απορρέει μέσα από το ψήφισμα του Σ.Α., μόνο τυχαία δεν είναι, καθώς και ο γενικός γραμματέας Αντόνιο Γκουτέρες έχει επανειλημμένα προβεί σε ανάλογες υποδείξεις, περιλαμβανομένης και της πρόσφατης έκθεσης των Καλών Υπηρεσιών του. Στο πλαίσιο της οποίας, κάλεσε τις δύο πλευρές «να αναλογιστούν πώς θα γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ των θέσεων τους και να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη προκειμένου να δημιουργηθεί κινητικότητα προς την κατεύθυνση μιας διευθέτησης». Η τοποθέτηση λοιπόν του γενικού γραμματέα, αποκτά πλέον και τις «επίσημες πλάτες» του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, διά του ψηφίσματος του Σ.Α. 2771.

Σε τρία σημεία

Αν και το ψήφισμα του Σ.Α. ΟΗΕ εμφανίζεται να στηρίζει λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, όχι μόνο δεν δείχνει να έχει ισχυρή άποψη επί

Το Σ.Α. υπογραμμίζει ότι την ευθύνη για την εξεύρεση λύσης φέρουν πρώτα και κύρια οι ίδιοι οι Κύπριοι. Άρα, όπως γίνεται κατανοητό, το μπαλάκι βρίσκεται στο γήπεδο των δύο πλευρών.

Το ψήφισμα επαναλαμβάνει την έκκληση του Σ.Α. για αναστροφή των τουρκικών ενεργειών στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου.

του προκειμένου, αλλά καλεί τις δύο πλευρές να αναζητήσουν «κοινό έδαφος» με πνεύμα «συμβιβασμού». Θεωρώντας προφανέστατα ότι η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία, αν και αποτελεί το «συμφωνημένο πλαίσιο», παύει πλέον και επισήμως να συγκροτεί την έννοια του «κοινού εδάφους». Επί του προκειμένου ζητήματος, οι αναφορές του ψηφίσματος εκτείνονται σε τρία σημεία και έχουν ιδιαίτερη σημασία: «Υπογραμμίζει ότι την ευθύνη για την εξεύρεση λύσης φέρουν πρώτα και κύρια οι ίδιοι οι Κύπριοι». Άρα, όπως γίνεται κατανοητό, το μπαλάκι βρίσκεται στο γήπεδο των δύο πλευρών.

Στη συνέχεια και αφού αναφέρεται στο άτυπο δείπνο του Οκτωβρίου 2024 και στην πρόθεση του γ.γ να συγκαλέσει διευρυμένη συνάντηση (πιθανότατα εντός Μαρτίου), το ψήφισμα, «ενθαρρύνει τις δύο πλευρές και τα σχετικά μέρη να συνεχίσουν την εποικοδομητική εμπλοκή τους για την αναζήτηση ενός αμοιβαία αποδεκτού δρόμου προς τα εμπρός». Άρα, όπως ευθέως συνάγεται, τα ψηφίσματα του Σ.Α. (και κατά συνέπεια η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία) παύουν να αποτελούν τη βάση για τον δρόμο που θα ακολουθηθεί για τη λύση στο Κυπριακό. Τον οποίο δρόμο, θα χαράξουν οι δύο πλευρές, με αμοιβαία αποδεκτό τρόπο.

Και εν κατακλείδι, το ψήφισμα «επαναλαμβάνει τη σημασία της ειλικρίνειας, της ευελιξίας και του συμβιβασμού στην εξεύρεση κοινού εδάφους με στόχο την επάνοδο σε επίσημες διαπραγματεύσεις». Δηλαδή, με την εν λόγω αναφορά του, το ψήφισμα του Σ.Α. ΟΗΕ, υποδεικνύει προς τις δύο πλευρές να επιδείξουν πνεύμα ειλικρί-

νειας, ευελιξίας και συμβιβασμού στην εξεύρεση κοινού εδάφους. Με τον συμβιβασμό, να αποτελεί τη λέξη κλειδί, καθώς συνεπάγεται αμοιβαίες υποχωρήσεις από τις θέσεις των δύο πλευρών, στο πλαίσιο των οποίων η ελληνοκυπριακή πλευρά θα πρέπει να μετακινηθεί από τη διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία και η τουρκική πλευρά να μετακινηθεί από τη λύση δύο κρατών. Αν και το ψήφισμα 2771 δεν λέει βεβαίως πού θα συναντηθούν τα δύο μέρη, δεν απαιτούνται ούτε ειδικές γνώσεις, αλλά ούτε και η χρήση πολιτικής μεζούρας για να εντοπίσει κάποιος τη μέση τιμή μεταξύ των θέσεων των δύο πλευρών. Κινείται στις παρυφές της συνομοσπονδίας, όπως άλλωστε και οι Βρετανοί συντάκτες του ψηφίσματος, που υιοθετήθηκε ομόφωνα.

«Γειτονικές διαφορές»

Αν κάποιος διαβάσει το ψήφισμα του Σ.Α. για ανανέωση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, καθώς και τις εκθέσεις του γ.γ. Αντόνιο Γκουτέρες, θα αποκομίσει την εντύ-

πωση ότι το Κυπριακό είναι πρόβλημα μεταξύ δύο γειτονικών οντοτήτων που έχουν διαφορές και καβγαδίζουν για το καθεστώς της νεκρής ζώνης. Η τήρηση ίσων αποστάσεων είναι κάτι περισσότερο από εμφανές, όπως προκύπτει από το ψήφισμα 2771, το οποίο «προτρέπει και τις δύο πλευρές και όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να λάβουν μέτρα για την αποκλιμάκωση των εντάσεων εντός και γύρω από τη νεκρή ζώνη και να απέχουν από ενέργειες που δεν ευνοούν την ευρύτερη ειρηνευτική διαδικασία». Το ψήφισμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον ρόλο των τεχνικών επιτροπών, που τείνουν να υποκαταστήσουν τη λύση του Κυπριακού, ως επίσης και στην ανάπτυξη του εμπορίου από την πράσινη γραμμή, παραπέμποντας και πάλι στη λογική δύο γειτόνων που θα πρέπει να μάθουν να ζουν αρμονικά, δίπλα-δίπλα.

Το ψήφισμα επαναλαμβάνει την έκκληση του Σ.Α. για αναστροφή των τουρκικών ενεργειών στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου.

Τρέμει η γη και φεύγουν οι κάτοικοι από τη Σαντορίνη

Περισσότεροι από 9.000 άνθρωποι έχουν ήδη αναχωρήσει – Εκτακτα μέτρα και σε άλλα νησιά

Συνεχίζεται το κύμα φυγής κατοίκων και εργαζομένων από τη Σαντορίνη, εξαιτίας της σεισμικής ακολουθίας που παρατηρείται στο νησί και γίνεται αισθητή και στις υπόλοιπες Κυκλάδες, αλλά και στα Δωδεκάνησα.

Ο τελευταίος μεγάλος σεισμός ήταν της τάξης των 5 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ και έγινε αισθητός ακόμη και στην Αττική. Συνολικά έχουν καταγραφεί περίπου 550 δονήσεις στη θαλάσσια

Συνολικά έχουν καταγραφεί περίπου 550 δονήσεις στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Σαντορίνης, Αμοργού και Ιου το τελευταίο τριήμερο.

Νέα δρομολόγια με πλοία και αεροπορικές πτήσεις έχουν προγραμματιστεί για να διευκολύνουν τους πολίτες που θέλουν να φύγουν από το νησί.

περιοχή μεταξύ Σαντορίνης, Αμοργού και Ιου το τελευταίο τριήμερο. Σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες από λιμάνια και α-

εροδρόμια, περίπου 9.000 άνθρωποι έχουν ήδη φύγει από το νησί προς διάφορους προορισμούς. Στην πλειονότητά τους έχουν φύ-

γει με πλοία της γραμμής και με τα έκτακτα δρομολόγια που έχουνβάλει οι αεροπορικές εταιρείες και οι υπόλοιποι με πτήσεις, τα-

κτικές και έκτακτες. Σύμφωνα με την αεροπορική εταιρεία Aegean, Δευτέρα και Τρίτη, περίπου 2.500-2.700 επιβάτες θα έχουν μετα-

φερθεί από Σαντορίνη προς Αθήνα με τις πτήσεις της και, εφόσον εξακολουθεί να παρίσταται ανάγκη θα προστεθούν και νέες, έκτακτες πτήσεις και για την Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου.

Από την πλευρά της η εταιρεία Sky Express τονίζει ότι από τις 3 Φεβρουαρίου 2025 έχει προσθέσει πέντε επιπλέον πτήσεις από και προς το νησί της Σαντορίνης προκειμένου να διευκολύνει τις μετακινήσεις των πολιτών.

Πολλοί άνθρωποι εγκαταλείπουν το νησί με πλοία και ήδη έχουν προγραμματιστεί νέα δρομολόγια από τις αεροπορικές εταιρείες.

Εκτακτα μέτρα

Παράλληλα, αποφασίστηκε πως κλειστά θα παραμείνουν τα σχολεία έως και την Παρασκευή 07/02/2025 σε Θήρα, Ανάφη, Ιο και Αμοργό, αλλά και στην Πάτμο και τη Λέρο, ενώ διαπιστώθηκε ότι η σεισμική ακολουθία στη θαλάσσια περιοχή της Ανύδρου, μεταξύ Θήρας και Αμοργού, είναι ιδιαίτερα αυξημένη.

Ο Ηροδότου πρόεδρος της Attica Bank από τον Απρίλη

Ο πρώην διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, κ. Κωνσταντίνος Ηροδότου, προτάθηκε για τη θέση του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Attica Bank, από τον μεγαλομέτοχο της τράπεζας, Thrivest Holding.

Πρακτικά, ο τώως διοικητής της ΚΤΚ πιάνει δουλειά την πρώτη ημέρα που δικαιούται να πάσει, καθώς οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί ορίζουν πως, κάποιος που αποχωρεί από μία τέτοια θέση, δεν δικαιούται να δραστηριοποιηθεί στον τραπεζικό τομέα για (1) ένα χρόνο. Έτσι, από τις 11

Πρακτικά, ο τώως διοικητής της ΚΤΚ πιάνει δουλειά την πρώτη ημέρα που δικαιούται να πάσει, μετά το υποχρεωτικό διάλειμμα ενός χρόνου.

Απριλίου θα δούμε εκτός απροόπτου τον κ. Ηροδότου ως πρόεδρο του ΔΣ της Attica Bank στην Ελλάδα, μία ημέρα και ένα χρόνο

μετά που σταμάτησε από τα καθήκοντά του ως διοικητής της ΚΤΚ. Εάν ο τώως διοικητής της ΚΤΚ είχε σχεδιασμούς να δραστηριοποιηθεί στον τραπεζικό τομέα της Κύπρου, τότε δεν θα μπορούσε, καθώς η περίοδος που ορίζει η ΚΤΚ για κάποιον που έχει φύγει από τέτοια θέση να μπορεί να δραστηριοποιηθεί, είναι τα (2) δύο χρόνια.

Σημειώνεται πως η πρόταση του μεγαλομέτοχου της Attica Bank, Thrivest Holding, ήταν αποτέλεσμα επαφών που είχαν τα δύο μέρη το τελευταίο διάστημα. Σε αυτή τους την απόφαση με-

τρησαν οι επαφές του κ. Ηροδότου με τα ανώτατα στελέχη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (SSM) και άλλα ευρωπαϊκά όργανα, αλλά προσέμετρησαν και τις γνώσεις του από την επενδυτική τραπεζική και τις διασυνδέσεις που είχε αποκτήσει με άλλες εμπορικές τράπεζες στην Ευρώπη.

Τον Κωνσταντίνο Ηροδότου διορίσει το 2019 ο πρώην πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης, στη θέση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου σε διαδοχή της Χρυ-

στάλλας Γιωρκάτζη. Ο κ. Ηροδότου υπηρέτησε από τον Μάρτιο του 2017 ως εκτελεστικός σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, από το 2014 μέχρι το 2017 ως έφορος Αποκρατικοποιήσεων, ενώ νωρίτερα από το 2014 ήταν στην UBS Investment Bank στο Λονδίνο, όπου εργάστηκε στην επενδυτική τραπεζική.

Τον κ. Ηροδότου διαδέχθηκε στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου τον Απρίλιο του 2024 ο Χριστόδουλος Πατσάλας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η οικονομική τύχη της Ευρώπης

Η Ευρώπη βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Με ένα Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν που φτάνει τα 18 τρισεκατομμύρια δολάρια, είναι μία από τις μεγαλύτερες οικονομικές δυνάμεις του κόσμου, πίσω μόνο από τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Κίνα. Παρόλα αυτά, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αξιοποιεί πλήρως τη δύναμή της, ενώ οι ΗΠΑ προωθούν ανοικτά τα δικά τους συμφέροντα, συχνά εις βάρος των Ευρωπαίων εταίρων τους. Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν υποθετήσει μια πολιτική προστατευτισμού όπου πρόκειται να επιβάλλουν δασμούς σε ευρωπαϊκά προϊόντα, με στόχο να ενισχύσουν την εγχώρια παραγωγή και να στρέψουν τους καταναλωτές σε αμερικανικά. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Καναδά, ο οποίος θα ανταποδώσει άμεσα. Με δεδομένο ότι το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ Ευρώπης και Αμερικής είναι σχεδόν ισορροπημένο, ένας οικονομικός πόλεμος δεν θα ωφελήσει καμία από τις δύο πλευρές. Αντίθετα, θα προκαλέσει επιβράδυνση στο παγκόσμιο εμπόριο, πιθανή ύφεση και αναζωπύρωση του πληθωρισμού. Παράδειγμα αυτής της πολιτικής ήταν η επιβολή δασμών από τον Τραμπ στην προηγούμενη θητεία του, σε ευρωπαϊκό αλουμίνιο και χάλυβα, με την Ευρωπαϊκή Ένωση να απαντάει με αντίμετρα σε αμερικανικά προϊόντα, και συγκεκριμένα στις μοτοσικλέτες Harley-Davidson και στο ούισκι Bourbon. Το αποτέλεσμα: Και οι δύο οικονομίες ζημιώθηκαν. Εκτός από την εμπορική πολιτική, οι ΗΠΑ διαθέτουν ένα ισχυρό όπλο στα χέρια τους. Το σύστημα SWIFT. Πρόκειται για το βασικό παγκόσμιο σύστημα τραπεζικών συναλλαγών, το οποίο επιτρέπει τη γρήγορη και ασφαλή μεταφορά χρημάτων μεταξύ τραπεζών. Αν και δεν ελέγχεται άμεσα από τις Ηνωμένες Πολιτείες, η αμερικανική επιρροή πάνω του είναι τεράστια, κυρίως μέσω της σύνδεσής του με το δολάριο. Οι ΗΠΑ έχουν χρησιμοποιήσει επανειλημμένα το SWIFT ως εργαλείο πολιτικής, αποκλείοντας χώρες που θεωρούν εχθρικές ή που παραβιάζουν διεθνείς κυρώσεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι τράπεζες αυτών των χωρών να μην μπορούν να πραγματοποιούν διεθνείς συναλλαγές, οδηγώντας τις οικονομίες τους σε σοβαρά αποδυνάμωση. Η Ευρώπη για λόγους ασφαλείας πρέπει να δημιουργήσει το δικό της ανεξάρτητο σύστημα πληρωμών. Ένα τέτοιο βήμα θα προσέφερε πλεονεκτήματα όπως είναι η Ανεξαρτησία από την αμερικανική επιρροή, αφού η ΕΕ θα μπορούσε να αποφασίζει ανεξάρτητα ποιες χώρες ή εταιρείες θα αποκλείει από το σύστημα, τη συνέχιση εμπορίου χωρίς κυρώσεις αποφεύγοντας οικονομικές απώλειες και θα μπορεί να προστατεύσει ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αφού δεν θα κινδύνευαν από αμερικανικές δευτερογενείς κυρώσεις λόγω της συμμετοχής τους σε συναλλαγές που οι ΗΠΑ απορρίπτουν. Επιπλέον, η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συστήματος πληρωμών θα ενίσχυε τη θέση του ευρώ ως διεθνούς νομίσματος. Σήμερα, το δολάριο κυριαρχεί στις παγκόσμιες συναλλαγές, αλλά αν η Ευρώπη αναπτύξει μια εναλλακτική στο SWIFT, περισσότερες χώρες θα μπορούσαν να συναλλάσσονται απευθείας σε ευρώ. Αυτό θα αποδυνάμωνε την αμερικανική οικονομική επιρροή και θα ενίσχυε τη γεωπολιτική ισχύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει φτάσει σε ένα σημείο όπου πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες και να διεκδικήσει την οικονομική της αυτονομία. Αν η Ευρώπη θέλει να είναι πραγματικά οικονομικά υπερδύναμη, πρέπει να λειτουργεί ως τέτοια. Ήρθε η ώρα να πάψει να εξαρτάται από τρίτες δυνάμεις και να αναπτύξει τα δικά της στρατηγικά εργαλεία.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Το «Σχέδιο Β» για την υδατική δυσχέρεια της Πάφου

Συζήτηση στη Βουλή για την κατεστραμμένη μονάδα αφαλάτωσης – Οι προεκτάσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και την ξενοδοχειακή βιομηχανία

Του ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Σύσσωμοι οι πολιτικοί παράγοντες της επαρχίας Πάφου δίνουν το παρών τους στη Λευκωσία, για να ζητήσουν να μάθουν από το υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος πώς σκοπεύει να διαχειριστεί την καταστροφή της μονάδας αφαλάτωσης στην Πάφο, καθώς, μετά και τη βλάβη στο φράγμα του Μαυροκόλυμπου, βλέπουν την επαρχία να βρίσκεται στη δυσχερέστερη θέση όσον αφορά την υδατική επάρκεια, ενώπιε ενός δύσκολου καλοκαιριού, το οποίο προδιαγράφεται ως τέτοιο από την παρατεταμένη ανομβρία. Το ζήτημα θα απασχολήσει την κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, σήμερα Τετάρτη, με σκοπό να διερευνηθεί εάν ο κρατικός μηχανισμός μπορεί να δώσει συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα εφαρμογής εναλλακτικών λύσεων, οι οποίες θα διασφαλίζουν τις ανησυχίες τόσο των πολιτών για την ύδρευση όσο και του αγροτικού κόσμου για την άρδευση. Παράλληλα, θα φωτιστεί και η περιβαλλοντική διάσταση, εξετάζοντας το σενάριο κατα-

Το υπουργείο Γεωργίας σκοπεύει να διαθέσει μειωμένες ποσότητες νερού για σκοπούς άρδευσης για συντήρηση των μόνιμων δενδρωδών καλλιεργειών, καθώς και σε επαγγελματίες γεωργούς για εποχικές καλλιέργειες.

στροφής φυτειών, λόγω περιορισμένης διάθεσης νερού στη γεωργία κατά τους θερινούς μήνες.

Σε αβέβαιο τοπίο

Στη συζήτηση θα επικειρηθεί να ξεκαθαρίσει το τοπίο γύρω από την επανалειτουργία της κατεστραμμένης μονάδας. «Θέλουμε να ενημερωθούμε για τα χρονοδιαγράμματα αποκατάστασης, διότι ακούγεται ότι ο ανάδοχος δεν βρίσκει εξαρτήματα, ακούγεται ότι η μονάδα καταστράφηκε ολοσχερώς», δήλωσε στην «Κ» ο βουλευτής του ΔΗΚΟ, Χρύσανθος Σαββίδης, ο οποίος ενέγραψε το θέμα για συζήτηση. Την ίδια ώρα θα ζητηθεί ενημέρωση για τη νέα κινητή μονάδα που θα προορίζεται για την Πέγεια. Υπενθυμίζεται ότι το Τμήμα Ανάπτυξης Υδάτων ανακοίνωσε την εγκατάσταση τεσσάρων νέων μονάδων κινητής αφαλάτωσης. Μετά την καταστροφή της μόνιμης μονάδας,

«Θέλουμε να ενημερωθούμε για τα χρονοδιαγράμματα αποκατάστασης της κατεστραμμένης μονάδας αφαλάτωσης, διότι ακούγεται ότι ο ανάδοχος δεν βρίσκει εξαρτήματα, ακούγεται ότι η μονάδα καταστράφηκε ολοσχερώς», δήλωσε στην «Κ» ο βουλευτής του ΔΗΚΟ, Χρύσανθος Σαββίδης.

αποφασίστηκε να δοθεί προτεραιότητα στην κινητή μονάδα που προορίζεται για την Πάφο, ωστόσο οι μέχρι τώρα δημόσιες τοποθετήσεις από το ΤΑΥ, προσδιορίζουν χρονικά τη λειτουργία της στα τέλη καλοκαιριού, στο καλύτερο σενάριο, το οποίο καθιστά την Πάφο «αφοπλισμένη» κατά την κρίσιμη περίοδο του καλοκαιριού (Μάιος - Σεπτέμβριος).

Οι βουλευτές στην Επιτροπή Περιβάλλοντος θα ζητήσουν να μάθουν εάν μετά τη βλάβη στο φράγμα του Μαυροκόλυμπου μπορεί το ΤΑΥ να δώσει εναλλακτικές λύσεις πριν από το καλοκαίρι. «Βρήκαν μονάδα; Πότε θα εγκατασταθεί; Είμαστε στον μήνα Φεβρουάριο, όπου βλέπουμε την ανομβρία, την κατεστραμμένη μονάδα και τη ζημιά στο φράγμα του Μαυροκόλυμπου, και διερωτόμαστε πώς θα διαχειριστούν το υδατικό πρόβλημα της Πάφου, η οποία βρίσκεται στο χείλος της κατα-

στροφής, από άποψη ύδρευσης αλλά και άρδευσης για τη γεωργία», είπε ο κ. Σαββίδης.

Γεωργία, ξενοδοχεία

Την ίδια ώρα παρέπεμψε στη σύσκεψη την περασμένη εβδομάδα, των μπανανοπαραγωγών της περιοχής Πέγειας και Κισσόνεργας, οι οποίοι επιρραζούνται από την εκκένωση του φράγματος του Μαυροκόλυμπου. Συγκεκριμένα, ζήτησαν από την κυβέρνηση να συνεχίσουν να λαμβάνουν τις ποσότητες νερού που τους παραχωρούνταν μέχρι σήμερα, για να παραμείνουν οι καλλιέργειες τους.

Σε περίπτωση, τονίστηκε, που δεν τους δοθούν οι ανάλογες ποσότητες, τότε, όπως προειδοποίησαν, θα επέλθει η καταστροφή τους, εξηγώντας ότι πρόκειται για μόνιμες καλλιέργειες, για τις οποίες απαιτείται χρόνος για να μεγαλώσουν και για να συντηρη-

θούν. Σύμφωνα με τον κ. Σαββίδη, δεν γίνεται η διαχείριση του προβλήματος να εξαντλείται στις επιδοτήσεις των γεωργών, όπως οι επιδοτήσεις 50 - 100 ευρώ ανά δεκάριο για τους αμπελουργούς, τονίζοντας ότι χωρίς νερό υπάρχει κίνδυνος να καταστραφούν οι φυτείες. Σε αυτό το σημείο αναφέρθηκε στην περιβαλλοντική διάσταση του όλου ζητήματος, η οποία, τόνισε, θα είναι μέρος της συζήτησης στη Βουλή. «Εάν καταστραφούν οι καλλιέργειες, ποιες θα είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις;» διερωτήθηκε. Τέλος, στον ίδιο παρανομαστή εντάσσει και τον μεγάλο αριθμό τουριστικών μονάδων στην επαρχία, οι οποίες για τις ανάγκες τους εξυπηρετούνταν από τη μονάδα αφαλάτωσης, πριν αυτή καταστραφεί τον περασμένο Δεκέμβριο, υπενθυμίζοντας ότι το 1/3 της ύδρευσης στην Πάφο καλυπτόταν από τη συγκεκριμένη μονάδα.

Οι ανάγκες

Το 2024, για την επαρχία Πάφου, οι καταναλώσεις νερού από τα κυβερνητικά συστήματα για σκοπούς ύδρευσης τους κρίσιμους μήνες Μάιο - Σεπτέμβριο ήταν 7,9 εκατ. κ.μ. νερού, σύμφωνα με τα στοιχεία που παραχώρησε το Τμήμα Ανάπτυξης Υδάτων στην «Κ». Για την άρδευση παραχωρήθηκαν την αντίστοιχη περίοδο στους γεωργούς της επαρχίας 7,6 εκατ. κ.μ. νερού. Για το 2025 (Μάιος - Σεπτέμβριος) οι ανάγκες ύδρευσης στην επαρχία, στις οποίες το ΤΑΥ εκτιμά ότι θα κληθεί να ανταποκριθεί, θα βρίσκονται κοντά στα ίδια επίπεδα με πέρυσι, με ελαφρώς αυξημένες ποσότητες νερού. Ωστόσο, για την άρδευση, όπως και για την υπόλοιπη Κύπρο, θα δοθούν χαμηλότερα ποσοστά νερού, λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας.

Σε παγκύπρια βάση, συμπεριλαμβανομένης και της επαρχίας Πάφου,

οι καταγραφές του Τμήματος Ανάπτυξης Υδάτων δείχνουν ότι οι καταναλώσεις νερού από τα κυβερνητικά συστήματα για σκοπούς ύδρευσης τους μήνες Μάιο - Σεπτέμβριο ήταν 48,3 εκατ. κ.μ. νερού, ενώ για την άρδευση την αντίστοιχη περίοδο 32 εκατ. κ.μ. νερού. Για τη φετινή χρονιά, εκτιμάται ότι για την ύδρευση Μαΐου - Σεπτεμβρίου θα απαιτηθούν οι ίδιες ποσότητες και ελαφρώς αυξημένες λόγω επιπλέον εκτιμώμενων αναγκών, ενώ για την άρδευση, όπως προαναφέρθηκε, θα δοθούν μικρότερες ποσότητες νερού.

Εναλλακτικά σενάρια

Αναφερόμενος σε εναλλακτικά σενάρια που εξετάζει το υπουργείο Γεωργίας για κάλυψη των αναγκών υδροδότησης στην Πάφο, ο γενικός διευθυντής του υπουργείου Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Ανδρέας Γρηγορίου, δήλωσε την Τρίτη ότι φέτος θα διατεθούν μειωμένες ποσότητες νερού για σκοπούς άρδευσης για συντήρηση των μόνιμων δενδρωδών καλλιεργειών, καθώς και σε επαγγελματίες

Το 2024 για την επαρχία Πάφου οι καταναλώσεις νερού από τα κυβερνητικά συστήματα για σκοπούς ύδρευσης τους κρίσιμους μήνες Μάιο - Σεπτέμβριο ήταν 7,9 εκατ. κ.μ. νερού. Για την άρδευση 7,6 εκατ. κ.μ. νερού.

γεωργούς για εποχικές καλλιέργειες. Τα σενάρια, πρόσθεσε, βασίζονται στα αποθέματα νερού στα φράγματα, στην αξιοποίηση του ανακτημένου νερού καθώς και στη χρησιμοποίηση εφεδρικών γεωτρήσεων.

Στη συζήτηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος κλήθηκαν για να παρουσιάσουν εκπρόσωποι του υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Περιβάλλοντος, του Τμήματος Ανάπτυξης Υδάτων και του Τμήματος Γεωργίας του ιδίου υπουργείου. Επίσης, η επιτροπος Περιβάλλοντος και Ευημερίας των Ζώων, οι δήμαρχοι Πάφου, Ανατολικής Πάφου, Ακάμα και Πόλεως Χρυσοχούς και εκπρόσωποι του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Νέα Αγροτική Κίνηση, Παναγροτικός Σύνδεσμος και Ευρωαγροτικός.

Μας περιμένουν ακόμα οι Βρυξέλλες

Ελλείψεις σε νερό και λειψυδρία, αλλά και ανάγκη για περισσότερα μέτρα για το θαλάσσιο περιβάλλον βλέπει για την Κύπρο η Κομισιόν

Τον αντιπροσωπεί μας στις Βρυξέλλες, ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Η Κύπρος είναι μια από τις χώρες που αντιμετωπίζουν τα σοβαρότερα ζητήματα ελλείψεων νερού και λειψυδρίας εν μέσω της κλιματικής αλλαγής, τη στιγμή που υπάρχει αυξημένη ανάγκη σε νερό λόγω του τουρισμού και της γεωργίας, ανέφερε κοινοτική αξιωματούχος στην «Κ», με αφορμή τη δημοσιοποίηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενός πακέτου εκθέσεων για τη διαχείριση του νερού στην ΕΕ. Ωστόσο, η Κύπρος ήταν και μια από

Στόχος της Κομισιόν, όπως ενημερώνεται η «Κ», είναι να δώσει στα κράτη μέλη την ώθηση ώστε να εφαρμόσουν μια πιο συνεκτική πολιτική που να συνδυάζει τη διαχείριση των θαλάσσιων νερών με αυτή των χερσαίων υδάτων.

τις χώρες που δεν είχαν καταθέσει εγκαίρως στην Κομισιόν όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ώστε να υπάρξει μια εξειδικευμένη αξιολόγηση της κατάστασης – όπως όμως τόνισε ο αξιωματούχος, «το ότι οι χώρες αυτές άργησαν δεν σημαίνει πως βρίσκονται στο αμυρόβλαιο».

Πάντως, η χώρα μας έχει κάνει «τεράστιο πρόοδο ήδη σε σχέση με την κυκλική διαχείριση» του νερού καθώς «αποτελεί θέμα επιβίωσης», σημείωσε η ίδια, προσθέτοντας πως αυτό είναι κάτι που οι αρχές το αντιλαμβάνονται.

Ο στόχος των εκθέσεων δεν είναι τιμωρητικός, αλλά εργαλείο διαλόγου ώστε να διαπιστωθούν από κοινού οι ελλείψεις και να δρομολογηθούν λύσεις με στήριξη της ΕΕ.

Η αξιωματούχος της Κομισιόν μιλούσε σε δημοσιογράφους στις Βρυξέλλες μετά την παρουσίαση των ευρημάτων από την επίτροπο Περιβάλλοντος, Υδατικής Ανθεκτικότητας και Κυκλικής Οικονομίας, Τζέσικα Ρόσβαλ. Η κ. Ρόσβαλ είχε προειδοποιήσει το πρωί της Τρίτης πως δεν μπορούμε πλέον να θεωρούμε το νερό «ανεξάντλητο πόρο», και είχε αναφερθεί στις αδυναμίες που διαπιστώνονται πανευρωπαϊκά: στη μόλυνση των υδάτων της ΕΕ από αγροτικά και αστικά λύματα, τη συνεχιζόμενη μόλυνση με πλαστικά

παρά τη μείωση των απορριμμάτων στις παραλίες, και στις πιο έντονες και συχνές πλημμύρες σε διάφορα μέρη της Ευρώπης.

Ενιαία διαχείριση

Οι εκθέσεις που δημοσίευσε την Τρίτη η Κομισιόν αφορούν στην πορεία εφαρμογής τριών οδηγιών: της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα, της οδηγίας για τις πλημμύρες και της οδηγίας-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της προόδου στα κράτη μέλη. Όπως επι-

σημανε η κοινοτική αξιωματούχος, ο στόχος των εκθέσεων δεν είναι τιμωρητικός, αλλά εργαλείο διαλόγου ώστε να διαπιστωθούν από κοινού οι ελλείψεις και να δρομολογηθούν λύσεις με στήριξη της ΕΕ.

Αν και το αντικείμενο της έκθεσης παραμένει τεχνικό και εξειδικευμένο, η Κομισιόν προσπαθεί μέσω της παρουσίασής της ως πακέτου, και χρησιμοποιώντας πιο απλή γλώσσα (για τα δεδομένα των Βρυξελλών) να καταστήσει το θέμα πιο κατανοητό και προσβάσιμο για το ευρύ κοινό, καθώς

τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναλάβουν συγκεκριμένα μέτρα.

Όπως επισήμανε η ίδια κοινοτική αξιωματούχος, σε πρόσφατο ευρωβαρόμετρο ένας στους δύο πολίτες της ΕΕ έλεγαν πως δεν γνωρίζουν αρκετά για το θέμα αυτό.

Στόχος της Κομισιόν, όπως ενημερώνεται η «Κ», είναι να δώσει στα κράτη μέλη την ώθηση ώστε να εφαρμόσουν μια πιο συνεκτική πολιτική που να συνδυάζει τη διαχείριση των θαλάσσιων νερών με αυτή των χερσαίων υδάτων (από ποταμούς και λίμνες μέχρι υπόγεια νερά), καθώς συνθήως οι τομείς αυτοί είναι αρμοδιότητα διαφορετικών υπηρεσιών που κάποτε συνεργάζονται... και κάποτε όχι.

Υπάρχει επίγνωση

Απαντώντας σε ερώτηση της «Κ» για το ποιο είναι το κύριο ζήτημα που απασχολεί την Κύπρο ειδικά, η κοινοτική αξιωματούχος ανέφερε πως σαφώς τα κύρια ζητήματα αφορούν στις ελλείψεις νερού και τη λειψυδρία. Επισήμανε πάντως πως «είναι καθαρό ότι υπάρχει η επίγνωση από τις αρχές» για τη σοβαρότητα της κατάστασης.

Σημείωσε ακόμα πως έχει γίνει πρόοδος όσον αφορά στην κυκλική διαχείριση νερού, δηλαδή της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης του νερού λόγω μεταξύ άλλων και των αυξανόμενων αναγκών στους τομείς της γεωργίας και του τουρισμού. Η Ισπανία, επισήμανε, αντιμετωπίζει ανάλογα ζητήματα.

Όπως χαρακτηριστικά σημείωσε, σε ευρωβαρόμετρο τον περασμένο Μάιο, το 77% των ερωτηθέντων απάντησαν πως η υποβάθμιση του περιβάλλοντος ήδη επηρεάζει αρνητικά τη ζωή τους, με τα μεγαλύτερα ποσοστά να καταγράφονται ακριβώς στα κράτη μέλη της Μεσογείου που επηρεάζονται

«όχι μόνο λόγω της έλλειψης βροχόπτωσης, αλλά επίσης της ακανόνιστης βροχοπτώσεως».

Μετρίως επαρκή μέτρα

Όσον αφορά την Κύπρο, η Κομισιόν είχε στη διάθεσή της αρκετή πληροφόρηση για να αξιολογήσει ως «μετρίως επαρκή» τα μέτρα για αντιμετώπιση των πιέσεων που αντιμετωπίζει το θαλάσσιο περιβάλλον, στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

Ως θετικό αξιολογείται το γεγονός πως η Κύπρος παρέχει συγκεκριμένη πληροφόρηση για τη χρηματοδότηση των μέτρων αυτών από εθνικά και κοινοτικά κονδύλια, καθώς και στην ενημέρωση για το πώς τα μέτρα συνδυάζονται και εφαρμόζουν πολιτικές και στόχους της ΕΕ.

Η Κομισιόν καταγράφει ακόμα ως θετική την αναγνώριση από την Κύπρο στις πολιτικές της του γεγονότος πως η κλιματική αλλαγή αποτελεί θέμα που επηρεάζει όλους τους τομείς.

Ωστόσο, προστίθεται στη σχετική έκθεση, η Κύπρος συχνά δεν καταγράφει πού βρίσκεται σε σχέση με συγκεκριμένους στόχους.

Επίσης, τα μέτρα τα οποία έχει καταγράψει η Κύπρος για προστασία της βιοποικιλότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος θεωρούνται χαμηλής επάρκειας, παρά τη γνώση που υπάρχει για το τι πρέπει να γίνει. Η ίδια αξιολόγηση καταγράφεται και ως προς τα μέτρα για τα μη ενδημικά είδη, μεταξύ άλλων.

Στις άλλες εκθέσεις οι αναφορές στην Κύπρο είναι πιο περιορισμένες καθώς, όπως σημειώνεται στην έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα, η Κύπρος είναι μια από τις χώρες που δεν κατέθεσαν εγκαίρως τις σχετικές εθνικές εκθέσεις.

LLPO LAW FIRM:

Διεθνής Παρουσία

Ο δικηγορικός οίκος LLPO Law Firm ανοίγει το δρόμο στο κυπριακό επιχειρείν με διεθνή παρουσία

Συνέντευξη στην **ANNA ΠΟΛΥΒΙΟΥ**

Ο Ανδρέας Λεωνίδου, Partner και Co-Founder του δικηγορικού οίκου Angelides, Ioannides, Leonidou LLC – LLPO Law Firm, μιλάει στην «Κ» για το κυπριακό επιχειρείν, τις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει, τη διεθνή παρουσία της LLPO Law Firm, καθώς και πώς αυτή στέκεται δίπλα στους πελάτες της προκειμένου να καταστεί ένα απαραίτητο εργαλείο για αυτούς. Στις 12 Φεβρουαρίου, στο ξενοδοχείο Parklane στη Λεμεσό, το δικηγορικό γραφείο φιλοξενεί την IFZA, αδειοδοτημένη αρχή εγγραφής εταιρειών στο Dubai. Η εκδήλωση απευθύνεται σε επιχειρηματίες, επενδυτές και επαγγελματίες του κλάδου, οι οποίοι θέλουν να αποκτήσουν μια αρχική κατανόηση των διαδικασιών ίδρυσης εταιρειών στο Dubai, καθώς και να διερευνήσουν τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται από τις συνεργασίες μεταξύ Κύπρου και Dubai.

- Ο δικηγορικός οίκος LLPO Law Firm είναι ένας από τους κορυφαίους δικηγορικούς οίκους στην Κύπρο με διεθνή παρουσία. Θα θέλατε να μας πείτε ποιες είναι οι κυριότερες υπηρεσίες τις οποίες προσφέρετε και σε ποιους τομείς;

- Το γραφείο μας προσφέρει ένα ευρύ φάσμα εξειδικευμένων νομικών υπηρεσιών τόσο στην τοπική όσο και στη διεθνή αγορά. Οι βασικοί τομείς δραστηριότητας του γραφείου μας περιλαμβάνουν: Εταιρικό Δίκαιο και Συγχωνεύσεις & Εξαγορές (M&A), Υπηρεσίες Εταιρικής Διαχείρισης και Διοίκησης, Δικαστηριακή Εκπροσώπηση και Επίλυση Διαφορών, Τραπεζικό Δίκαιο και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακίνητης Περιουσίας.

Επιπλέον, παρέχουμε εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες σε τομείς, όπως εκκαθαρίσεις, ναυτιλιακά, υπηρεσίες τεχνολογίας, τυχερά παιχνίδια, καθώς και διεθνείς καταπιστευματικές δομές. Παράλληλα, προσφέρουμε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα των πανεπιστημίων και κολλεγίων, παρέχοντας ολοκληρωμένες λύσεις για κάθε τους ανάγκη.

- Πώς το γραφείο σας αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της κυπριακής αγοράς;

- Η κυπριακή αγορά παρουσιάζει πολλές προκλήσεις, όπως ο έντονος ανταγωνισμός και η ανάγκη για καινοτόμες λύσεις.

Εμείς επικεντρωνόμαστε στην εξειδίκευση και τη συνεχή εκπαίδευση της ομάδας μας, προκειμένου να ανταποκριθούμε αποτελεσματικά στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών μας. Οι πελάτες μας συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία, με ανοιχτή επικοινωνία και συνεργασία σε κάθε στάδιο. «Our vision is to exceed clients' expectations by providing unique

Η προσέγγιση μας επικεντρώνεται πάντα στην εις βάθος κατανόηση των επιχειρηματικών αναγκών των πελατών μας, λέει στην «Κ» ο κ. Ανδρέας Λεωνίδου.

services and thus added value».

Περαιτέρω, αναγνωρίζουμε τη σημασία της τεχνολογίας και δίνουμε προτεραιότητα στη χρήση καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων, που μας επιτρέπουν να βελτιώνουμε την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών μας. Αυτό μας επιτρέπει να προσφέρουμε υπηρεσίες υψηλής ποιότητας σε προσιτό κόστος, ενώ παράλληλα ενισχύουμε την ανταγωνιστικότητά μας στην αγορά.

Η προσέγγιση μας επικεντρώνεται πάντα στην εις βάθος κατανόηση των επιχειρηματικών αναγκών των πελατών μας. «Advocating for us is not only doing what is best for our clients but also caring about them». Δίνουμε προτεραιότητα στον ανθρώπινο παράγοντα, επενδύουμε στην τεχνολογία και επικεντρωνόμαστε στη συνεχή βελτίωση και καινοτομία.

- Ποιες θα λέγατε πως είναι οι βασικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στην Κύπρο;

- Η προσωπική μου άποψη είναι ότι η κυπριακή αγορά είναι περιορισμένη, ενώ τα κίνητρα που θα μπορούσαν να προσελκύσουν ξένους επενδυτές είναι διαθέσιμα και σε πολλές

άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Για τους πιο πάνω λόγους, η Κύπρος ίσως δεν μπορεί να εξασφαλίσει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που ενδεχομένως να είχε έναντι άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, καθιστώντας την απλώς μία ακόμα επιλογή.

Από εκεί και πέρα, εμείς θεωρήσαμε και θεωρούμε ότι η επέκταση προς το εξωτερικό ήταν αναγκαία. Εξού και η παρουσία μας στο Dubai, το οποίο έχει αποδειχθεί αρκετά επωφέλές γενικά για τις δραστηριότητές μας. Παράλληλα, η διεθνής μας εμπειρία, λόγω της δραστηριοποίησής μας στο εξωτερικό, έχει αναβαθμίσει σημαντικά τις δυνατότητές μας, επιτρέποντάς μας να παρέχουμε εξειδικευμένες υπηρεσίες στους πελάτες μας τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου.

- Ποια είναι η σημασία της κατανόησης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος των πελατών σας για την παροχή στοχευμένων υπηρεσιών;

- Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε σε βάθος τις εργασίες των πελατών μας, από το Α έως το Ω, ώστε να μπορούμε να καταστούμε ένα απαραίτητο εργαλείο στα χέρια τους. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι θα είμαστε ο κύριος συνεργάτης τους, παρέχοντας λύσεις που ανταποκρίνονται απόλυτα στις ανάγκες τους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Τόσο οι φορολογικές όσο και οι ουσιαστικές ανάγκες των διεθνών επιχειρήσεων επιβάλλουν τη δημιουργία εταιρικών σχημάτων (corporate structures). Γι' αυτόν τον λόγο, η παρουσία μας στο εξωτερικό είναι επιβαλλόμενη για να μπορέσουμε να εξυπηρετήσουμε τις ανάγκες των πελατών με διεθνή δραστηριότητα.

- Στις 12 Φεβρουαρίου, στο ξενοδοχείο Parklane στη Λεμεσό, το γραφείο σας φιλοξενεί την IFZA, η οποία είναι αδειοδοτημένη αρχή εγγραφής εταιρειών στο Dubai. Ποιους στόχους έχει το γραφείο σας με αυτή την εκδήλωση;

- Η εκδήλωση στοχεύει στην παρουσίαση των ευκαιριών και των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η IFZA σε επιχειρηματίες και επενδυτές που ήδη δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στο Dubai ή μέσω Dubai. Το γραφείο μας φιλοδοξεί, μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, να υποστηρίξει τις επιχειρήσεις και τους επενδυτές, διασφαλίζοντας παράλληλα

τη συμμόρφωσή τους με τους τοπικούς κανονισμούς.

- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της αδειοδοτημένης αρχής εγγραφής εταιρειών IFZA, έναντι των άλλων αδειοδοτημένων αρχών στο Dubai, όπως DED, DMCC κλπ.;

- Από προσωπική εμπειρία, θεωρώ ότι ο άμεσος χρόνος εξυπηρέτησης για την εγγραφή εταιρειών, η εξυπηρέτηση μετά την εγγραφή (after-sales service), η προσωπική επικοινωνία και η διαφανής τιμολογιακή πολιτική της IFZA, αποτελούν κάποια σημαντικά πλεονεκτήματα, καθιστώντας την εξαιρετικά ανταγωνιστική σε σχέση με ανταγωνιστικές αρχές στο Dubai.

Η IFZA παρέχει επίσης οργανωμένες και αποτελεσματικές διαδικασίες που διευκολύνουν την ομαλή μετάβαση των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή τον τομέα δραστηριότητάς τους.

Η παρουσία τους στην Κύπρο για την εκδήλωση, αποδεικνύει τη στρατηγική τους προτεραιότητα για την ανάπτυξη και ενίσχυση των σχέσεων τους με την κυπριακή και διεθνή αγορά, προσφέροντας αξιόπιστες λύσεις και προσωπική υποστήριξη στους πελάτες τους.

- Σε ποιους απευθύνεται η εκδήλωση και τι μπορούν να μάθουν;

- Η εκδήλωση απευθύνεται σε επιχειρηματίες, επενδυτές και επαγγελματίες του κλάδου, οι οποίοι ενδιαφέρονται να έχουν μια πρώτη επαφή και αρχική γνώση των διαδικασιών εγγραφής εταιρειών στο Dubai, καθώς επίσης και των επιχειρηματικών συνεργειών που δημιουργούνται μεταξύ Κύπρου και Dubai.

- Πώς κρίνετε μέχρι σήμερα την παρουσία του γραφείου σας στο Dubai;

- Η παρουσία μας στο Dubai έχει αποδειχθεί εξαιρετικά επωφέλης, ενισχύοντας τη στρατηγική μας επέκταση και προάγοντας τη δημιουργία πολύτιμων συνεργασιών σε μία από τις πιο ανταγωνιστικές και δυναμικές αγορές παγκοσμίως. Αυτή η βάση μας επιτρέπει να κατανοούμε σε βάθος τις ιδιαίτερες ανάγκες της τοπικής και διεθνούς αγοράς, να παρέχουμε εξειδικευμένες λύσεις και να δημιουργούμε νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη και την επιτυχία των πελατών μας, ενώ ταυτόχρονα μας δίνει τη δυνατότητα εξεύρεσης νέων πελατών.

“
«Η παρουσία μας στο Dubai έχει αποδειχθεί εξαιρετικά επωφέλης, ενισχύοντας τη στρατηγική μας επέκταση και προάγοντας τη δημιουργία πολύτιμων συνεργασιών σε μία από τις πιο ανταγωνιστικές και δυναμικές αγορές παγκοσμίως».

“

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πραγματικό κόστος ζωής και έλλειμμα ευτυχίας

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η «Αλληγορία της Ευτυχίας» είναι διδασμός αναγεννησιακός πίνακας στο κέντρο του οποίου πρωταγωνιστεί η Ευτυχία κρατώντας σύμβολο ευμηνίας, το «κέρας της αφθονίας» γεμάτο με προϊόντα, ενώ πλαισιώνεται από τη Δικαιοσύνη και τη Ζύσηση. Στα πόδια της στριφνίζει (παixινιδί-pns και χαρωπός) ο Έρωτας. Ο πίνακας, ελαιογραφία σε καστόρεο, βρίσκεται στη Φλωρεντία και δημιουργήθηκε από τον Agnolo Tori, περισσότερο γνωστός ως Μπρονζινό.

Η σύνθεση απεικονίζει κι άλλα σύμβολα που ενισχύουν το μήνυμά του ζωγράφου, που είναι επικαίρο και «σημερινό» αλλά ισότιμοι για χρήσιμο και σε οικονομολόγους που επικριθούν να εξηγήσουν μίαν αντίφασή. Τυπικά ο πληθωρισμός περιορίζεται, η ανεργία είναι χαμηλά αλλά οι καταναλωτές έχουν αρνητικά αισθήματα, πιστεύουν ότι η ευημερία τους περιορίζεται, δεν δηλώνουν ευτυχισμένοι. Τι φταεί; Οι στατιστικές του πληθωρισμού ακόμα και της αύξησης ΑΕΠ, δεν εκφράζουν το αίσθημα των καταναλωτών. Και στην ελληνική οικονομία η τελευταία μέτρηση για την καταναλωτική εμπιστοσύνη (Δεκέμβριος 2024) εμφανίζει μικρή βελτίωση, αλλά είναι πολύ χαμηλότερα από την αντίστοιχη εμπιστοσύνη της Ευρώπης, ακόμα και από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι αυτό που διαμορφώνει την αντίληψη και το αίσθημα των καταναλωτών δεν είναι ο πληθωρισμός γενικά, αλλά οι τιμές στα καύσιμα και τα τρόφιμα συγκεκριμένα. Είναι οι καθημερινές αγορές που καθορίζουν το βιοτικό επίπεδο και το κόστος της διαβίωσης. Και είναι αλήθεια ότι στις κατηγορίες αυτές οι τιμές ακολουθούν ανοδική πορεία, γιατί η αγορά εκμεταλλεύεται την ολιγοπωλιακή διάρθρωσή της. Δεν φαίνεται όμως να είναι οι τιμές τροφίμων και καυσίμων που εξηγούν πλήρως το χόρμα ανάμεσα στις μετρήσεις και στην πραγματική ευημερία που βιώνουν οι καταναλωτές.

Ο πρώην υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Λάρι Σάμερς, καθηγητής του Χάρβαρντ, σε μέλη που συνη-

γοράζει με δύο συνεργάτες του, προσανατολίζεται στο κόστος του χρήματος ως βασικό αίτιο της κατάστασης. Σε πολλές χώρες διαπιστώνει ότι το αίσθημα των καταναλωτών είναι περισσότερο αρνητικό όσο ο ψηφότερο είναι το κόστος του χρημάτων, τα επιτόκια για στέγασση, για αγορά οικημάτων και κατανάλωση. Η διαπίστωση αυτή μπορεί να εξηγήσει και την κατάσταση στην ελληνική οικονομία, όπου το κόστος των δανείων είναι πολλαπλάσιο από την Ευρώζων. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της χρηματοδοτικότητας του ιδιωτικού τομέα μειώθηκε σε 8,9% από 10% τον προηγούμενο μήνα, καθώς εκλείπει η χρηματοδότηση. Μειωμένοι είναι ο ετήσιος ρυθμός χρηματοδοτικότητας επιχειρήσεων. Ισως γι' αυτό οι καταναλωτές εμφανίζονται να έχουν δυσκολίες στην κάλυψη των αναγκών, ενώ η στατιστική δεν μπορεί να εξηγήσει το φαινόμενο. Το αυξημένο κόστος δανεισμού προφανώς μειώνει το διαθέσιμο εισόδημα, ενώ ο εναλλακτικός δείκτης «κόστος ζωής» που περιλαμβάνει έξοδα αγοράς ακινήτων και οικημάτων, είναι πολλαπλάσιος του επίσημου τιμαριθμού.

Υπάρχει ο ιατρικός όρος του «αναφερόμενου πόνου», όταν ο ασθενής αισθάνεται π.χ. να πονάει ο ώμος του, αλλά το αίτιο είναι φλεγμονή ή βλάβη σε άλλο σημείο του σώματος.

Βέβαια, ειδικά όσον αφορά τη στέγαση, η μείωση επιτοκίων δεν αρκεί και απλά θα αύξανε τις τιμές ακινήτων εφόσον δεν συνοδεύεται με μεγαλύτερη προσφορά, αύξηση των ακινήτων που προσφέρονται. Η ενίσχυση της παραγωγής είναι και στο θέμα αυτό η λύση προκειμένου οι καταναλωτές να αισθάνονται βελτίωση στις ευμεριές τους.

Στον πίνακα του Μπρονζίνο που είχε χρηματοδότηση από τον Φραγκίσκο των Μεδίκων, πάνω από το κεφάλι της Ευτυχίας εμφανίζεται η νηπιή Φήμη με μία τρομπέτα αλλά και η Δόξα που κρατάει δάφνινο στεφάνι που προορίζεται για όποιον αισθάνεται ευτυχία. Στατιστικά, δεν ξέρουμε πόσοι είναι.

Χρυσές δουλειές για startups του Ισραήλ λόγω του πολέμου

Κατασκευάζουν drones και άλλη στρατιωτική τεχνολογία, επεκτείνονται διεθνώς

Tο drone που εντόπισε τον πρώην ηγέτη της Χαμάς, Γιαχιά Σινουάρ, και κατέγραψε τις τελευταίες του στιγμές σε ένα βομβαρδισμένο κτίριο στη Γάζα τον περασμένο Οκτώβριο, κατασκευάστηκε από την ισραηλινή startup Xtend. Είναι μία από τις πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις που κάνουν «χρυσές δουλειές» στο Ισραήλ, χάρη στην πολεμική μηχανή της χώρας, και επεκτείνονται πλέον παγκοσμίως. Τα drones της εταιρείας βασίζονται σε τεχνητή νοημοσύνη για να διεξάγουν χτυπήματα υψηλής ακρίβειας και μπορούν να λειτουργήσουν μέχρι 9.000 χιλιόμετρα μακριά με ελάχιστη ανθρώπινη παρέμβαση. «Στην πραγματικότητα μαθαίνουμε ξανά πώς να πολεμάμε με ρομπότ», λέει ο συνιδρυτής και διευθυνών σύμβουλος της Xtend, Αβίβ Σαίπρα, ο οποίος επιβεβαιώνει στο Reuters ότι συνεργάζεται με τον ισραηλινό στρατό, ιδίως μετά τις φονικές επιθέσεις της Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου του 2023.

Στην Ουκρανία, οι νεοφύεις επιχειρήσεις που κατασκευάζουν drones και άλλη στρατιωτική τεχνολογία και εξο-

Το ισραηλινό υπουργείο
Αμυνας έχει συνάψει συμ-
φωνίες με 101 startups και
μικρές εταιρείες, συνολικού
ύψους 219 εκατ. δολαρίων,
από τον Οκτώβριο του 2023
έως το τέλος του 2024.

πλισμό έχουν πολλαπλασιαστεί και βοηθήσαν στην αναχαίτιση των ρωσικών δυνάμεων. Μικρές, ευκίνητες εταίρειες που καινοτομούν, αποδεικνύονται ζωτικής σημασίας σε έναν πόλεμο όπου οι γρήγορες λύσεις μπορούν να ξεπεράσουν χρόνια σχεδιασμό και δοκιμών. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις είναι μια «ομάδα λίγων ανθρώπων που μπορούν να κάνουν κάτι σε εβδομάδες» και ο πόλεμος δημιουργεί ανάγκη για

Ta drones της Xtend βασίζονται σε τεχνική νοσημοσύνη για να διεξάγουν χτυπήματα υψηλής ακριβείας και μπορούν να λειτουργήσουν μέχρι 9.000 χιλιόμετρα μακριά με ελάχιστη ανθρώπινη παρέμβαση. Σε λιγότερο από ένα μήνημο, η Xtend υπέγραψε συμβόλαιο με το υπουργείο Άμυνας του Ισραήλ, συγκέντρωσε 40 εκατ. δολάρια στον δεύτερο γύρο χρηματοδότησης τον Αύγουστο και έκανε «ντιλ» 8,8 εκατ. δολαρίων με την αμερικανική κυβερνήση.

άμεσα χρησιμοποιήσιμη τεχνολογία, εξηγεί ο στρατιωτικός αναλυτής Ισαάκ Μπεν Ισραέλ.

Το Ισραήλ είχε μια ήδη ακμάζουσα σκηνή startup, πράγμα που σημαίνει ότι οι εταιρείες του είναι σε καλύτερη θέση για να επωφεληθούν από την άνοδο της αμυντικής βιομηχανίας σε καιρό πολέμου. Σε λιγότερο από ενάμιση χρόνο, η Xtend υπέγραψε συμβόλαιο με το υπουργείο Άμυνας του Ισραήλ, ληρίων με την αμερικανική κυβέρνηση. Δεν είναι τυχαίο ότι η εταιρεία επιχειρηματικών κεφαλαίων Sequoia Capital, που διαχειρίζεται περίπου 85 δις. δολάρια εστιάζοντας σε επενδύσεις αρχικού σταδίου, επένδυσε εκ νέου στο Ισραήλ μετά το «Μαύρο Σάββατο» για πρώτη φορά από το 2016.

συγκέντρωσε 40 εκατ. δολάρια στον δεύτερο γύρο χρηματοδότησης τον Αύγουστο και έκανε «ντίλ» 8,8 εκατ. δολαρίων με την αμερικανική κυβέρνηση. Δεν είναι τυχαίο ότι η εταιρεία επιχειρηματικών κεφαλαίων Sequoia Capital, που διαχειρίζεται περίπου 58 δις δολάρια εστιάζοντας σε επενδύσεις αρχικού σταδίου, επένδυσε εκ νέου στο Ισραήλ μετά το «Μαύρο Σάββατο» για πρώτη φορά από το 2016.

Η υψηλή τεχνολογία άλλωστε είναι η οικονομική μηχανή του Ισραήλ, καθώς αντιπροσωπεύει το 16% της απασχόλησης, περισσότερες από τις μισές εξαγωγές και το 20% της συνολικής οικονομικής παραγωγής.

Το υπουργείο Άμυνας συνεργάζεται με νεοφυείς επιχειρήσεις «για να βελτιώσει και να αναπτύξει νέες δυνατότητες στο πεδίο», λένε οι υπεύθυνοι και έχοντας επιταχίσει τη διαδικασία αδειοδότησης, έχει συνάψει συμφωνίες με 101 startups και μικρές εταιρείες, συνολικού ύψους 219 εκατ. δολαρίων, από τον Οκτώβριο του 2023 έως το τέλος του 2024.

Τουλάχιστον 25 πέρασαν από την ανάπτυξη στην παραγωγή λόγω του πολέμου, ενώ περίπου το 50% της τεχνολογίας anti-drone που χρησιμοποιήθηκε από τον στρατό του Ισραήλ κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης προήλθε από νεοφυείς επιχειρήσεις. «Ο πόλεμος είναι καλός για τις επιχειρήσεις και το Ισραήλ υπήρξε σημαντικός εταίρος», δήλωσε ο Αγιάλ Σόμχ, επικεφαλής ανάπτυξης και καινοτομίας της Boeing Israel, σε πρόσφατο συνέδριο.

Η τεχνολογία κατά των drones έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα από τις ισραηλινές δυνάμεις, καθώς αντιμετώπισαν διαφορικές συσζητήσεις σε επιθέσεις από τη Γάζα και τη Χεζμπολάχ στον Λίβανο μέχρι το Ιράν και τους Χουθί στην Υεμένη. Ο Λιόρ Σινγκάλ, συνιδρυτής της ισραηλινής Thirdeye Systems, η οποία κατασκευάζει προηγμένα συστήματα προειδοποιήσεων για επιθετικά drones, είπε στο Reuters ότι οι επαφές του με το υπουργείο Άμυνας του Ισραήλ πέρασαν από τη φάση ανάπτυξης σε «σημαντικές συμβάσεις» κατά τη διάρκεια του πολέμου. Η εταιρεία, που είχε τις μετοχές της να αυξάνονται κατά 50% από την έναρξη της σύγκρουσης, διαθέτει οκτώ σειρές προϊόντων, σε σύγκριση με τρεις πριν από τον πόλεμο. Εκτός από το Ισραήλ συνηγορείται με χώρες του ΝΑΤΟ και πρόσφατα πούλησε το 30% των μετοχών της στον κρατικό αμυντικό όμιλο EDGE των ΗΑΕ έναντι 10 εκατ. δολαρίων.

MCP 15

The Legacy Continues

CCD

CITY OF DREAMS

MEDITERRANEAN

PLATINUM SPONSOR

SATURDAY 22 FEBRUARY 2025
LIMASSOL, CYPRUS

📍 City of Dreams Mediterranean

BUY YOUR TICKET

f MMAChallengePro @mcp_greece

Φιλόδοξη παρέμβαση

Η «πυξίδα ανταγωνιστικότητας» της Ε.Ε. αναδείχθηκε ύστερα από συνεχιζόμενα γεωπολιτικά σοκ, σημειώνει ο Φεντερίκο Σάντι, ανώτερος αναλυτής της EurasiaGroup, και προσθέτει: Η «παρέμβαση» της Φον ντερ Λάιεν αποτελεί την πιο φιλόδοξη «πίεση» από την κρίση στην Ευρώζωνη για βαθύτερη οικονομική ολοκλήρωση.

150 δις.

ευρώ είναι το ετήσιο διοικητικό «κόστος συμμόρφωσης» στην Ε.Ε. Η μείωση κατά 25% για επιχειρήσεις αντιστοιχεί σε 37,5 δις.

Δύσκολος στόχος

«Χρειάζεται αναδιάρθρωση των κεφαλαίων στην Ε.Ε., ώστε να είναι σε θέση να ανταγωνιστούν ιδιαίτερα τις αμερικανικές. Δύσκολος στόχος για τη Φον ντερ Λάιεν να υλοποιηθεί άμεσα», λέει ο Φαργκ Φόκμαν, αναλυτής του European Policy Centre.

6%

της παγκόσμιας χρηματοδότησης για startups AI προσελκύει η Ε.Ε., σε σύγκριση με 61% στις ΗΠΑ και 17% στην Κίνα.

Αλλαγή νομοθεσίας

«Η πολυαναμενόμενη» «πυξίδα ανταγωνιστικότητας» δεν αφορά απλούστευση της πρόσφατα εγκριθείσας νομοθεσίας για την Πράσινη Συμφωνία, αλλά κατάργησή της, σημειώνει ο Αλμπερτο Αλεμάνο, καθηγητής Ευρωπαϊκού Δικαίου στο HEC, στο Παρίσι.

Η νέα «πυξίδα» ανάπτυξης της Ε.Ε.

Με όχημα την απλοποίηση των κανόνων, στοχεύει στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας

Της ανταποκρίτριας μας στις Βρυξέλλες
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Χρειάστηκαν τέσσερις μήνες μετά την περίφημη έκθεση του πρώην επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Μάριο Ντράγκι για να χαράξει στη βάση των συστάσεών του η Κομισιόν τον «οδικό χάρτη», μια στρατηγική ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας που θα ακολουθήσει την επόμενη πενταετία. Πρόκειται για την πρώτη σημαντική πρωτοβουλία που αναλαμβάνει στις 100 πρώτες ημέρες της θητείας της η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, επιδιώκοντας με την επωνυμία «πυξίδα ανταγωνιστικότητας» να δώσει το στίγμα των προθέσεών για τις οικονομικές προτεραιότητες της νέας Κομισιόν.

Βασισμένο στη σχετική έκθεση του Μάριο Ντράγκι, το έγγραφο 22 συνολικά σελίδων στοχεύει στην τόνωση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και της βιομηχανίας με όχημα την απλο-

Σε λίγες εβδομάδες θα παρουσιαστεί «πολυνομοσχέδιο» που θα αντιμετωπίζει τη γραφειοκρατία και θα αποφέρει στις επιχειρήσεις σχεδόν 37 δις. τον χρόνο έως το 2029.

ποίηση των πολυάριθμων ρυθμιστικών κανόνων, αλλά και αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας. Η πρόεδρος της Κομισιόν υποσχέθηκε μάλιστα «σοκ» απλοποίησης των κανόνων—και κυρίως εκείνων που αφορούν το περιβάλλον—, που σύμφωνα με τον επιχειρηματικό τομέα αποτελεί βασικό εμπόδιο στην ανταγωνιστικότητα.

Σε λίγες εβδομάδες, μάλιστα, αναμένεται να παρουσιάσει «πολυνομοσχέδιο» (omnibus package) που θα αντιμετωπίζει τη γραφειοκρατία και θα αποφέρει στις επιχειρήσεις σχεδόν 37 δις. τον χρόνο έως το 2029. Η Γερμανίδα πολιτικός υποσχέθηκε εξάλλου ότι θα μειώσει τις υποχρεώσεις αναφορές

Για την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σημαίνει «πρωτοποριακή καινοτομία και τεχνολογία» και για πρώτη φορά περιγράφεται μια στρατηγική για την τεχνητή νοημοσύνη.

για όλες τις επιχειρήσεις κατά 25% και θα μειώσει το «κόστος συμμόρφωσης» για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά 35%. Βάσει στοιχείων της Eurostat, το ετήσιο «κόστος συμμόρφωσης» στο πλαίσιο της «ευρωπαϊκής γραφειοκρατίας» ανέρχεται σε 150 δις.

Το φιλόδοξο σχέδιο της Φον ντερ Λάιεν, ωστόσο, εγείρει μια σειρά από ερωτήματα, καθώς αρκετοί είναι εκείνοι που εκτιμούν ότι η ατζέντα της «απορρύθμισης» θα προτεραιοποιήσει την καινοτομία και την ανάπτυξη, εις βάρος ωστόσο της σχετικής νομοθεσίας, της Πράσινης Συμφωνίας, που υπήρξε «ορόσημο» για την προηγούμενη Κομισιόν. Ήδη κυκλοφορούν σε-

νάρια στις Βρυξέλλες για παράταση χρήσης ηλεκτρονικών καυσίμων (e-fuels), ώστε να παραμείνουν σε κυκλοφορία αυτοκίνητα με κινητήρες καύσης, καθώς και απλοποίηση του μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα (CBAM) κατά απαίτηση κυρίως της Γερμανίας, αλλά και της πολιτικής της «οικογένειας» του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος.

Η Φον ντερ Λάιεν επιμένει πάντως ότι «η Ε.Ε. θα παραμείνει δεσμευμένη έναντι των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας». Η πράσινη μετάβαση της παραδοσιακής βιομηχανίας και η επέκτασή νέων, φιλικών προς το κλίμα τεχνολογιών βρίσκονται άλλωστε στο επίκεντρο

της «πυξίδας». Παράλληλα, η ενέργεια αποτελεί βασικό σημείο και ιδιαίτερα η μείωση των τιμών της. Για τον σκοπό αυτό, η Κομισιόν αναμένεται να παρουσιάσει στο πλαίσιο της Καθαρής Βιομηχανικής Συμφωνίας, στις 26 Φεβρουαρίου, και το «σχέδιο δράσης για προστατή ενέργεια». Συνοπτικά, το σχέδιο αφορά—σύμφωνα με πληροφορίες—επενδύσεις σε περισσότερα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και σύνδεσής τους, καθώς και αλλαγή του τρόπου χρέωσης των τελών. Βασικό ερώτημα αφορά το πώς θα χρηματοδοτηθούν αυτές οι κρίσιμες επενδύσεις.

Για την πρόεδρο της Κομισιόν, πάντως, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

σημαίνει «πρωτοποριακή καινοτομία και τεχνολογία». Για πρώτη φορά περιγράφεται μια «στρατηγική για την τεχνητή νοημοσύνη (AI)» γύρω από το οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων (Start-up - Scale-up strategy), που επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των εμποδίων για την ανάπτυξη ευρωπαϊκών startups μέσω διευκόλυνσης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και της βιομηχανίας. Στη βάση, μάλιστα, του παγκόσμιου δικτύου υπερυπολογιστών EuroHpc στην Ευρώπη, πρόκειται να αναπτυχθούν «μεγάλα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης» (mega AI factories). Το ερώτημα βέβαια είναι εάν η Ε.Ε. θα έχει τελικά τη δυνατότητα να καλύψει το «κενό» με τις ΗΠΑ και την Κίνα, ιδιαίτερα όταν ο Ντόναλντ Τραμπ πρόκειται να διαθέσει τουλάχιστον 500 δις. δολάρια σε υποδομές τεχνητής νοημοσύνης. Σύμφωνα, μάλιστα, με την έκθεση Ντράγκι, η Ευρώπη σήμερα προσελκύει μόλις 6% της παγκόσμιας χρηματοδότησης για νεοφυείς εταιρείες AI, σε σύγκριση με 61% στις ΗΠΑ και 17% αντίστοιχως στην Κίνα.

Αναπάντητο, πάντως, παραμένει από το σχέδιο της Φον ντερ Λάιεν το πώς θα αντιμετωπιστεί το βασικό πρόβλημα της Ευρώπης, η προσέλκυση δηλαδή ιδιωτικών επενδύσεων, ιδιαίτερα εν μέσω μιας συγκυρίας που Γερμανία και Γαλλία βρίσκονται σχεδόν σε δημοσιονομικό εκτροχιασμό, ενώ η Ε.Ε. απειλείται με εμπορικούς «πολέμους» από τις ΗΠΑ και την Κίνα. Ωστόσο, το έγγραφο της «πυξίδας ανταγωνιστικότητας» αναφέρει ότι κρίσιμο ρόλο θα παίξει βασικά η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων που θα διευκολύνει τη χρηματοδότηση καινοτόμων επιχειρήσεων—μέσω του επενδυτικού προγράμματος TechEU—, καθώς επίσης και ένα νέο Ταμείο Ανταγωνιστικότητας, στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (MFF) για τη στήριξη σημαντικών προτζεκτ. Στο έγγραφο υπάρχει παράλληλα εισήγηση για την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων (που θα αντικαταστήσει τον όρο της Ένωσης Κεφαλαίων) προκειμένου να «εξελιχθεί» η απαραίτητη ιδιωτική χρηματοδότηση.

Η AI διεισδύει όλο και περισσότερο στις επιχειρήσεις

Πολλές επιχειρήσεις υιοθετούν λύσεις τεχνητής νοημοσύνης προκειμένου να γίνουν καλύτερες, ταχύτερες και πιο ευέλικτες. Όσο όμως διεισδύουν όλο και περισσότερο στις εταιρικές λειτουργίες, τόσο καλύτερα προετοιμασμένοι θα πρέπει να είναι οι προϊστάμενοι και οι διευθύνοντες σύμβουλοι για τη βέλτιστη διαχείριση των τεχνολογιών αυτών πλάι στους εργαζομένους.

Πρόκειται για ένα ζήτημα που ανακύπτει συχνά στο φετινό Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στο Νταβός, καθώς οι ηγέτες μεγάλων επιχειρήσεων καλούνται ήδη να αποφασίσουν αφενός πώς θα διαχειριστούν τα νέα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης και αφετέρου πώς θα διατηρήσουν την αρμονία με τους υφιστάμενους εργαζομένους. «Για

Η σημερινή γενιά CEO θα είναι η τελευταία που διαχειρίζεται μόνο ανθρώπους.

παράδειγμα, ως μάνατζερ θα διαχειρίζομαι μια ομάδα ανθρώπων και ένα αυτόνομο εργατικό δυναμικό ταυτόχρονα—θα πρέπει να συνεργάζονται», δήλωσε χαρακτηριστικά στο Business Insider ο Άλαν Φλάουερ, παγκόσμιος επικεφαλής τεχνητής νοημοσύνης στην τεχνολογική εταιρεία HCLTech.

Την πεποίθηση αυτή φαίνεται να έχει και ο Μαρκ Μπένιοφ, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας λογισμικού Salesforce, ο οποίος τονίζει ότι οι ση-

μερινοί διευθύνοντες σύμβουλοι είναι η τελευταία γενιά που διαχειρίζεται ένα πλήρως ανθρώπινο εργατικό δυναμικό.

Όπως είπε ο ίδιος σε πάνελ στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, οι υπάλληλοι ταχυδρομείου, γραμματείς και υπάλληλοι μισθοδοσίας είναι κάποιες από τις θέσεις που αναμένεται να δουν την ταχύτερη μείωση σε αριθμό είτε ως αποτέλεσμα της ραγδαίας υιοθέτησης της τεχνητής νοημοσύνης είτε λόγω άλλων τάσεων.

Ο ίδιος πάντως τόνισε ότι η συνεργασία τεχνητής νοημοσύνης και ανθρώπων φέρνει τα καλύτερα αποτελέσματα και μπορεί να «δημιουργήσει υπηλότερα επίπεδα επιτυχίας». «Η τεχνητή νοημοσύνη γίνεται κατά κάποιον τρόπο ο συνεργάτης μας για να μας

βοηθήσει να διαχειριστούμε τις ζωές μας, τις επιχειρήσεις μας, να φέρουμε ένα νέο επίπεδο παραγωγικότητας», είπε ο ίδιος.

Τα τελευταία χρόνια έχουν ακουστεί πολλές ανησυχίες για την πιθανότητα αντικατάστασης εργασιακών θέσεων από συστήματα τεχνητής νοημοσύνης. «Η εκτίμησή μου είναι ότι μέχρι το 2026 ή το 2027 θα έχουμε συστήματα τεχνητής νοημοσύνης, τα οποία θα είναι σε γενικές γραμμές καλύτερα από τους περισσότερους ανθρώπους σε σχεδόν όλα τα πράγματα», είπε στο ίδιο πάνελ ο Ντάριο Αμοντέι, διευθύνων σύμβουλος και συνιδρυτής της εταιρείας τεχνητής νοημοσύνης Anthropic.

Υπενθυμίζεται ότι πριν από μερικές ημέρες έρευνα του Παγκόσμιου Οικο-

νομικού Φόρουμ έδειξε ότι το 41% των εργοδοτών διεθνώς σκοπεύει να μειώσει το εργατικό δυναμικό μέχρι το 2030, καθώς η τεχνητή νοημοσύνη αυτοματοποιεί ορισμένες εργασίες.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με τη δημοσκόπηση, το 77% σκοπεύει επίσης να επανεκπαιδεύσει και να αναβαθμίσει τις δεξιότητες των εργαζομένων, ώστε να συνεργάζονται καλύτερα με τα ψηφιακά εργαλεία.

Η ίδια έκθεση πάντως κατέληγε στο ότι οι τεχνολογίες αυτές είναι πιο πιθανό να ενισχύσουν τις ανθρώπινες δεξιότητες μέσω σωστής συνεργασίας παρά να αντικαταστήσουν πλήρως εργασιακές θέσεις, «ιδίως δεδομένης της συνεχιζόμενης σημασίας των δεξιοτήτων που βασίζονται στον άνθρωπο».

Φιλόδοξη ατζέντα, αναπάντητα αρκετά ερωτήματα

Καλές προθέσεις, αλλά χρειάζεται αρκετή δουλειά: αυτή είναι η πρώτη «διάγνωση» των αναλυτών κορυφαίων δεξαμενών σκέψης στις Βρυξέλλες για την περίφημη «πυξίδα ανταγωνιστικότητας» της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, που θα καθοδηγήσει τις οικονομικές προτεραιότητες της Κομισιόν την επόμενη πενταετία. Είχαν προηγηθεί, άλλωστε, οι εκθέσεις του πρώην προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Μάριο Ντράγκι και του πρώην πρωθυπουργού της Ιταλίας Ενρίκο Λέτα, που ουσιαστικά περιέγραφαν το μέγεθος των οικονομικών αδυναμιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κυρίως τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Ωστόσο, αρκετές από τις συστάσεις τους η νέα Κομισιόν επέλεξε να τις αφήσει «εκτός» των μέτρων που αναμένεται να προωθήσει την περίοδο 2025-2029. Ένα από τα μέτρα που δεν απέκλεισε ο Ντράγκι, όπως η πιθανότητα έκδοσης κοινού χρέους, παρέμειναν εκτός της «φαρέτρας» της Κομισιόν, ενδεχομένως λόγω (και) των ισχυρών αντιδράσεων που προκαλεί και μόνο η ιδέα στην πατρίδα της Φον ντερ Λάιεν, Γερμανία. «Πρόκειται για φιλόδοξη στρατηγική, από την οποία όμως εκλείπει το όραμα για αύξηση του κοινού δανεισμού και των δαπανών της Ε.Ε. Αυτό θα είναι απαραίτητο για την επίτευξη των φιλοδοξιών επενδυτικών στόχων της σε υποδομές, καθώς και για την προώθηση κάθε είδους επιτυχημένης βιομηχανικής στρατηγικής», επισημαίνει στην «Κ» ο Φαργκ Φόκμαν, αναλυτής οικονομικής πολιτικής της Ε.Ε. στο European Policy Centre, στις Βρυξέλλες. Αξιοπρεπές ξεκίνημα, αλλά με αναπάντητα αρκετά ερωτήματα, είναι η πρώτη «ανάγνωση» του Bruegel. «Η πολιτοφύρα πολιτικής που προτείνει η Κομισιόν... δεν ανταποκρίνεται ακριβώς σε συνεκτική στρατηγική.

Κρίσιμα ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα, σχολιάζουν στη σχετική έκθεσή τους οι αναλυτές Zerohvin Ζετλεμέγερ και Χέδερ Γκράμπε. «Δεν απαντώνται ερωτήματα όπως το πώς να στραφούμε προς την πράσινη ενέργεια χωρίς να αποτρεφούμε κατάρρευση των ενεργειακών βιομηχανιών της Ευρώπης ή πώς να συνδυάσουμε την οικονομική ασφάλεια με την εξωτερική πολιτική και πώς να μειώσουμε τη γραφειοκρατία χωρίς να δημιουργήσουμε περιβαλλοντικούς και οικονομικούς κινδύνους», επισημαίνουν. «Εκλείπει εξάλλου μια συγκεκριμένη περίπτωση επαρκούς χρηματοδότησης πέραν του επαναπροσδιορισμού υφιστάμενων κονδυλίων», τονίζουν.

Η επιστροφή του Τραμπ στον Λευκό Οίκο και η συνεχιζόμενη ανάλυση της Κίνας έχουν ήδη περιπλέξει αρκετά ζητήματα, εάν δεν έχουν δημιουργήσει άλλα. Για τον λόγο αυτό, «το εάν η ατζέντα της Κομισιόν απογειωθεί, δίνοντας στην Ευρώπη μια ευκαιρία να ανταγωνιστεί μακροπρόθεσμα τις ΗΠΑ και την Κίνα ως μια παγκόσμια οικονομική δύναμη, θα εξαρτηθεί κυρίως από την ικανότητα της Φον ντερ Λάιεν να φέρει αποτελέσματα, αλλά και να έχει τη στήριξη από τα 27 κράτη-μέλη. Αυτό αποτελεί τεράστια πρόκληση και η επιτυχία δεν είναι καθόλου σίγουρη», σχολιάζει στην «Κ» ο Φεντερίκο Σάντι, ανώτερος αναλυτής του EurasiaGroup.

Έρευνα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ έδειξε ότι το 41% των εργοδοτών διεθνώς σκοπεύει να μειώσει το εργατικό δυναμικό μέχρι το 2030, καθώς η τεχνητή νοημοσύνη αυτοματοποιεί ορισμένες εργασίες.

Φορολογικός οδηγός για το 2025 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

Ανησυχία και προβληματισμός για το μέλλον

Η DeepSeek με το μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης της προκάλεσε αντιδράσεις και τοποθετήσεις από οικονομολόγους και παράγοντες της αγοράς, μέχρι τους επικεφαλής των αμερικανικών κολοσσών τεχνολογίας.

Σαμ Άλτμαν
Διευθύνων σύμβουλος της OpenAI
Ο Σαμ Άλτμαν, διευθύνων σύμβουλος της OpenAI, δήλωσε πως δεν ανησυχεί από το επίτευγμα της DeepSeek, το χαρακτήρισε «εντυπωσιακό» και ιδιαιτέρως αν σκεφτεί κανείς τι κατάφεραν με τόσο χαμηλή τιμή και υποσχέθηκε πως «εμείς προφανώς θα παράγουμε πολύ καλύτερα μοντέλα». Την επόμενη ημέρα η εταιρεία του ισχυρίστηκε πως η DeepSeek «έκλεψε» το δικό της μοντέλο.

Σάτια Ναντέλα
Διευθύνων σύμβουλος της Microsoft
Εμμανουήλ προβληματισμένος ως προς το τι συνεπάγεται για τους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς το όγμα της κινεζικής τεχνητής νοημοσύνης, ο Σάτια Ναντέλα, διευθύνων σύμβουλος της Microsoft, χαρακτήρισε «υπερεντυπωσιακό το νέο μοντέλο της DeepSeek» και προσέθεσε πως «μάλλον πρέπει να πάρουμε πολύ πολύ στα σοβαρά την εξέλιξη αυτή που έρχεται από την Κίνα».

Μαρίνα Ζανγκ
Καθηγήτρια στο Πολυτεχνείο του Σίδνεϊ
Αποδίδοντας εύσημα στους Κινέζους μηχανολόγους, η Μαρίνα Ζανγκ, καθηγήτρια στο Πολυτεχνείο του Σίδνεϊ, τόνισε πως «το ότι η DeepSeek, κατάρθωσε να φτάσει τα αμερικανικά μοντέλα, παρά τους περιορισμούς στην πρόσβαση σε υψηλή τεχνολογία, καταδεικνύει πως οι ιδιοσφύες στον κλάδο του λογισμικού και τα αποτελεσματικά δεδομένα μπορούν να αναπληρώσουν τις ελλείψεις τεχνολογίας».

Λούσι Εμέ Καφί
Υπεύθυνη πολιτικής της Ε.Ε.
Η Λούσι Εμέ Καφί, υπεύθυνη πολιτικής της Ε.Ε. και ερευνήτρια εφαρμοσμένων επιστημών στην ανοικτή πλατφόρμα τεχνητής νοημοσύνης Hugging Face, τόνισε πως «η Ευρώπη μπορεί να ανταγωνιστεί σε αποτελεσματικότητα και υψηλή εξειδίκευση, εφόσον τα υψηλής απόδοσης μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης δεν αποστέλνουν πλέον αποκλειστικότητα των τεχνολογικών κολοσσών με τους τεράστιους πόρους».

Nvidia
Ο κολοσσός των μικροπεξεργαστών Nvidia, ωρμημένος το μέγατο από το παγκόσμιο ενδιαφέρον για την τεχνητή νοημοσύνη, καθώς παράγει τους αναγκαίους εξειδικευμένους μικροπεξεργαστές για το επίσημο μοντέλο, ανακοίνωσε πως «το επίτευγμα της DeepSeek αποτελεί εξαιρετική απεικόνιση των νέων τρόπων με τους οποίους λειτουργούν τα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης».

Η μεγάλη ανατροπή στη διεθνή αγορά τεχνητής νοημοσύνης

Μια μικρή κινεζική startup ξεπέρασε τους αμερικανικούς τεχνολογικούς περιορισμούς, δημιούργησε ένα μοντέλο με μικρότερο κόστος και απειλεί την κυριαρχία των ΗΠΑ στην AI

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Θα μπορούσε να έχει συνοδεύσει την ορκόμοσια του Ντόναλντ Τραμπ, αλλά για λόγους που παραμένουν άγνωστοι η είδηση καθυστέρησε για μια εβδομάδα. Έτσι δεν συνέπνεσε με τις θορυβώδεις εορταστικές εκδηλώσεις στο Καπιτώλιο και ακούστηκε καθαρά ο κρότος από την πτώση που προκάλεσε η είδηση στις μετοχές των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας. Στην πραγματικότητα το μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης της κινεζικής εταιρείας DeepSeek, που έγινε παγκοσμίως διάσημη εν μια νυκτί και αναστάτωσε επιχειρήσεις και πολιτικές ηγεσίες, παρουσιάστηκε στην Κίνα τη Δευτέρα 20 Ιανουαρίου. Ενώ δηλαδή ο Τραμπ, που κήρυξε εμπορικό πόλεμο στην Κίνα, ορκιζόταν και αναλάμβανε και επισήμως καθήκοντα ως 47ος πρόεδρος της υπερδύναμης. Υπέπεσε στην αντίληψη του υπόλοιπου κόσμου μια εβδομάδα αργότερα και η μικρή κινεζική εταιρεία γνώρισε παγκόσμια δημοσιότητα επειδή το μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης που παρουσίασε δεν είναι απλώς ένα εντυπωσιακό επίτευγμα της τεχνολογίας: είναι μια καταλυτική παρέμβαση στην εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης, της πλέον στρατηγικής σημασίας τεχνολογίας της εποχής μας, που σύντομα θα επιφέρει σαρωτικό αντικτύπο σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, με πιθανώς καθοριστικές εφαρμογές στα οπικά συστή-

ματα και γενικότερα στη βιομηχανία της άμυνας. Και επιπλέον αποτελεί εξίσου καταλυτική παρέμβαση στον διαρκώς κλιμακούμενο ανταγωνισμό ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και το Πεκίνο για την παγκόσμια κυριαρχία στην υψηλή τεχνολογία.

Το μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης DeepSeek R1 το κατασκεύασαν Κινέζοι μηχανολόγοι του κλάδου τα τελευταία

Οι Κινέζοι χρησιμοποίησαν υπολογιστική δύναμη αξίας περίπου 6 εκατ. δολ., που σημαίνει περίπου 10 φορές λιγότερη από εκείνη που χρησιμοποιήσε η Meta στην τελευταία τεχνολογία της.

χρόνια κι ενώ η χώρα τους υφίστατο, όπως και εξακολουθεί να υφίσταται, τους σκληρούς περιορισμούς που της επέβαλε η Ουάσιγκτον υπό τον Τζο Μπάιντεν, απαγορεύοντας τις εξαγωγές αμερικανικών τεχνολογίας στην Κίνα. Από το 2022 η κυβέρνηση Μπάιντεν επέβαλε κατά διαστήματα γύρους νέων περιορισμών, που κάθε φορά γίνονταν όλο και πιο ασφυκτικοί και η πρόσβαση της Κίνας στις τεχνολογίες αιχμής γινόταν εξαιρετικά

δύσκολη. Ειδικά σε ό,τι αφορά τους εξαιρετικά εξειδικευμένους μικροπεξεργαστές που παράγει ο κολοσσός Nvidia και είναι απαραίτητοι για τη δημιουργία μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης. Κι όμως, όλα δείχνουν πως το DeepSeek R1 είναι εφάμιλλο εκείνων των αμερικανικών εταιρειών όπως, για παράδειγμα, του παγκοσμίου πλέον διάσημου μοντέλου ChatGPT της εταιρείας OpenAI, η οποία χρηματοδοτείται από τη Microsoft με μυθικά ποσά, ανήκοντα για τους Κινέζους. Όπως ακριβώς και η εφαρμογή ChatGPT, που προκάλεσε παγκόσμια αίσθηση όταν παρουσιάστηκε στο τέλος του 2021 και την οποία ήδη χρησιμοποιούν πολλοί Έλληνες στην εργασία τους, το DeepSeek R1 απαντά σε ερωτήσεις, λύνει προβλήματα λογικής, συντάσσει κείμενο, γράφει προγράμματα, ενώ σύμφωνα με τους δημιουργούς του έχει τη δυνατότητα να μαθαίνει και να αυτοβελτιώνεται χωρίς ανθρώπινη εποπτεία. Είναι εν ολίγοις εφάμιλλο του μοντέλου μιας εκ των εταιρειών που συμμετέχουν στο μεγαλεπήβολο πρόγραμμα των 500 δισ. δολ. του Ντόναλντ Τραμπ με στόχο την κυριαρχία της υπερδύναμης στην τεχνητή νοημοσύνη και όλο την οικονομική της υπερκοή.

Δεν είναι η πρώτη φορά στην Ιστορία που αποδεικνύεται ότι όσο πιο δύσκολες είναι οι συνθήκες τόσο πιο ευρηματικοί γίνονται οι άνθρωποι. Προφανώς, οι κινεζικές εταιρείες έβλεπαν τις απαγορεύ-

Η DeepSeek ιδρύθηκε τον Μάιο του 2023 και κυκλοφόρησε το προηγμένο μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης R1 στις 20 Ιανουαρίου, την ίδια ημέρα που ο Ντόναλντ Τραμπ ορκίστηκε 47ος πρόεδρος των ΗΠΑ.

σεις της κυβέρνησης Μπάιντεν και έσπευδαν να εισάγουν όσους περισσότερους μικροπεξεργαστές μπορούσαν, προτού επιβληθούν σκληρότεροι περιορισμοί. Παράλληλα κατέφευγαν στην «μαύρη» αγορά μικροπεξεργαστών που, όπως αποδεικνύεται τελικά, υπάρχει σε αφθονία και λειτουργεί σε διεθνές επίπεδο. Εν ολίγοις, από τη στιγμή που παρουσιάστηκε το μοντέλο της DeepSeek, όχι μόνον τείνουν να αποδειχθούν ατελείωφοι οι περιορισμοί που επέβαλε η κυβέρνηση Μπάιντεν για να ανακόψει την τεχνολογική εξέλιξη της Κίνας, αλλά πιθανώς θα προκύψει πως ο εμπορικός και τεχνολογικός πόλεμος της Ουάσιγκτον κατά του Πεκίνου έχει αποτελέσματα ακριβώς αντίθετα από τα επιδιωκόμενα: εξώθησε την Κίνα σε μια πυρετώδη αναζήτηση της τεχνολογικής, επιστημονικής και οικονομικής αυτόρκειας και σε άλματα που τη φέρνουν αιφνιδιαστικά δίπλα στην υπερδύναμη και δεν αποκλείεται σύντομα ακόμη και μπροστά της. Με την παρουσίαση του DeepSeek R1 αρχίζει να τίθεται υπό αμφισβήτηση η έως τώρα αδιαμφισβήτητη κυριαρχία της υπερδύναμης στην υψηλή τεχνολογία, καθώς οι Κινέζοι μηχανολόγοι το κατασκεύασαν

με λιγότερη τεχνολογία και μικρότερο κόστος. Οι Κινέζοι χρησιμοποίησαν, συγκεκριμένα, μόνον 2.000 εξειδικευμένους μικροπεξεργαστές H800 της Nvidia, όταν οι κορυφαίες εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης χρησιμοποιούν τουλάχιστον 16.000 μικροπεξεργαστές. Οι ίδιοι αναφέρουν πως χρησιμοποίησαν και πολύ μικρότερη υπολογιστική δύναμη αξίας περίπου 6 εκατ. δολ., που σημαίνει περίπου 10 φορές λιγότερη από εκείνη που χρησιμοποίησε ο κολοσσός Meta στην τελευταία τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης. Όταν, όμως, επιτυγχάνουν το ίδιο αποτέλεσμα με πολύ μικρότερο κόστος κλονίζουν συθέμελα την υπεροχή και την αυτοπεποίθηση των αμερικανικών κολοσσών που έχουν επενδύσει διακατομμύρια δολάρια στην τεχνητή νοημοσύνη και βλέπουν να τους φτάνει και να τους ξεπερνάει η κινεζική ιδιοφυΐα. Γι' αυτό και σπεύδουν να δηλώσουν αποτόνητοι και βέβαιοι πως θα διαπρέψουν και πάλι, πως δεν πρόκειται να χάσουν την πρωτοκαθεδρία στον κλάδο, αλλά ακόμη και να βοηθηθούν από το επίτευγμα της DeepSeek, όπως έκανε ο κολοσσός των μικροπεξεργαστών, η Nvidia.

Η να κατηγορήσουν την DeepSeek για κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας ισχυρίζονται ότι χρησιμοποίησε το δικό τους μοντέλο, όπως ακριβώς έκανε ο επικεφαλής της OpenAI, Σαμ Άλτμαν. Και παράλληλα με όλα αυτά να ταυτιστούν με αναλυτές του κλάδου που προβλέπουν πως το μεγάλο κινεζικό άλμα θα δώσει νέα ώθηση στην τεχνολογία της τεχνητής νοημοσύνης. Αυτό το τελευταίο είναι μάλλον και το μόνο σίγουρο, καθώς κυριολεκτικά μέσα σε δύο εβδομάδες από τον πάταγο που προκάλεσε παγκοσμίως η DeepSeek έγινε γνωστό ότι σειρά από κινεζικές επιχειρήσεις, ανάμεσά τους ο κολοσσός Alibaba, σπεύδουν να παρουσιάσουν τα δικά τους μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης. Ο ανταγωνισμός στον κλάδο εντείνεται πλέον και γίνεται ολόένα και πιο θιρώδης, όχι μόνον ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Κίνα αλλά και ανάμεσα στις επιχειρήσεις των δύο υπερδυνάμεων στο εσωτερικό τους. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τους αμερικανικούς κολοσσούς της τεχνολογίας, μάλλον θα βρεθούν υπό τεράστια πίεση, καθώς θα επιωμιστούν το βάρος που συνεπάγεται ένας εθνικός στόχος.

Τα μυστικά «όπλα» της DeepSeek

Το fund που τη χρηματοδοτεί, η συλλογή ημιαγωγών, η εστίαση στην έρευνα και η προσέλκυση ταλέντων

Επείτα από χρόνια ανησυχίας στη Δύση ότι το Πεκίνο θα μπορούσε να επισκιάσει τις υψηλές φιλοδοξίες της στον κλάδο της τεχνητής νοημοσύνης, η θανάσιμη απειλή για την ηγεμονία της Σίλικον Βάλεϊ δεν προήλθε από τους τέσσερις τεχνολογικούς «γίγαντες» της Κίνας, αλλά από μια ελάσιστα γνωστή μέχρι σήμερα startup. Δεν ήταν η Baidu και η Alibaba, ούτε η Tencent ή η Xiaomi που κατάφεραν να ξεπεράσουν το ChatGPT της OpenAI ως η δημοφιλέστερη δωρεάν εφαρμογή στο ηλεκτρονικό κατάστημα της Apple, αλλά η DeepSeek, μια νεοφυής κινεζική εταιρεία AI που έγινε διάσημη σχεδόν εν μια νυκτί, βυθιζόντας τις μετοχές κολοσσών και κλονίζοντας τις μέχρι σήμερα βεβαιότητες της αμερικανικής Big Tech.

Ο ισχυρισμός της ότι εκπαιδύσε ένα μοντέλο AI στο ίδιο επίπεδο με το ChatGPT με λιγότερα από 6 εκατομμύρια δολάρια –και μάλιστα χωρίς να χρησιμοποιήσει πολλά από τα ακριβά τσιπ της Nvidia– προκάλεσε αλυσισδωτές αντιδράσεις στις αγορές και έδειξε πως το Πεκίνο μπορεί να ανταγωνιστεί ακόμη και να ξεπεράσει την Ουάσιγκτον στην τεχνητή νοημοσύνη.

Η DeepSeek ιδρύθηκε τον Μάιο του 2023 και είναι το «πνευματικό παιδί» του Λιανγκ Γουενφένγκ ενός 40χρονου επιχειρηματία από την επαρχία Γκουανγκντόνγκ της νότιας Κίνας. Μέρος της επιτυχίας της έχει να κάνει με το γεγονός ότι έχει σχεδιαστεί ως οργανισμός που επικεντρώνεται αποκλειστικά στην έρευνα και όχι ως εμπορική επιχείρηση με γνώμονα τα κέρδη, λένε οι αναλυτές. Η εστίαση της στην έρευνα χρηματοδοτείται πάντως από το fund που ιδρύσε ο Λιανγκ το 2015, ονόματι High-Flyer Capital.

Αφού σπούδασε ηλεκτρονική μηχανολογία στο Πανεπιστήμιο Ζεζιάνγκ, ο φιλόδοξος νεαρός Κινέζος αρνήθηκε θέσεις εργασίας προγραμματιστή σε

μεγάλες εταιρείες λογισμικού για να επικεντρωθεί στο μεγάλο του πάθος, την τεχνητή νοημοσύνη. Με τη High-Flyer χρησιμοποίησε την τεχνητή νοημοσύνη για να εντοπίσει μοτίβα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις τιμές των μετοχών, δημιουργώντας μεγάλα κέρδη. Το 2021, τα υπό διαχείριση περιουσιακά της στοιχεία φέρεται να ξεπέρασαν τα 13,7 δισ. δολάρια.

Την ίδια χρονιά άρχισαν να διαδίδονται φήμες ότι ο Λιανγκ είχε αρχίσει να συγκεντρώνει μια μεγάλη συλλογή από μονάδες επεξεργασίας γραφικών της Nvidia (GPU). Μέχρι το 2021 είχε αγοράσει 10.000 τσιπ, φαινομενικά για

Το μοντέλο που δημιούργησε είναι ανοικτού κώδικα, επιτρέποντας στους ερευνητές και τους προγραμματιστές να το χρησιμοποιούν, να το τροποποιούν και να το εμπορεύονται ελεύθερα.

το προσωπικό του κόμπι. Μόνο λίγες μεγάλες κινεζικές εταιρείες τεχνολογίας έχουν παρόμοια αποθέματα ημιαγωγών της Nvidia. «Πολλοί θα μπορούσαν να πιστέψουν ότι υπάρχει μια άγνωστη επιχειρηματική λογική πίσω από όλα αυτά, αλλά στην πραγματικότητα καθοδηγείται κυρίως από την περιέργεια», έλεγε ο Λιανγκ το 2023. Η «περιέργεια» του οδύνθηκε την κατάλληλη στιγμή, λένε οι «κακές γλώσσες». Το 2022 ο Αμερικανός τότε πρόεδρος Τζο Μπάιντεν ανακίνησε σαρωτικούς ελέγχους εξαγωγών σε ημιαγωγούς με προορισμό την Κίνα, με στόχο να σταματήσει η χώρα να έχει πρόσβαση σε εξοπλισμό που είναι απαραίτητος για την ταχεία

ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης. Το ισχυρό τσιπ H100 της Nvidia απαγορεύτηκε. Η εταιρεία ανέπτυξε τα λιγότερο ισχυρά τσιπ H800 για την κινεζική αγορά –με τα οποία η DeepSeek εκπαιδύσε το μοντέλο της–, αν και αυτά απαγορεύτηκαν επίσης το 2023.

Ο Λιανγκ, ο οποίος ξεπέρασε τα εμποδία και κινήθηκε γρήγορα, συμμετέχει προσωπικά στην έρευνα της DeepSeek και έχει πετύχει ότι προτιμάει να προσλαμβάνει ντόπια ταλέντα, αντί για εργαζομένους που έχουν σπουδάσει στις ΗΠΑ ή στο εξωτερικό. Η εταιρεία είναι επίσης γνωστό ότι πληρώνει καλά τα στελέχη της, κυνηγώντας προγραμματιστές με προσφορές εργασίας από μεγαλύτερες εταιρείες, όπως η Nvidia. Στον κινεζικό ιστότοπο προαλήψεων Zhipin, οι αγγελίες θέσεων εργασίας για προγραμματιστές στην DeepSeek διαφημίζουν μισθούς έως και 8.400 δολ. τον μήνα. Ο μέσος μισθός στην Tencent και σε άλλες μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας της Κίνας είναι περίπου 5.000 δολάρια τον μήνα. Η εποχή (προ τριετίας) που το fund του Λιανγκ ζητούσε συγγνώμη από τους επενδυτές για την απώλεια χρημάτων κατά τη διάρκεια μιας ταραχώδους περιόδου για τη χρηματιστήριο της Κίνας, μοιάζει σήμερα πολύ μακρινή. Η DeepSeek απειλεί τώρα να ανατρέπει την παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού τεχνητής νοημοσύνης και να αμφισβητήσει το φαινομενικά απαράβατο προβάδισμα των ΗΠΑ στις κρίσιμες τεχνολογίες AI.

Η DeepSeek κυκλοφόρησε το προηγμένο μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης R1 στις 20 Ιανουαρίου, την ίδια ημέρα που ο Ντόναλντ Τραμπ ορκίστηκε 47ος πρόεδρος των ΗΠΑ. Είναι σημαντικό ότι δημιούργησε μοντέλο ανοικτού κώδικα, επιτρέποντας στους ερευνητές και τους προγραμματιστές να το χρησιμοποιούν, να το τροποποιούν και να το εμπορεύονται ελεύθερα, στέλνοντας

ένα μήνυμα ότι θέλει να συνεργαστεί και να καινοτομήσει με άλλους στην παγκόσμια κοινότητα της τεχνητής νοημοσύνης. Ο ίδιος κατέχει το 51% της High-Flyer. Αυτό θα του έδινε μερίδιο αξίας 71 εκατ. δολαρίων με βάση μια συγκριτική ανάλυση, σύμφωνα με το Bloomberg Billionaires Index. Εάν η DeepSeek αποκτήσει τις ίδιες δυνατότητες με την OpenAI, αξίας περίπου 150 δισ. δολαρίων, ο ιδρυτής της θα μπορούσε να αποκομίσει τεράστια κέρδη. Κάποιοι αμφισβητούν αν το εγχείρημα του είναι τόσο ελπιδοφόρο όσο φαίνεται.

Η απουσία υποδομής για να χειριστεί το πλήθος που περιμένει να δοκιμάσει την υπηρεσία της DeepSeek, αλλά και η «προκατάληψη» στις απαντήσεις του «εγκεφάλου» της σε ευαίσθητα για το Πεκίνο πολιτικά θέματα, όπως οι διαμαρτυρίες του 1989 στην πλατεία Τιενανμέν κρεώθηκαν ήδη στα μεγάλα μειονεκτήματά της. Την ίδια στιγμή επικρατεί αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με το πώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από την κινεζική κυβέρνηση τα δεδομένα που συλλέγονται από το νέο chatbot. Η εταιρεία κυβερνοασφάλειας Wiz, τέλος, με έδρα τη Νέα Υόρκη, λέει ότι βρήκε ένα «θραυροφυλάκιο» ευαίσθητων δεδομένων από την DeepSeek, εκτεθειμένα ακούσια στο Διαδίκτυο, ενώ οι ρυθμιστικές αρχές της Ιταλίας και της Ιρλανδίας ζήτησαν απαντήσεις από την εταιρεία σχετικά με τον χειρισμό των δεδομένων των πολιτών.

Μαθηματικός με «τρέλα»

Ο ιδρυτής του DeepSeek, Λιανγκ Γουενφένγκ, δεν ταίριαζε στο κλασικό προφίλ ενός πρωτοπόρου της τεχνητής νοημοσύνης. Σε αντίθεση με τον CEO της OpenAI, Σαμ Άλτμαν, για παράδειγμα, με τον οποίο πολλοί έσπευσαν να τον συγκρίνουν, δεν είναι επιχειρηματίας

της Σίλικον Βάλεϊ. Αντιθέτως, προέρχεται από τον κόσμο των οικονομικών. Μετά την αποφοίτησή του από το Πανεπιστήμιο Ζεζιάνγκ συνέδρισε το fund High-Flyer το 2015 και ενσωμάτωσε την τεχνητή νοημοσύνη στις στρατηγικές συναλλαγών για να προβλέψει τις τάσεις της αγοράς και να βοηθήσει στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Πρωτότυπο του ο Αμερικανός μεγαλοεπενδυτής και μαθηματικός Τζιμ Σάιμονς, πρωτόπορος της ποσοτικής επένδυσης, που για χρόνια ήταν μεταξύ των πιο πλούσιων ανθρώπων της Γης. Όπως και ο Σάιμονς, ο Λιανγκ είναι ένας μαθηματικός που συνειδιποποίησε ότι η πλεκτρονική ανάλυση δεδομένων της αγοράς θα μπορούσε να ανοίξει τον δρόμο προς το κέρδος.

Ο Λιανγκ γεννήθηκε το 1985 από γονείς δασκάλους και μεγάλωσε στο Ζανζιάνγκ, μια από τις πόλεις-λιμάνια της νότιας Κίνας που έχουν συναλλαγές με τον κόσμο εδώ και αιώνες. Ως μαθητής άρχισε να γράφει αλγορίθμους AI για να επιλέξει μετοχές. Το 2013, λίγα χρόνια μετά την αποφοίτησή του, ίδρυσε την Jacobi, μια επενδυτική εταιρεία που πήρε το όνομα του Γερμανού μαθηματικού Καρλ Τζακόμπι. Πριν από δέκα ακριβώς χρόνια, μαζί με δύο φίλους από το κολέγιο, ίδρυσε τη High-Flyer, πρωτόπορο στην Κίνα στην εφαρμογή νεότερων τεχνικών τεχνητής νοημοσύνης. Κάποια στιγμή, το 2021, άρχισε να αγοράζει χιλιάδες επεξεργαστές γραφικών Nvidia προτού η κυβέρνηση Μπάιντεν αρχίσει να περιορίζει τις εξαγωγές τσιπ τεχνητής νοημοσύνης στην Κίνα. Εκείνη την εποχή οι οικείοι του το έβλεπαν ως ένα ιδιόρρυθμο κόμπι που δεν φαινόταν να οδηγεί πουθενά. «Όταν τον πρωτογνωρίσαμε ήταν αυτός ο σπαστικός με το περίεργο χτένισμα που μιλούσε για τη δημιουργία ενός συμπλέγματος 10.000 τσιπ για να εκπαιδύσει τα δικά του μοντέλα. Δεν τον παίρναμε στα σοβαρά»,

«Η τεχνητή νοημοσύνη της Κίνας δεν μπορεί να παραμείνει ουραγός για πάντα», τόνισε σε συνέδριο τον Ιούλιο ο 40χρονος Λιανγκ Γουενφένγκ.

λέει ένας από τους εταίρους του. Περιγράφουν ωστόσο έναν χαμηλών τόνων, πρακτικό άνθρωπο, που βελτίωσε τους αλγορίθμους για να τους κάνει πιο έξυπνους στην επιλογή μετοχών και την αντιστάθμιση κινδύνων, ενώ πολλές φορές κοιμόταν στο γραφείο καθώς διαζόταν να ολοκληρώσει συγκεκριμένα έργα. Έχει περιγράψει τη μετάβαση στα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης ως μια φυσική εξέλιξη για τους μηχανικούς που είναι περίεργοι να δοκιμάσουν τα όρια της εκμάθησης υπολογιστών. Μία από τις μεγαλύτερες αποφάσεις του ήταν να κατασκευάσει έναν βοηθό AI ανοικτού κώδικα, που σημαίνει ότι ο καθένας μπορεί να έχει πρόσβαση σ' αυτόν. Είπε ότι ήθελε το DeepSeek να σπάσει το μονοπώλιο των μεγάλων εταιρειών τεχνολογίας. «Η τεχνητή νοημοσύνη της Κίνας δεν μπορεί να παραμείνει ουραγός για πάντα», τόνισε σε συνέδριο τον Ιούλιο και πλέον ενοσρκώνει όλα όσα φοβούνται οι Αμερικανοί.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το μήνυμα των αγορών για τους δασμούς Τραμπ

Του ΝΙΑ ΑΝΜΑΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Οι **αγορές** εξακολουθούν να εναποθέτουν τις ελπίδες τους στην τέχνη της συμφωνίας. Οι μετοχές μπορεί να υποχώρησαν χθες, καθώς οι επενδυτές αφομοίωσαν την απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ να επιβάλει δασμούς στο Μεξικό, στον Καναδά και την Κίνα, ωστόσο δεν προβλέπουν έναν παρατεταμένο παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο. Ο κίνδυνος, βέβαια, είναι μίπως τελικά ο Τραμπ τον αποτολμήσει. Οι δασμοί δεν είναι καθόλου απροσδόκτοι. Το να πληξουν αμέσως τους κοντινούς γείτονες των Ηνωμένων Πολιτειών, Μεξικό και Καναδά, με επιβάρυνση 25%, όμως, συνιστά ένα κτύπημα για όσους περίμεναν μια σταδιακή προσέγγιση. Η κλίμακα τους είναι περίπου πενταπλάσια από όλες τις εμπορικές πρωτοβουλίες του Τραμπ στην πρώτη του διακυβέρνηση, όπως εκτιμούν αναλυτές της Deutsche Bank. Σχετικά με τα πιο εκτεθειμένα περιουσιακά στοιχεία, οι αντιδράσεις των αγορών αποδείχθηκαν έντονες. Το μεξικανικό πέσο έφθασε στα χαμηλότερα επίπεδά του έναντι του δολαρίου εδώ και σχεδόν τρία χρόνια. Επίσης, παρακολουθώντας τις ειδήσεις, αποδεικνύεται ότι ο Τραμπ μπορεί να κινηθεί με υψηλότερους δασμούς και κατά της Ευρώπης και της Κίνας.

Οι αναλυτές της Barclays αναμένουν ότι η τελευταία διαμάχη για τους δασμούς θα μπορούσε να μειώσει σχεδόν κατά 3% τα κέρδη ανά μετοχή μετάξ των ομίλων στον αμερικανικό δείκτη S&P 500, ακόμη και πριν συνυπολογίσουν τις καταστροφικές συνέπειες περαιτέρω δασμολογικών μαχών με την Ευρώπη και την Κίνα.

Τα συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης του S&P 500 υποχώρησαν λίγο περισσότερο από 1,5% το πρωί της Δευτέρας. Ορισμένες ευρωπαϊκές μετοχές έχουν ομοιογενείς εξασθενήσει πολύ περισσότερο από την πτώση 1,3% του STOXX 600. Η μετοχή της αυτοκινητοβιομηχανίας Stellantis, η οποία αντιμετωπίζει υψηλότερους δασμούς σε αυτοκίνητα και ανταλλακτικά που εισάγει στις ΗΠΑ από το Μεξικό ή τον Καναδά, υποχώρησε άνω του 6%. Αλλά αυτό είναι λιγότερο από το δυνατό

κτύπημα του 12% στα κέρδη από το πρώτο κύμα δασμών που υπολογίζεται από τους αναλυτές της RBC. Οι δε αγορές ομολόγων μόλις αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τι θα μπορούσε να επέλθει. Είναι αλήθεια ότι οι αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων βραχείας διάρκειας ενισχύθηκαν, ένδειξη ότι οι δασμοί θα αυξήσουν τον πληθωρισμό, δυσχεραίνοντας τον πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ Τζερόμ Πάουελ να μειώσει τα επιτόκια.

Ωστόσο, στο 4,26%, οι αποδόσεις των ομολόγων διέτίας παραμένουν χαμηλότερες από ό,τι πριν από μια εβδομάδα, κάτι που δυσκολεύει να συνεπάγεται μια ξαφνική πιθανή αύξηση των επιτοκίων ή το τέλος στον κύκλο περικοπών τους. Η σχετικά σιωπηλή αντίδραση της αγοράς έχει εξήγηση. Οι εταιρείες μπορεί να βρουν τρόπους να αντισταθμίσουν το οδυνηρό πλήγμα είτε αυξάνοντας τις τιμές είτε μετατοπίζοντας την παραγωγή στις ΗΠΑ. Ακόμη και αν το αρχικό άλμα του Τραμπ είναι επιθετικό, ίσως δυσκολευτεί να εφαρμόσει εξίσου αιφνίδιους δασμούς σε όλους τους μεγάλους εμπορικούς του εταίρους ταυτόχρονα, υποδηλώνοντας μια σειρά παρατεταμένων φιλονικιών παρά έναν παγκόσμιο πόλεμο.

Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ ίσως τους χρησιμοποιήσει για να διαπραγματευθεί μια γρήγορη νίκη στις συνομιλίες με τον Καναδά και το Μεξικό. Το μειονέκτημα έγκειται στο ότι το κίνητρο του Τραμπ να κλείσει μια συμφωνία πιθανότατα εξαρτάται από το όριο του κόστους που προκαλούν οι δασμοί. Εάν οι εγχώριες μετοχές υποχωρήσουν, πλύνοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών ή εάν οι αγορές ομολόγων απειλήσουν να σταματήσουν να χρηματοδοτούν τα σχέδιά του, τότε θα χρειαστεί να υποχωρήσει, πράγμα απίθανο.

Οι αποδόσεις των μακροπρόθεσμων ομολόγων στην πραγματικότητα μειώνονται, περιστελώνοντας το κόστος χρηματοδότησης του τεράστιου ελλείμματος των ΗΠΑ. Και ο δείκτης S&P 500 πορεύεται καλά. Το τέλος του δασμολογικού πολέμου ίσως απαιτεί πρώτα οι αγορές να αναταραχθούν έτι περαιτέρω.

Εκτινάζθηκε η χονδρεμπορική τιμή ρεύματος στην Ευρώπη

Σε επίπεδα άνω των 140 ευρώ η μεγαβατώρα στις περισσότερες χώρες

Της ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Εικόνα ενεργειακής κρίσης εμφανίζει από χθες ο ευρωπαϊκός χάρτης των χονδρεμπορικών αγορών ρεύματος. Ακόμη και στις παραδοσιακά φθηνές σκανδιναβικές αγορές, όπως της Σουηδίας και της Δανίας, η τιμή της μεγαβατώρας ξεπέρασε χθες τα 100 ευρώ και τα 150 ευρώ αντιστοίχως. Στη Γερμανία και τη Γαλλία η τιμή ξεπέρασε χθες τα 154 ευρώ, αγγίζοντας τα υψηλά επίπεδα της αγοράς της Ελλάδας και των άλλων χωρών της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Σήμερα σε επίπεδα άνω των 140 ευρώ κινούνται οι περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές και πάνω από τα 145 ευρώ οι χώρες των Βαλκανίων.

Στην Ελλάδα η μέση τιμή ρεύματος στη χονδρεμπορική αγορά υποχώρησε σήμερα στα 140,29 ευρώ/μεγαβατώρα, με την ανοδική ωστόσο πορεία του Ιανουαρίου να συνεχίζεται. Τις πρώτες τέσσερις ημέρες του Φεβρουαρίου η μέση τιμή μεγαβατώρας διαμορφώθηκε στα 139,45 ευρώ από τα 135,13 ευρώ του Ιανουαρίου και τα 129,8 ευρώ του

Η Ευρώπη αναζητεί προμήθειες LNG για να αντιμετωπίσει τον βαρύ χειμώνα, ενώ τα αποθέματα φυσικού αερίου εξαντλούνται.

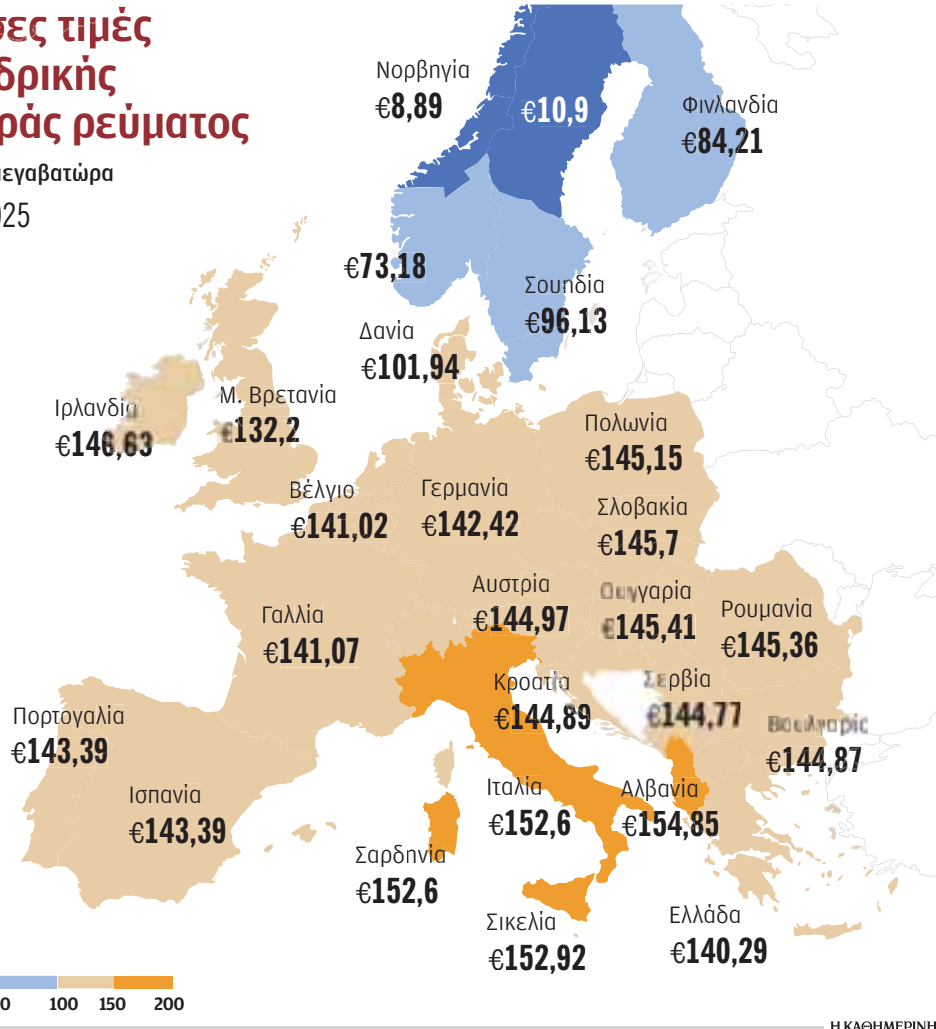
Δεκεμβρίου. Η άνοδος των τιμών σε όλη την Ευρώπη είναι αποτέλεσμα μιας νέας συνθήκης, που δεν προβλέπεται να βελτιωθεί τουλάχιστον μέχρι να τελειώσει η χειμερινή περίοδος. Η Ευρώπη αναζητεί προμήθειες LNG για να αντιμετωπίσει τον βαρύ χειμώνα, ενώ τα αποθέματα φυσικού αερίου εξαντλούνται ταχύτατα στις αποθήκες της με το τέλος της διαμετακόμισης ρωσικού αερίου μέσω της Ουκρανίας.

Η τιμή του φυσικού αερίου στον ολλανδικό κόμβο TTF εκτινάχθηκε την περασμένη εβδομάδα έως και τα 54,2 ευρώ/μεγαβατώρα, καταγράφοντας υψηλό 15 μηνών, εν μέσω ανησυχιών για την ταχεία μείωση των αποθεμάτων.

Η αναπλήρωση των αποθεμάτων στο 90% με βάση τον στόχο που έχει τεθεί, σημαίνει ότι τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. θα βρεθούν αντιμέτωπα με ένα σκληρό ανταγωνισμό από άλλους καταναλωτές

Μέσες τιμές χονδρικής αγοράς ρεύματος

Ευρώ/μεγαβατώρα
4/2/2025

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

εν μέσω στενότητας της παγκόσμιας αγοράς αερίου, παράγοντας που θα ασκήσει περαιτέρω πιέσεις στις τιμές, τόσο του φυσικού αερίου όσο και του ρεύματος. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να ενισχύσει τις φωνές αμφισβήτησης της βιωσιμότητας του μοντέλου λειτουργίας της ενεργειακής αγοράς και να διχάσει περαιτέρω το ευρωπαϊκό μπλοκ, σε μια συγκυρία που οι απειλές Τραμπ για επιβολή εμπορικών δασμών απαιτούν περισσότερο από ποτέ τη μέγιστη δυνατή συσπείρωση.

Αυτό που αμφισβητείται είναι το κατά πόσον η διασυνδεδεμένη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργεί προς όφελος όλων των χωρών ή αν κάποιες επωφελούνται εις βάρος άλλων. Το ζήτημα που έχει αναδείξει πρώτη η Ελλάδα από κοινού με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, με αφορμή τη θερμή κρίση τιμών στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης,

με αίτημα την ενίσχυση των διασυνδέσεων με την Κεντρική Ευρώπη, τίθεται το τελευταίο διάστημα από τη βόρεια άκρη της Ευρώπης, αλλά από την ανάποδη. Σουηδία και Νορβηγία (συμμετέχει στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά, παρότι δεν είναι μέλος της Ε.Ε.) έχουν ευθεώς διαμνύσει ότι θα προστατέψουν τους καταναλωτές τους από τις υψηλές τιμές που τους μεταφέρουν οι εξαγωγές στη Γερμανία και τις άλλες ευρωπαϊκές αγορές. Το πρόβλημα συνδέεται με το έλλειμμα ενέργειας που παρατηρείται σε μεγάλες αγορές όπως η Γερμανία, καθώς η διακοπτόμενη παραγωγή των ΑΠΕ δεν μπορεί να υποκαταστήσει την απόσυρση ισχύος από πυρηνικούς και ανθρακικούς σταθμούς, με αποτέλεσμα η ανισορροπία αυτή να μεταφέρεται μέσω της ενοποίησης των αγορών σε χώρες με επάρκεια ισχύος, ανεβάζοντας τις τιμές. Στα καθ' ημάς, οι τιμές που ανακοίνωσαν οι πά-

ροχοι στα πράσινα τιμολόγια του Φεβρουαρίου διαμορφώνονται σε μέσα επίπεδα κατά 2% υψηλότερα από αυτές του Ιανουαρίου, καθώς οι δύο μεγάλοι πάροχοι (ΔΕΗ και Protergia) διατήρησαν αμετάβλητες τις τιμές τους.

Με την κρατική επιδότηση, που σύμφωνα με πληροφορίες θα κυμανθεί στα επίπεδα του Ιανουαρίου (1,5 λεπτό/κιλοβατώρα), οι τιμές για τη μεγάλη γκάμα των καταναλωτών θα διαμορφωθούν και τον Φεβρουάριο λίγο πάνω από τα 14 λεπτά/κιλοβατώρα. Για τις μικρές επιχειρήσεις οι επιδοτήσεις θα δοθούν τον Μάρτιο αναδρομικά για το τρίμηνο Δεκεμβρίου, Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου. Το ΥΠΕΝ σχεδιάζει κλιμακωτή επιδότηση με βάση τον τζίρο, καλύπτοντας επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο έως και τα 10 εκατ., το ύψος του οποίου θα πιστοποιείται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΔΕΔΔΗΕ με υπεύθυνη δήλωση.

Ρεκόρ ζήτησης για τα ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα τον Ιανουάριο

Της ΓΙΟΡΓΟΥΚ ΜΠΑΧΤΣΕΛΙ / REUTERS

Οι **κυβερνήσεις** της Ευρωζώνης εξαφάνισαν ζήτηση-ρεκόρ για τη διάθεση των ομολόγων τους τον Ιανουάριο, αποδεικνύοντας ότι οι επενδυτές είναι προετοιμασμένοι να καλύψουν πρωτοφανείς ανάγκες χρηματοδότησης, εάν πληρωθούν στη σωστή τιμή. Η ισχυρή ζήτηση επακολούθησε της άνοδου των αποδόσεων των ομολόγων, ενώ οι τιμές τους μειώθηκαν μερικές ημέρες νωρίτερα εν μέρει λόγω ανησυχιών για υψηλές χρηματοδοτικές ανάγκες ενόψει της ορκωμοσίας του νέου προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Οι αποδόσεις των 10ετών ομολόγων αναφοράς έφθασαν σε υψηλά επίπεδα στη διάρκεια πολλών μηνών για όλες τις χώρες, οι οποίες συναρτίζονταν την Ευρωζώνη. Οι δε αποδόσεις των κρατικών τίτλων της Βρετανίας άγγιξαν για λίγο τα υψηλότερα επίπεδά τους από το 2008. Τον Ιανουάριο η ζήτηση ξεπέρασε τα 810 δισ. ευρώ για κοινοπρακτικές πωλήσεις κρατικού χρέους της Ευρωζώνης ύψους 73 δισ. ευρώ, σύμφωνα με υπολογισμούς του Ρόιτερς και χρησιμοποιώντας δεδομένα έως τις 30 Ιανουαρίου από τράπεζες,

Υπερέβη την προσφορά κατά 11 φορές - Σε υψηλά επίπεδα οι αποδόσεις των 10ετών τίτλων.

γραφεία διαχείρισης χρέους και το LSEG IFR. Αυτό σημαίνει ότι η ζήτηση υπερέβη την προσφορά κατά 11 φορές, σημειώνοντας ιστορικό ρεκόρ. «Η «τεράστια» ζήτηση έδειξε ότι οι ανησυχίες σχετικά με το πώς οι αγορές θα απορροφήσουν την έκδοση ομολόγων δεν ήταν τόσο έντονες, όσο πιστεύαμε προηγουμένως», δήλωσε ο αναλυτής στρατηγικής της Societe Generale, Χόρχε Γκαράγιο.

Βέβαια, οι επενδυτές καλούνται να αγοράσουν ένα ποσό-ρεκόρ κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, καθώς η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποχωρεί από την αγορά. «Αν κοιτάξετε τα αντίστοιχα βιβλία, θα διαπιστώσετε ότι το επενδυτικό κοινό αρέσκεται έως κάποιου βαθμού να αγοράζει χρεόγραφα μακράς διάρκειας», πρόσθεσε ο κ. Γκαράγιο, αναφερόμενος στον κίνδυνο που αναλαμβάνουν οι επενδυτές αγοραστές ομολόγων.

Σχετικά με τις κοινοπραξίες πώλησης, οι κυβερνήσεις προσαρμόζουν τράπε-

Οι **αποδόσεις** των γερμανικών 10ετών χρεογράφων, που λογίζονται ως τίτλοι αναφοράς στην Ευρωζώνη, έχουν ενισχυθεί πάνω από 40 μ.β. από τις αρχές Δεκεμβρίου.

ζες, ώστε να μπορούν αυτές με τη σειρά τους να διαθέτουν απευθείας τους τίτλους στους παραλήπτες. Επιπλέον, οι πωλήσεις

παρακολουθούνται στενά για να αποκτήσουν οι κυβερνήσεις μια πιο ξεκάθαρη αίσθηση της ζήτησης από ό,τι στις δημοπρασίες, όπου οι τράπεζες αγοράζουν πρώτα τα ομόλογα. Ο επικεφαλής των κεφαλαιαγορών χρέους στο τμήμα Ευρώπης, Μέσος Ανατολής και Αφρικής της Barclays, Λι Κιουμπς, υπογράμμισε ότι η τόνωση των ομολογιακών αποδόσεων σε συνδυασμό με την αποδυνάμωση της διαφοράς ανάμεσα στα επιτόκια σουάπ και τις ομολογιακές αποδόσεις (spread swaps) κατέστησαν ελκυστικές για τους επενδυτές τις πωλήσεις κρατικών τίτλων.

Ειδικότερα, οι αποδόσεις των γερμανικών 10ετών χρεογράφων, που λογίζονται ως τίτλοι αναφοράς στην Ευρωζώνη, έχουν ενισχυθεί πάνω από 40 μ.β. από τις αρχές Δεκεμβρίου. Κατά τα άλλα, οι αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων αυξήθηκαν περίπου 90 μονάδες βάσης από τα χαμηλά επίπεδα του Σεπτεμβρίου και οι αντίστοιχες των βρετανικών πέρσοι ανήλθαν 100 μονάδες βάσης. Τα spread swaps μετρούν τη διαφορά μεταξύ του σταθερού επιτοκίου, που πληρώνουν οι επενδυτές σε παράγωγα για να αντισταθμίσουν

τον κίνδυνο του επιτοκίου, και τις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων. Η απόδοση των 10ετών ομολόγων της Γερμανίας ξεπέρασε τα επιτόκια σουάπ πρώτη φορά στα τέλη του περασμένου έτους και η διαφορά παραμένει αρνητική. Οι επενδυτές, όπως και οι τράπεζες, συχνά πληρώνουν το επιτόκιο σουάπ για να αντισταθμίσουν την έκθεση, όταν αγοράζουν αυτά τα ομόλογα, επομένως το να κερδίζουν από μια άνοδο αποδόσεων έναντι των σουάπ, καθιστά ελκυστικότερα προς αγορά τα ομόλογα.

Η Γαλλία βρέθηκε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, διότι η ζήτηση-ρεκόρ για την πρώτη κοινοπρακτική έκδοσή της μετά τις πρόωρες εκλογές του 2024 ανατάρaxe τις αγορές της και εκτίναξε τη διαφορά ανάμεσα στο ασφαλιστικό κινδύνου έναντι του χρέους της και το αντίστοιχο των γερμανικών τίτλων. «Όταν βλέπω τους τίτλους της Γαλλίας να διαπραγματεύονται με τόσο ευρεία διαφορά από τους αντίστοιχους της Γερμανίας, αυτό προσδίδει μεγάλα έσοδα σε εμάς», δήλωσε, εν κατακλείδι, ο διευθυντής των επενδυτικών κεφαλαίων Barings, Μπράιαν Μανγκούιρο, ο οποίος αγόρασε γαλλικά αξιόγραφα.

Στο τραπέζι παράταση του Ταμείου Ανάκαμψης

Χαλάρωση των κανόνων στον τρόπο με τον οποίο οι χώρες-μέλη χρησιμοποιούν τα κοινοτικά κονδύλια που έχουν μείνει αναξιοποίητα εξετάζει η Κομισιόν, σύμφωνα με το Politico, σε μια προσπάθεια να κλείσει το χάσμα της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις ΗΠΑ. Ανάμεσα στις αλλαγές που πέφτουν στο τραπέζι είναι, σύμφωνα με το δημοσίευμα, μια λύση που θα επέτρεπε στις χώρες να ζητήσουν κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης και πέραν της προθεσμίας του Αυγούστου του 2026. Η Κομισιόν καλεί τις χώρες να εκπρέψουν τα κεφάλαια αυτά προς στρατηγικές επενδύσεις που θα γίνουν μέσω της Ευ-

Η Κομισιόν εξετάζει χαλάρωση των κανόνων για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα κοινοτικά κονδύλια που έχουν μείνει αναξιοποίητα.

ρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, κάτι που θα τους επιτρέψει να κινηθούν και πέραν του 2026.

Κατά τα άλλα, η Κομισιόν θα επιτρέψει στις χώρες να ξεδεδέσουν κονδύλια

ταχύτερα, εφόσον συμφωνήσουν να ευθυγραμμιστούν με το δόγμα ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε.

Στόχος είναι να κινητοποιηθούν τα αναξιοποίητα περιφερειακά κονδύλια της Ε.Ε. για να δημιουργηθούν ευρωπαϊκοί πρωταθλητές στη βιομηχανία και να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα. Αντιμέτωπη με αδύναμη οικονομία και τον εντεινόμενο ανταγωνισμό από τις ΗΠΑ, η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν προσπαθεί να αξιοποιήσει τον κοινό προϋπολογισμό του 1,2 τρις. ευρώ για να τονώσει την αυτονομία της Ευρώπης και να αποκαταστήσει τη δυναμική της οικονομίας

της. Η Φον ντερ Λάιεν έχει προτείνει να ανακατευθυνθούν δισεκατομμύρια περιφερειακών κονδυλίων από τα παραδοσιακά projects, όπως τα σχολεία και οι γέφυρες, προς νέες προτεραιότητες, όπως είναι η τεχνολογική καινοτομία, οι αμυντικοί εξοπλισμοί και η στέγαση.

Η πρόεδρος της Κομισιόν έχει δηλώσει ότι θέλει να χρησιμοποιήσει τη χρηματοδότηση του επόμενου κοινοτικού προϋπολογισμού για το 2028-2034 προκειμένου να πείσει τις χώρες να εφαρμόσουν βασικές μεταρρυθμίσεις που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα τους.

Οι **κινήσεις** της Κομισιόν στοχεύουν να κλείσει το χάσμα της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις ΗΠΑ.

Σε τροχιά ανάπτυξης τον Ιανουάριο ο ιδιωτικός τομέας στην Ευρωζώνη

Ο **ιδιωτικός** τομέας της Ευρωζώνης ανέκαμψε τον Ιανουάριο μετά δύο μήνες συρρίκνωσης, εκπλήσσοντας ευχάριστα τους αναλυτές, με τον πολύπαθο μεταποιητικό τομέα να εμφανίζει μικρά σημάδια βελτίωσης.

Ο σύνθετος δείκτης υπευθύνων προμηθειών της S&P Global αυξήθηκε σε υψηλό πέντε μηνών στο 50,2 από 49,6 τον προηγούμενο μήνα, ανεβαίνοντας ξανά πάνω από το επίπεδο του 50, που διαχωρίζει την ανάπτυξη από την ύφεση. Οι αναλυτές είχαν εκτιμήσει πως η μέτρηση θα διαμορφωνόταν στο 49,7.

Το αποτέλεσμα αντανακλά μια ελαφρώς ισχυρότερη επίδοση του κατασκευαστικού κλάδου, παρότι η μέτρηση 46,1 δείχνει ότι βρίσκεται σε έδαφος συρρί-

στοιχείων, το ευρώ διατήρησε τα κέρδη του έναντι του δολαρίου, διαπραγματευόμενο περίπου 0,8% υψηλότερα, στο 1,0493 δολάριο, ενώ οι traders μείωσαν τα στοιχήματα για μειώσεις των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τιμολογώντας μειώσεις 90 μονάδων βάσης έως το τέλος του έτους – από πάνω από 100 μονάδες βάσης ναρτίτερα αυτή την εβδομάδα.

Παρά την άνοδο του δείκτη PMI, ωστόσο, μια ουσιαστική αναζωογόνηση της οικονομίας των 20 χωρών της Ευρωζώνης δεν διαφαίνεται άμεσα στον ορίζοντα. Οι προοπτικές για τη Γερμανία, τη μεγαλύτερη οικονομία της, παραμένουν υποτονικές ύστερα από δεύτερο συνεχόμενο έτος πτώσης της παραγωγής. Η Γαλλία, εν τω μεταξύ, κλυδωνίζεται επίσης με αιχμή τα δημόσια οικονομικά εν μέσω ασταθούς πολιτικού σκηνικού.

Η ΕΚΤ αναμένεται να φέρει κάποια αισιόδοξια την επόμενη εβδομάδα με την αναμενόμενη πέμπτη μείωση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης σε αυτόν τον κύκλο νομισματικής χαλάρωσης. Παράλληλα, θα πρέπει να ακολουθήσουν και άλλες, υπό την προϋπόθεση ότι οι εμπορικές πρωτοβουλίες του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ δεν θα τις εκτροχιάσουν. Παρότι ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ δεν επέβαλε δασμούς από τις πρώτες ημέρες της νέας του θητείας, εξέφρασε τη δυσανεξία του για τον τρόπο με τον οποίο η Ε.Ε. πραγματοποιεί το εμπόριο, λέγοντας ότι αντιμετωπίζει τις ΗΠΑ «πολύ πολύ άσχημα». Οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ αυτή την εβδομάδα στο Νταβός υποβάρθρωσαν την πληθωριστική απειλή από τυχόν δασμολογικές επιβαρύνσεις που θα επιβάλει ο Τραμπ, εκφράζοντας την πεποίθηση πως ο στόχος του 2% θα επιτευχθεί με βιώσιμο τρόπο φέτος.

Ο σύνθετος δείκτης υπευθύνων προμηθειών της S&P Global αυξήθηκε σε υψηλό πέντε μηνών.

κνωσης. Ο κλάδος των υπηρεσιών εξακολουθεί να αποτελεί το φωτεινό σημείο της οικονομίας της Ευρωζώνης, με τον δείκτη του να παραμένει σε γενικές γραμμές σταθερός στο 51,4.

«Το εναρκτήριο λάκτισμα του νέου έτους είναι ελαφρώς ενθαρρυντικό – ο ιδιωτικός τομέας έχει επιστρέψει σε κατάσταση προσεκτικής ανάπτυξης», δήλωσε την Παρασκευή ο Σάιρους ντε λα Ρούμπια, επικεφαλής οικονομολόγος της Hamburg Commercial Bank. «Η Γερμανία έπαιξε σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της οικονομίας της Ευρωζώνης, με τον σύνθετο δείκτη να κάνει άλμα και να επανέρχεται σε επίπεδα επέκτασης».

Μετά την ανακοίνωση των

Η Wall Street, εμπόδιο στα σχέδια Τραμπ για εξορύξεις πετρελαίου

Η αύξηση παραγωγής θα προσκρούσει σε αντιρρήσεις λόγω πτώσης της τιμής

Μεγάλη απογοήτευση περιμένει μάλλον τον Ντόναλντ Τραμπ σε ό,τι αφορά τα μεγαλεπήβολα σχέδιά του να τιθασεύσει τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ με μια μεγάλη αύξηση της παραγωγής αμερικανικού πετρελαίου που θα οδηγήσει σε πτώση των τιμών του και κατ' επέκταση των τιμών όλων των προϊόντων και υπηρεσιών. Είναι πολύ πιθανόν να αντιμετωπίσει από τη βιομηχανία οχιστολιθικού πετρελαίου και τους επενδυτές της την ίδια απογορευτική στάση που επεφύλασσε η Σαουδική Αραβία στον προκάτοχό του. Όταν ο Τζο Μπάιντεν επισκεπτόταν το Ριάντ και ζήτησε επανελημμένως από το βασιλείο να αυξήσει την παραγωγή του ώστε να υποχωρήσουν οι τιμές του πετρελαίου, οι Σαουδάραβες κώφευαν στις εκκλήσεις

Η JPMorgan προβλέπει πως οι τιμές του «μαύρου χρυσού» θα υποχωρήσουν γύρω στα 64 δολ. το βαρέλι εντός του 2025 και η παραγωγή του κλάδου θα μειωθεί το 2026.

του και μείωναν την παραγωγή τους για να αυξήσουν τα κέρδη τους.

Κάτι ανάλογο αναμένεται να συμβεί και με τις αμερικανικές βιομηχανίες πετρελαίου και τους επενδυτές τους καθώς τα κινήτρά τους δεν είναι πολιτικά αλλά αμιγώς οικονομικής φύσης, όπως εξηγεί στους Financial Times ο Γουίλ Βαν Λοχ, διευθυντικό στέλεχος της επενδυτικής Quantum Energy Partners, από τους σημαντικότερους επενδυτές της αμερικανικής οχιστολιθικής βιομηχανίας. Το ίδιο ακριβώς υπογραμμίζει και ο Μπεν Ντέλ, στέλεχος της Kimmberidge, που επενδύει στην ενέργεια και ελέγχει περιουσιακά στοιχεία των οχιστολιθικών βιομηχανιών ακόμη και στη λεκάνη του Τέξας. Όπως τονίζει, «οι τιμές του πετρελαίου θα δώσουν το έ-

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Federal Reserve του Κάνσας, η παραγωγή αμερικανικού πετρελαίου για να αυξηθεί σημαντικά θα έπρεπε οι τιμές του «μαύρου χρυσού» να βρίσκονται στο επίπεδο των 84 δολ. το βαρέλι. Σήμερα, όμως, βρίσκονται περίπου 10 δολάρια κάτω από αυτήν την τιμή.

ναυσμα και όχι η πολιτική». Μια μεγάλη αύξηση της παραγωγής πετρελαίου θα επέφερε αυτομάτως μείωση της κερδοφορίας των πετρελαϊκών και επομένως μείωση των κερδών των επενδυτών, γι' αυτό και δεν επαρκεί η παραίτηση του Τραμπ «εξορύξτε, εξορύξτε». Ετσι η Wall Street είναι αυτή που θα αποφασίσει πότε και πόσο θα αυξηθεί η παραγωγή. Και οι τιμές του πετρελαίου αναμένεται έτσι κι αλλιώς να υποχωρήσουν μέσα στο έτος. Ηδη η JPMorgan προβλέπει πως οι τιμές του πετρελαίου θα υποχωρήσουν γύρω στα 64 δολ. το βαρέλι εντός του 2025 και η παραγωγή του κλάδου θα μειωθεί το 2026.

Εχει προηγηθεί μια 15ετία πυρετώδους εξορυκτικής δραστηριότητας και λιγνίτιδους αύξησης της παραγωγής από τις α-

μερικανικές βιομηχανίες οχιστολιθικών υδρογονανθράκων που με τη μέθοδο της υδραυλικής ρηγμάτωσης βρήκαν τρόπο να αντλούν πετρέλαιο και φυσικό αέριο εγκλωβισμένο στα οχιστολιθικά πετρώματα της χώρας. Στη διάρκεια αυτών των ετών, οι επενδυτικές της Wall Street χρηματοδότησαν αυτήν την πυρετώδη παραγωγή, τη «οχιστολιθική επανάσταση» όπως την χαρακτήρισαν πολλοί αναλυτές, καθώς μετέτρεψε τις ΗΠΑ σε πρώτη στον κόσμο δύναμη στην παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ακολούθησε, όμως, η πτώση που σημείωσαν οι τιμές του πετρελαίου αρχικά το 2014 και στη συνέχεια η συντριβή τους και υποχώρηση σε ρηντικό έδαφος το 2020 εν τω μέσω της πανδημίας που οδήγησαν σε σειρά πτω-

χεύσεων αμερικανικών πετρελαϊκών. Εκ των πραγμάτων οι επενδυτές τηρούν πλέον πιο επιφυλακτική στάση, δεδομένου ότι και οι τιμές του πετρελαίου παραμένουν σχετικά χαμηλές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Federal Reserve του Κάνσας, η παραγωγή αμερικανικού πετρελαίου για να αυξηθεί σημαντικά θα έπρεπε οι τιμές του «μαύρου χρυσού» να βρίσκονται στο επίπεδο των 84 δολ. το βαρέλι. Σήμερα όμως βρίσκονται περίπου 10 δολ. κάτω από αυτήν την τιμή.

Εξάλλου, το περασμένο έτος η παραγωγή αμερικανικού πετρελαίου έφτασε σε επίπεδα-ρεκόρ και πολλές βιομηχανίες οχιστολιθικών εκτιμούν ότι έχουν εξαντληθεί τα σημαντικότερα κοιτάσματα μετά τις εκτεταμένες εξορύξεις στο Τέξας και τη Βόρεια Ντακότα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της εταιρείας ερευνών σε θέματα ενέργειας Rystad Energy και της Wood Mackenzie, η παραγωγή πετρελαίου στη διάρκεια της δεύτερης θητείας του Τραμπ δεν θα αυξηθεί παρά λιγότερο από 1,3 εκατ. βαρέλια την ημέρα, σαφώς λιγότερο δηλαδή από την αύξηση κατά 1,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα που σημειώθηκε στη διάρκεια της θητείας του Τζο Μπάιντεν και σημαντικό λιγότερο από τα προηγούμενα χρόνια της οχιστολιθικής επανάστασης. Και η αμερικανική Υπηρεσία Πληροφοριών για την Ενέργεια υπολογίζει πως στη διάρκεια του 2025 η παραγωγή θα αυξηθεί μόλις κατά 2,6% στα 13,6 εκατ. βαρέλια την ημέρα, ενώ το επόμενο έτος η αύξηση θα είναι αισθητά μικρότερη, της τάξης του 1%. Ηδη η δεύτερη σε μέγεθος πετρελαϊκή της Αμερικής, η Chevron, σκοπεύει να μειώσει φέτος τις δαπάνες για την πρώτη φορά μετά τη συντριβή της τιμής του πετρελαίου το 2020 και υπολογίζει να τις περιορίσει κάπου ανάμεσα στα 14,5 έως 15,5 δισ. δολ. από τα 15,5 έως 16,5 δισ. δολ. που ήταν το περασμένο έτος. Και η ConocoPhillips σχεδιάζει να μειώσει φέτος τις δαπάνες της κατά 500 εκατ. δολ. σε σύγκριση με τα επίπεδα του περασμένου έτους.

Το σχέδιο Τραμπ για δασμούς μπορεί να πλήξει την οικονομία των ΗΠΑ

Εκείνο που συνήθως ανησυχεί όσους διαφωνούν με τους δασμούς του Ντόναλντ Τραμπ στο εσωτερικό των ΗΠΑ είναι το ενδεχόμενο να επιταχύνουν τον πληθωρισμό και να οδηγήσουν, έτσι, σε αυξήσεις των επιτοκίων. Η εμπειρία, όμως, από την πρώτη φορά που κήρυξε εμπορικό πόλεμο ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ είναι ότι υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος και αυτός είναι να πληγεί η ανάπτυξη.

Όπως και την πρώτη φορά πριν από οκτώ χρόνια, ο Τραμπ κέρδισε τις εκλογές χάρη στην οργή των ψηφοφόρων για την κατάσταση της οικονομίας που, όπως παραπονούνται πολλοί, δεν λειτουργεί προς όφελος όλων, έστω κι αν τα μεγέθη προδίδουν πως οδεύει καλώς. Η υπόσχεση του Αμερικανού προέδρου πως με τους δασμούς θα ενισχυθούν οι επενδύσεις και θα επιστρέψουν στις ΗΠΑ οι βιομηχανίες και οι θέσεις εργασίας του μεταποιητικού κλάδου, βρίσκεται στην καρδιά του οράματος του Τραμπ για μια νέα «χρυσή εποχή» της υπερδύναμης. Ωστόσο, την προηγούμενη φορά που τους επιστράτευσε, συνέβη σχεδόν το ακριβώς αντίθετο. Η ομοσπονδιακή τράπεζα, η Federal Reserve, βρέθηκε αντιμέτωπη με μια επιβράδυνση της οικονομίας και προπαντός του μεταποιητικού τομέα που απέλυε υπαλλήλους αντί να δημιουργεί θέσεις εργασίας. Αυτό καταδεικνύουν τα δεδομένα από τον πρώτο εμπορικό πόλεμο του Τραμπ.

Το 2019 ήταν η πρώτη χρονιά που είχε επιβάλει δασμούς ο Τραμπ και ήταν πολύ πιο προσεκτικά σχεδιασμένοι σε σύγκριση με τους ορίζοντους δασμούς με τους οποίους απειλεί τώρα. Τότε χάθηκαν 43.000 θέσεις από τις αμερικανικές βιομηχανίες, η βιομηχανική παραγωγή συρρικνώθηκε, οι επενδύσεις των επιχειρήσεων «πάγωσαν» και το εισόδημα των νοικοκυριών μειώθηκε.

Κατά τον πρώτο εμπορικό πόλεμο η βιομηχανική παραγωγή συρρικνώθηκε, επενδύσεις «πάγωσαν» και το εισόδημα των νοικοκυριών μειώθηκε.

Εκτοτε, σχετικές μελέτες έχουν καταδείξει πως οι δασμοί είχαν παίξει ρόλο σε όλα αυτά. Είχαν αποτελέσει τροχοπέδη στην ανάπτυξη καθώς είχαν αυξήσει το κόστος των εισαγωγών, είχαν προκαλέσει αντίποινα από άλλες χώρες και είχαν καλλιεργήσει αβεβαιότητα για την εμπορική πολιτική των ΗΠΑ. Ολα αυτά επισκιάστηκαν σύντομα από το σαφώς μεγαλύτερο σοκ της πανδημίας. Τότε τα στελέχη της Fed ανησυχούσαν ήδη για το τι συνέβαινε, όπως προδίδουν τα πρακτικά της επιτροπής νομισματικής πολιτικής. Ενα από τα πρακτικά από τον Οκτώβριο του 2019 φέρει τη Μίρι Ντάλι της Fed του Σαν Φρανσίσκο να δηλώνει ανήσυχη πως «έχουμε διαβεί τον Ρουβίκωνα στο εμπόριο και οι παρενέργειες των δασμών

Μελέτη οικονομολόγων της Fed της Νέας Υόρκης και του Πανεπιστημίου Κολούμπια κατέδειξε πως οι δασμοί του Τραμπ το 2019 οδήγησαν σε μείωση του πραγματικού εισοδήματος κατά 8,2 δισ. δολ., ενώ ανάγκασαν τους Αμερικανούς καταναλωτές και τις αμερικανικές εισαγωγικές επιχειρήσεις να καταβάλουν στο κράτος 14 δισ. δολάρια.

αυξάνονται». Ολα αυτά σκιαγραφούν την πρόκληση που αντιμετωπίζει ο Τραμπ καθώς επιχειρεί να υλοποιήσει τις προεκλογικές του υποσχέσεις, ενώ παράλληλα θα αποτελούν τον γνώμονα με τον οποίο θα κινηθεί η Fed. Η Fed θα ανησυχεί για τους δασμούς και άλλους παράγοντες που μπορούν να επιταχύνουν τον πληθωρισμό και να την αναγκάσουν να διατηρήσει τα επιτόκια σε υψηλά επίπεδα. Στο μεταξύ, ο πιθανός αντίκτυπος στην ανάπτυξη από τους δασμούς αλλά και από άλλες πολιτικές,

όπως οι απελάσεις μεταναστών, θα υπογορεύει τη μείωση των επιτοκίων και μολονότι θα πρέπει να υπάρξει κυριολεκτικά επιβράδυνση της οικονομίας ώστε να δικαιολογηθεί μείωση επιτοκίων, καθώς τα προηγούμενα χρόνια η ανάπτυξη υπερέβαινε το μακροπρόθεσμο δυναμικό της.

Μελέτη οικονομολόγων της Fed της Νέας Υόρκης και του Πανεπιστημίου Κολούμπια κατέδειξε πως οι δασμοί του Τραμπ οδήγησαν σε μείωση του πραγματικού εισοδήματος κατά 8,2 δισ. δολ.,

ενώ ανάγκασαν τους Αμερικανούς καταναλωτές και τις αμερικανικές εισαγωγικές επιχειρήσεις να καταβάλουν στο κράτος 14 δισ. δολ. Οι εν λόγω οικονομολόγοι υπογραμμίζουν μάλιστα πως «επρόκειτο για συντηρητικούς υπολογισμούς της ζημιάς». Οσα συνέβησαν το 2019 έχουν σημασία καθώς ήταν η πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του 1930 που οι πολιτικοί αντιμετώπισαν τον αντίκτυπο από μια ευρεία κατηγορία δασμών στις εισαγωγές. Ήταν ένα πείραμα που έγινε στον πραγματικό κόσμο

σχετικά με τις επιπτώσεις του προστατευτισμού. Εχουν, άλλωστε, σημασία και επειδή ο Τραμπ απειλεί αυτή τη φορά με πολύ πιο εκτεταμένους δασμούς που έχουν πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες να προκαλέσουν πολύ μεγαλύτερα προβλήματα στην οικονομία από όσα πίστευαν τα στελέχη της Fed προτού αναλάβει καθίκοντα προ ολίγων ημερών. Στη συνεδρίαση που προηγούμενου μήνα ο πρόεδρος της Fed Τζέρομ Πάουελ ανέφερε ότι πολλοί άρχισαν να ενσωματώνουν τις προτάσεις του Τραμπ στις προβλέψεις τους και να προβλέπουν μεγάλο άλμα στον πληθωρισμό για το 2025 και υψηλά επιτόκια.

Ακόμη κι αν οι δασμοί δεν προκαλέσουν παρά μόνον μια άνοδο των τιμών, η Fed βρίσκεται σε πολύ δύσκολη θέση καθώς δεν θα μπορεί να υποβαθμίσει τη σημασία μιας επιτάχυνσης των πληθωρισμού, επειδή έχει προηγηθεί το λάθος της να χαρακτηρίζει «παροδικό» τον πληθωρισμό που προκάλεσε προ ολίγων ετών η πανδημία.

Σχετική μελέτη του 2018 που εκπόνησαν οικονομολόγοι της Fed καταλήγει στο συμπέρασμα πως η ομοσπονδιακή τράπεζα πρέπει να παραβλέψει κατά κάποιον τρόπο τον πληθωρισμό και να διατηρήσει τα επιτόκια σε χαμηλά επίπεδα για να αποφύγει την ύφεση, τουλάχιστον για όσο παραμένουν περιορισμένες οι προσδοκίες του κοινού για τον πληθωρισμό.

Τον περασμένο μήνα ο Πάουελ δήλωσε πως αυτού του είδους η ανάληψη είναι «καλό σημείο εκκίνησης», αλλά είναι πρόωπη η σχετική συζήτηση εφ' όσον δεν γνωρίζουμε πώς θα διαμορφωθούν τελικά οι δασμοί.

BLOOMBERG

Ζήστε ονειρεμένα ταξίδια!

Χρησιμοποιήστε τις κάρτες Mastercard της Alpha Bank από **15 Δεκεμβρίου 2024 έως 31 Μαρτίου 2025** και κερδίστε δωροκουπόνια από τη Let's Go Tours by Amathus.

Ελάχιστο ποσό χρήσης κάρτας €5.000. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

2 δωροκουπόνια των

€ 10.000

και 25 των € 4.000

ALPHA SPEND & WIN

Let's Go Tours by Amathus

Τα δυτικά funds φεύγουν, οι Αραβες έρχονται

Αγοράζουν περιουσιακά στοιχεία στην Ελλάδα από επενδυτικά κεφάλαια όπως το CVC που πουλάνε με υπεραξία

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Με ιδιαίτερα ζωηρούς ρυθμούς αυξάνονται οι επενδύσεις στην Ελλάδα που προέρχονται από τον Περσικό Κόλπο. Είτε πρόκειται για άμεσες ξένες επενδύσεις σε καινούργια project είτε για επενδύσεις χαρτοφυλακίου, οι αριθμοί μεγαλώνουν συνεχώς και αγγίζουν πλέον τα 10 δισ. ευρώ από τα μέσα της προηγούμενης δεκαετίας έως σήμερα. Πολλά από τα κεφάλαια αυτά όμως υποκαθιστούν άλλους επενδυτές που προέρχονταν από τη Δύση. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα, η εξαγορά αυτής της εβδομάδας του 60% της Hellenic Health Group από την PureHealth Holding των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Πωλητής είναι το αμερικανικό επενδυτικό κεφάλαιο CVC Capital. Ομοίως το ιδιωτικό επενδυτικό κεφάλαιο BC Partners βρίσκεται σε συνομιλίες με τη σαουδαβική STC (Saudi Telecom Company), με προοπτική την πώληση των ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων της United Group στις οποίες περιλαμβάνεται η ελληνική πλατφόρμα κινητής τηλεφωνίας και συνδρομητικής τηλεόρασης Nova. Ωστόσο η εν λόγω συναλλαγή απέχει ακόμα πολύ από τις υπογραφές.

Πολλές άλλες όμως μεγάλες επενδύσεις, όπως της Masdar στην TEPNA Ενεργειακή και μικρότερες όπως σε ξενοδοχεία στην Αργολίδα, μαρτυρούν ότι τα αραβικά κεφάλαια και συχνά οι ίδιες οι βασιλικές οικογένειες των κρατών

Τα επαγγελματικά ακίνητα αλλά και οι πολυτελείς κατοικίες προσελκύουν κάθε χρόνο αραβικές επενδύσεις.

του Περσικού Κόλπου επενδύουν στην Ελλάδα. Για όσους στην αγορά παρακολουθούν τις ροές των επενδύσεων τις τελευταίες δύο δεκαετίες η εξήγηση είναι προφανής: αφενός υπάρχουν πλέον στην Ελλάδα περιουσιακά στοιχεία μεγάλης αξίας στα οποία προτιμούν να τοποθετούνται οι Αραβες του Περσικού. Επιπλέον, οι συναλλαγές και οι συμφωνίες γίνονται σε ιδιωτικό επίπεδο, μεταξύ ιδιωτών δηλαδή, και όχι μέσω ανοικτών διεθνών διαγωνισμών όπως οι ιδιωτικοποιήσεις της προηγούμενης δεκαετίας, «στοιχός οποιους οι Αραβες έμοιαζαν να είναι σχεδόν αλλεργικοί και να πέρζον για απευθείας διακρατικές συμφωνίες», αναφέρουν χαρακτηριστικά αυτές οι πηγές.

Όσοι έχουν καλή μνήμη θα θυμούνται την υπόθεση με το Ελληνικό για το οποίο ενδιαφέρθηκε το κρατικό επενδυτικό ταμείο του Κατάρ, το οποίο όμως τελικά αποχώρησε να μη συμμετάσχει στον σχετικό διαγωνισμό έπειτα από

Η πρώτη εμβληματική επένδυση αραβικών κεφαλαίων στην Ελλάδα έγινε στον Αστέρα Βουλιαγμένης το 2016, όταν η AGC equity partners με επενδυτές από τα Εμιράτα, το Κουβέιτ και άλλες χώρες του Περσικού εξάγορσε έναντι περίπου 420 εκατ. ευρώ το ιστορικό συγκρότημα.

αλληπάλληλες προσπάθειες να συνάψει απευθείας συμφωνία με την ελληνική κυβέρνηση.

Σε κάθε περίπτωση, η αραβική επενδυτική διείσδυση σε ξενοδοχεία, μονάδες παραγωγής ενέργειας, ακίνητα, ιχθυοκαλλιέργειες και πλέον και σε νοσοκομεία βαίνει αυξανόμενη. Και παράλληλα με τις απευθείας εξαγορές περιουσιακών στοιχείων στην Ελλάδα αραβικά κεφάλαια έχουν ενεργοποιηθεί και ως συμμετέχοντες σε funds που δραστηριοποιούνται στη χώρα: αξιολογούν τοποθετήσεις σε πέντε funds στην Ελλάδα, σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων (EATE), η οποία έχει επίσης μνημόνια συνεργασίας ή και ολοκληρωμένες συμφωνίες αξίας άνω των 4 δισ. με κρατικά επενδυτικά κεφάλαια από τον Περσικό Κόλπο. Ένα παράδειγμα είναι η στρατηγική συμφωνία συνεπενδύσεων 400 εκατ. ευρώ από κοινού με τη Mubadala. Άλλο είναι το μνημόνιο συνεργασίας με το

κρατικό ταμείο επιχειρηματικών συμμετοχών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, Abu Dhabi Developmental Holdings, για επενδύσεις 4 δισ. ευρώ στην εγχώρια οικονομία. Βεβαίως το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων αυτών δεν έχει ακόμα τοποθετηθεί πουθενά, αλλά η πρόθεση είναι σαφής. «Ένα πρόβλημα που υπήρχε, και σε μεγάλο βαθμό εξακολουθεί να υφίσταται, προκειμένου να ενεργοποιηθούν αυτά τα κεφάλαια, είναι η ύπαρξη συμφωνιών με αξίες οι οποίες να “λένε κάτι” στους Αραβες επενδυτές, οι οποίοι συχνά έχουν στα ρευστά διαθέσιμα των χαρτοφυλακίων τους δεκάδες και ενίοτε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια», σημειώνει Έλληνας διπλωμάτης που ασχολείται με την προσέλκυση επενδύσεων.

Με την όψιμη αυτή επενδυτική δραστηριότητα των αραβικών κεφαλαίων συμφωνία συνεπενδύσεων 400 εκατ. ευρώ από κοινού με τη Mubadala. Άλλο είναι το μνημόνιο συνεργασίας με το

Μεταξύ αυτών και η οικογένεια Ολαγιάν που έλκει την καταγωγή της από τη Σαουδική Αραβία και μέσω του Olayan Group έχει τοποθετηθεί σε εκατοντάδες assets υψηλής αξίας ανά τον κόσμο. Μία από αυτές τις επενδύσεις της είναι η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών συμφερόντων της οικογένειας Κωνσταντακόπουλου που με τη σειρά της ελέγχει μεταξύ άλλων ξενοδοχεία όπως αυτά στην Costa Navarino και το πρώην ξενοδοχείο Hilton στην Αθήνα.

Επενδύσεις σε υγεία, ενέργεια, ξενοδοχεία

Η πρώτη εμβληματική επένδυση αραβικών κεφαλαίων στην Ελλάδα έγινε στον Αστέρα Βουλιαγμένης το 2016, όταν η AGC equity partners με επενδυτές από τα Εμιράτα, το Κουβέιτ κι άλλες χώρες του Περσικού Κόλπου εξάγορσε έναντι περίπου 420 εκατ. ευρώ το ιστορικό συγκρότημα. Το ίδιο fund εγκαινάζει οσονούπω το Four Seasons Resort

Mykonos. Ο σείκς Ταχούν μπιν Ζαγιένταλ Ναϊάν από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα προχωράει με την εταιρεία συμφερόντων του Scarlet Beach επένδυση προϋπολογισμού 203 εκατ. ευρώ σε ξενοδοχειακό συγκρότημα στην Πετροθάλασσα του Δήμου Ερμιονίδας. Ο ίδιος έχει αγοράσει ήδη από καιρό αρκετά ακίνητα στην Ελλάδα μεταξύ των οποίων το διακεκριμένο ακίνητο στη γωνία της Διονυσίου Αρεοπαγίτου με την οδό Μακρυγιάννη που ανήκε στον Γιάννη Τζιζέλη. Το συγκεκριμένο ακίνητο φέρεται να τελεί υπό πώληση έναντι τιμήματος της τάξης των 55 εκατ. δημιουργώντας σημαντικές υπεραξίες για τον ιδιοκτήτη του.

Κάθε χρόνο άλλωστε κεφάλαια που προέρχονται από τον αραβικό κόσμο τοποθετούνται σε ελληνικά ακίνητα και βρίσκονται ψηλά στις σχετικές λίστες της Τράπεζας της Ελλάδος ή του Enterprise Greece καθώς προσμετρώνται σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ.

Η TEPNA Ενεργειακή

Το αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται να υπογραφεί η συμφωνία για την αναδιάρθρωση του ελληνικού ομίλου ιχθυοκαλλιέργειών Avramar, αραβικών συμφερόντων, με επενδυτή προερχόμενο επίσης από τον Περσικό Κόλπο, την Aqua Bridge. Και κάπου εδώ τα μεγέθη μεγαλώνουν πολύ: μία από τις μεγαλύτερες επενδύσεις στην Ελλάδα είναι αυτή της εμιρατικής Masdar στην TEPNA Ενεργειακή. Η εξαγορά του 70% της TEPNA Ενεργειακής από τους βασικούς μετόχους σε συνδυασμό με την υποχρεωτική δημόσια πρόταση προς τους μετόχους της ελεύθερης διασποράς συνθέτει μία επένδυση που στο ταμπλό του X.A. αποτιμάται στα 2,4 δισ.

Σ' αυτά τα επίπεδα κινείται και η αποτίμηση της Hellenic Health Group, ιδιοκτήτριας μερικών εκ των μεγαλύτερων νοσοκομείων της χώρας, όπως το Υγεία και το Metropolitan, το 60% της οποίας αποκτά η PureHealth Holding από το Αμπου Ντάμι.

Οι συγκεκριμένες συζητήσεις είχαν ξεκινήσει από πέρυσι το καλοκαίρι. Εκείνη την περίοδο άλλωστε ολοκληρώνονταν και η ωρίμανση μιας ακόμα αραβικής επένδυσης, αυτής της DAMAC που εδρεύει στο Ντουμπάι. Γίνεται σε κοινοπραξία με τη ΔΕΗ και αφορά την ανάπτυξη data center στα Σπάτα, προϋπολογισμού άνω των 120 εκατ. ευρώ. Στα σκαριά υπάρχουν κι άλλα project που χρηματοδοτούνται από κεφάλαια

Αυτή τη στιγμή η αξία του χαρτοφυλακίου των αραβικών κεφαλαίων στην Ελλάδα εκτιμάται σε 10 δισ. ευρώ.

του Περσικού Κόλπου, όπως η κατασκευή ενός νέου καλωδιακού συστήματος οπτικών ινών που θα συνδέσει την Ελλάδα με τη Σαουδική Αραβία. Σχετικό μνημόνιο έχουν υπογράψει η Grid Telecom, θυγατρική του ΑΔΜΗΕ και η Dawiyat Integrated, θυγατρική της Saudi Electricity Company. Ο ΑΔΜΗΕ έχει συστήσει επίσης κοινοπραξία με τη National Grid της Σαουδικής Αραβίας, η Saudi Greek Interconnection, η οποία αξιολογεί τις προοπτικές και εφόσον εγκριθεί το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Σαουδικής Αραβίας θα προχωρήσει.

Αθροίζοντας τις αποτιμήσεις των επιχειρήσεων και των άλλων περιουσιακών στοιχείων που προαναφέρθηκαν και στα οποία βασικός μέτοχος είναι αραβικά κεφάλαια, προκύπτει χαρτοφυλάκιο της τάξης των 10 δισ. ευρώ, εκτιμούν κύκλοι της αγοράς, πιστεύοντας ότι υπάρχουν ακόμα σημαντικές προοπτικές περαιτέρω μεγέθυνσής του.

Ενισχύθηκε ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιανουάριο

Με βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος ξεκίνησε το 2025, επηρεασμένο από τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. Πάντως, το επίπεδο των εισοδημάτων, όπως συνολικά και της οικονομίας, παραμένει χαμηλό, με το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) να τονίζει ότι «θα μπορεί να ανέλθει πιο γρήγορα, μετά την υποχώρηση κατά τη βαθιά κρίση, μόνο εάν υπάρξουν περαιτέρω παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου

Η άνοδος προέρχεται κυρίως από τη βιομηχανία και τις κατασκευές.

τομέα και των αγορών». Το IOBE επισημαίνει ακόμη ότι «υπάρχουν πηγές αβεβαιότητας στο εξωτερικό περιβάλλον, καθώς η Ευρώπη αναζητά προσανατολισμό, ενώ η υιοθέτηση μέτρων οικονομικής πολιτικής από τον νέο πρόεδρο στις Η.Π.Α. που αμφισβητούν τα δεδομένα των τελευταίων δεκαετιών στο διεθνές εμπόριο, μπορεί να προκαλέσουν και τη δική μας οικονομία».

Σύμφωνα, λοιπόν, με την έρευνα οικονομικής συγκυρίας του IOBE, ο δείκτης οικονομικού κλίματος διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο του 2025 σε 108,6 μονάδες, από 106,4 μονάδες τον Δεκέμβριο του 2024. Η άνοδος του δείκτη προέρχεται

κυρίως από τη βιομηχανία και τις κατασκευές, με τις υπηρεσίες και την καταναλωτική εμπιστοσύνη να βελτιώνονται λιγότερα και μόνο το λιανικό εμπόριο να υποχωρεί μετά την εορταστική περίοδο.

Ειδικότερα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία ενισχύθηκε σημαντικά τον Ιανουάριο, στις 108,1, από 101,6 μονάδες τον Δεκέμβριο του 2024.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές διαμορφώθηκε στις 170,1 μονάδες, από 157,8 μονάδες τον Δεκέμβριο, με τη μεταβολή αυτή να οφείλεται στη σημαντική βελτίωση των προσδοκιών στις ιδιωτικές κατασκευές και λιγότερο στα δημόσια έργα.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο εξασθένισε τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις 93,8 μονάδες, από τις 100,8 μονάδες τον Δεκέμβριο, με την υποχώρηση αυτή να αφορά όλους τους βασικούς κλάδους.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες ενισχύθηκε ελαφρώς τον Ιανουάριο φτάνοντας στις 121,2 μονάδες τον Ιανουάριο, από 119,3 μονάδες τον Δεκέμβριο.

Ηπια βελτίωση κατέγραψε και ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις -43,4 μονάδες, από τις -44,5 μονάδες τον Δεκέμβριο. Σύμφωνα με το IOBE, σημειώνονται μικρές θετικές μεταβολές προσδοκιών για τη μελλοντική οικονομική τους κατάσταση, καθώς αμβλύνεται η πολύ έντονη απαισιοδοξία που έχει καταγραφεί όλους τους μήνες.

Το 33% στα Δ.Σ. εισηγμένων πρέπει να είναι γυναίκες

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Γυναίκες θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία από τα δέκα μέλη διοικητικών συμβουλίων σε εισηγμένες εταιρείες, καθώς νομοσχέδιο του υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας που κατατέθηκε στη Βουλή θέτει ως βασικό στόχο τη μείωση της ανισότητας στην εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εταιρειών.

Πιο συγκεκριμένα, εισάγεται υποχρεωτικό ποσοστό τουλάχιστον 33% για το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών που απασχολούν πάνω από 250 εργαζομένους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατ. ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα ορίζεται πως οι ρυθμίσεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν και σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες και δημόσιες επιχειρήσεις που διαθέτουν τα ίδια οικονομικά κριτήρια, εφόσον το προβλέπουν τα καταστατικά τους. Η διαδικασία επιλογής μελών των διοικητικών συμβουλίων θα γίνεται με βάση διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, δίνοντας προτεραιότητα σε υποψηφίους του υποεκπροσωπούμενου φύλου όταν υπάρχουν ίδια προσόντα με άλλους υποψηφίους.

Σύμφωνα με το υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και την υπουργό Σοφία Ζαχαράκη, με τη ρύθμιση αυτή επιδιώκεται να ενισχυθεί η αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού και να εμπλουτισθούν τα εταιρικά περιβάλλοντα, δημιουργώντας ένα πλαίσιο ισών ευκαιριών. Μάλιστα,

σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τα προβλεπόμενα ορίζονται κυρώσεις που περιλαμβάνουν πρόστιμα έως και 3 εκατ. ευρώ. Επίσης προβλέπεται η υποβολή εκ μέρους των εταιρειών ειδικής έκθεσης, στην οποία περιλαμβάνονται στοιχεία με την τήρηση των υποχρεώσεων του νομοσχεδίου και τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοστούν για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα Δ.Σ. των εταιρειών.

Τέλος, σύμφωνα με το νομοσχέδιο, συστήνεται Ταμείο Ισότητας των Φύλων υπό τη μορφή Αναλυτικού Λογαριασμού

Κατατέθηκε στη Βουλή το v/s για τη μείωση της ανισότητας στην εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών.

Εοδού (ΑΔΕ), στον οποίο θα εγγράφονται υπέρ της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τα ποσά από την εισπραξη των προστίμων αλλά και κάθε είδους έσοδα από δωρεές και χορηγίες, με στόχο την υλοποίηση δράσεων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Να σημειωθεί ότι η παρέμβαση γίνεται στο πλαίσιο της υποχρέωσης για ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της οδηγίας 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης

Το μέτρο είναι υποχρεωτικό σε εισηγμένες που απασχολούν πάνω από 250 εργαζομένους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατ. ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατ. ευρώ.

Νοεμβρίου 2022. Η αρχή είχε γίνει από το 2020 και πάλι με νόμο (ν. 4706/2020), που έθεσε ως απαιτούμενο το ποσοστό του 25% στο σύνολο των εισηγμένων εταιρειών, αφού χωρίς την υποχρεωτική αυτή πρόβλεψη η εκπροσώπηση των γυναικών που είναι εκ των πραγμάτων το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα Δ.Σ. των εισηγμένων εταιρειών ανερχόταν στο 13%.

Στο τέλος του 2023, δηλαδή σχεδόν 3 χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών στα Δ.Σ. αυξήθηκε στο 28%.

Ωστόσο, το ποσοστό αυτό, παρότι αυξάνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια, παραμένει χαμηλό σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων για την Ελλάδα, το ποσοστό της αναλογίας γυναικών / ανδρών στα Δ.Σ. των μεγάλων εισηγμένων εταιρειών ανέρχεται σε είκοσι πέντε προς εβδμήντα πέντε τοις εκατό (25% / 75%) υπέρ των ανδρών έναντι τριάντα τρία προς εξήντα επτά τοις εκατό (33% / 67%) που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Λιγότερο εκτεθειμένη χώρα στους δασμούς Τραμπ η Ελλάδα

Της **ΕΛΕΝΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η επιβολή δασμών στην Ευρώπη δεν είναι στις πρώτες πολιτικές στις οποίες προχωράει ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί υψηλή πιθανότητα το επόμενο διάστημα, όπως εκτιμά η Citigroup. Σ' αυτό το πλαίσιο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της, η Ελλάδα θα είναι η λιγότερο εκτεθειμένη χώρα της Ευρώπης, ενώ Ελβετία, Γερμανία και Βέλγιο αποτελούν τις τρεις χώρες με τη μεγαλύτερη έκθεση, και επομένως θα δεχτούν το μεγαλύτερο χτύπημα στην οικονομία τους από την επερχόμενη καταγίδα δασμών Τραμπ. Ειδικότερα, όπως σημειώνει η αμερικανική τράπεζα, μεταξύ των τεσσάρων τομέων πολιτικής που η ίδια προσδιορίζει ως πιο σημαντικούς για την Ευρώπη κατά τη δεύτερη θητεία Τραμπ, δηλαδή την ενέργεια, το εμπόριο, την ασφάλεια και τη δημοσιονομική πολιτική, μόνο ο πρώτος επηρεάστηκε άμεσα από την πρώτη παρτίδα εκτελεστικών εντολών του νέου προέδρου των ΗΠΑ με την άρση των περιορισμών στις γεωτρήσεις πετρελαίου στην Αλάσκα. Αλλά μέτρα επικεντρώθηκαν κυρίως στη μετανάστευση.

Ωστόσο, σύμφωνα και με αναφορές, ο Τραμπ επανέλαβε την απειλή να επιβάλει δασμούς 25% στον Καναδά και στο Μεξικό από την 1η Φεβρουαρίου (οι οποίοι θα μπορούσαν επίσης να επηρεάσουν τις αλυσίδες εφοδιασμού των κατασκευαστών της Ε.Ε. στις ΗΠΑ), ενώ την 1η Απριλίου, αλλά είπε ότι «δεν ήταν ακόμη έτοιμος» για καθολικούς δασμούς.

Κατά τη Citi, οι πολιτικές που υποσχέθηκαν ο Ντόναλντ Τραμπ και οι Ρεπουμπλικανοί κατά τη διάρκεια

της προεκλογικής εκστρατείας θα επηρεάσουν την οικονομία των ΗΠΑ, την παγκόσμια οικονομία και την Ευρώπη μέσω ενός πολύπλοκου μείγματος σημαντικών σοκ προσφοράς και ζήτησης. Η αυξημένη παραγωγή ενεργειακών εμπορευμάτων στις ΗΠΑ αποτελεί θετικό σοκ προσφοράς (καμπυλότερες τιμές, υψηλότερη ανάπτυξη) και για την Ευρώπη, κατ' αρχάς, αν και μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τους ευρωπαϊκούς στόχους μείωσης των εκπομπών άνθρακα. Το ότι ο Τραμπ δεν επέβαλε αμέσως δασμούς μπορεί να αποτελεί μια μικρή ανακούφιση, αλλά είναι απίθανο να σημαίνει ότι δεν θα υπάρξει καμιά διαταραχή στο εμπορικό μέτωπο, όπως επισημαίνει η Citi. Η έκθεση στους εμπορικούς δασμούς των ΗΠΑ ποικίλλει σημαντικά στην Ευρώπη, όπως τονίζει, με την Ελβετία να είναι πιο εκτεθειμένη σε σχέση με το ΑΕΠ της (5,4%) και ακολουθούν Βέλγιο με 3,6% και Γερμανία με 2,9%, ενώ οι περισσότερες χώρες της νότιας Ευρώπης είναι γενικά πολύ λιγότερο εκτεθειμένες.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Citi, η Ελλάδα έχει τη μικρότερη έκθεση, μόλις στο 0,7% του ΑΕΠ της, δεδομένου ότι οι εξαγωγές αγαθών στις ΗΠΑ διαμορφώνονται στο 0,9% του ΑΕΠ. Η αμερικανική τράπεζα στην ανάλυσή της, εκτός από το ποσοστό των εξαγωγών κάθε χώρας προς τις ΗΠΑ λαμβάνει υπόψη τον μέσο ρυθμό ανάπτυξης της τελευταίας δεκαετίας, καθώς και την εγχώρια Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στις εξαγωγές.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες χώρες του νότου, η έκθεση του ΑΕΠ της Ισπανίας διαμορφώνεται στο 1% και της Πορτογαλίας στο 1,4%, ενώ αρκετά υψηλότερα κινείται η έκθεση της Ιταλίας η οποία διαμορφώνεται στο 2,4%. Για τη Γαλλία ο αντίκτυπος στην οικονομία της διαμορφώνεται στο 1,2% του ΑΕΠ, για την Αυστρία στο 2,2%, για την Ολλανδία στο 2,6% και για τη Δανία στο 1,8%.

Επιχειρηματικά δάνεια 12 δισ. αναμένουν για το 2025 οι τράπεζες

Στη διάρκεια του 2024, οι νέες χορηγήσεις ξεπέρασαν τα 10 δισ. ευρώ

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Ξεπέρασαν τα 10 δισ. ευρώ οι καθαρές εκταμιεύσεις επιχειρηματικών δανείων την προηγούμενη χρονιά, δηλαδή τα νέα δάνεια που χορηγήθηκαν προς επιχειρήσεις μετά τις αποπληρωμές προηγούμενων οφειλών, ανεβάζοντας τα υπόλοιπα των χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις στα τέλη Δεκεμβρίου στα 83,7 δισ. ευρώ και τον ετήσιο ρυθμό πιστωτικής επέκτασης στο 14%. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και το 2025, με τις εκτιμήσεις από τις τράπεζες να κάνουν λόγο για νέα δάνεια ύψους 12 δισ. ευρώ, καθώς αναμένεται η επίτευξη των εκταμιεύσεων από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης (ΤΑΑ).

Οι τράπεζες ποντάρουν στην επίτευξη των εκταμιεύσεων από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης.

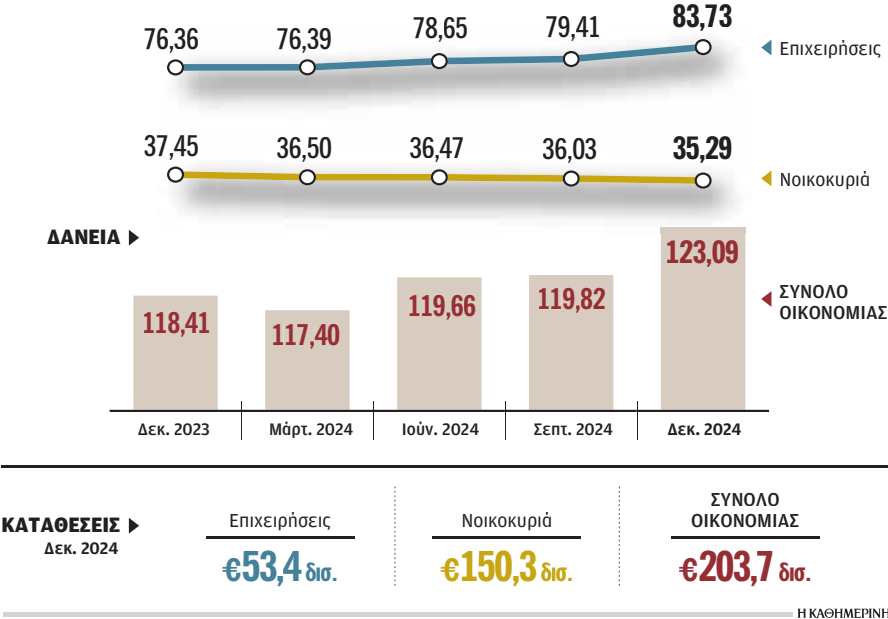
Μέχρι σήμερα, στο Ταμείο Ανάκαμψης έχουν ενταχθεί 420 επενδυτικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 16 δισ. ευρώ, από τα οποία έχουν εκταμιευθεί περί τα 6,1 δισ. ευρώ, ενώ στα 10 δισ. ευρώ είναι τα συμβασιопоποιημένα δάνεια που εκκρεμούν προς εκταμίευση. Πρόκειται για το 38%, περίπου, των συμβασιопоιημένων έως τώρα επιχειρηματικών πλάνων, στο οποίο περιλαμβάνονται τόσο τα δάνεια του ΤΑΑ και τα δάνεια των τραπεζών όσο και η ίδια συμμετοχή των επενδυτών.

Συγκεκριμένα, από τα 16 δισ. ευρώ, τα 7 δισ. είναι δάνεια του Ταμείου, τα 5,3 δισ. ευρώ είναι δάνεια τραπεζών και άλλα 3,7 δισ. ευρώ είναι η ίδια συμμετοχή των επιχειρήσεων. Από τις 420 δανειακές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί, περίπου οι μισές είναι με μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ο προϋπολογισμός των έργων αυτών διαμορφώνεται στα 2,5 δισ. ευρώ,

Εξέλιξη χορηγήσεων και καταθέσεων

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

ενώ σε όρους κλαδικής κατανομής το 26% των επενδυτικών σχεδίων προέρχεται από τον κλάδο της ενέργειας και της ηλεκτροπαραγωγής, το 32% από τον τουρισμό, το 16% από τη βιομηχανία, το 15% από τις υπηρεσίες, το 10% από το εμπόριο και το 1% από τις τηλεπικοινωνίες.

Το μεγαλύτερο μέρος των συμβασι-

ποποιημένων επενδυτικών σχεδίων αναμένεται να υλοποιηθεί εντός του 2025, που θα αποτελέσει και έτος-κλειδί για την απορρόφηση των δανείων του ΤΑΑ έως και τον Αύγουστο του 2026, οπότε λήγει και η περίοδος διάθεσης.

Οι εκτιμήσεις των τραπεζών για την πιστωτική επέκταση την τρέχουσα χρονιά ενσωματώνει τις υψηλές προσδοκίες

που έχουν δημιουργηθεί για την απορρόφηση των πόρων του Ταμείου σε συνδυασμό με άλλα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, ενώ στη λιανική τραπεζική οι ελπίδες επαφίενται στο πρόγραμμα «Σπίτι μου Π», που ξεκίνησε στα μέσα Ιανουαρίου, συγκεντρώνοντας ήδη μεγάλο αριθμό αιτήσεων.

Τα στοιχεία που δημοσίευσε χθες η ΤτΕ δείχνουν ότι η στεγαστική πίστη συνέχισε να συρρικνώνεται το 2024, καθώς οι αποπληρωμές δανείων υπερέβησαν τις νέες εκταμιεύσεις και τα συνολικά υπόλοιπα των στεγαστικών δανείων μειώθηκαν στο τέλος Δεκεμβρίου στα 26,5 δισ. ευρώ από 28,5 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023. Αντίθετη είναι η εικόνα σε ό,τι αφορά τα επιχειρηματικά δάνεια, που αυξήθηκαν στα 83,7 δισ. ευρώ από 76,4 δισ. ευρώ ένα χρόνο πριν, με τον Δεκέμβριο του 2024 να καταγράφεται η υψηλότερη επίδοση νέων εκταμιεύσεων προς επιχειρήσεις ύψους 2,9 δισ. ευρώ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αυξητική τάση που εμφανίζουν παραδοσιακά οι εκταμιεύσεις στα τέλη του χρόνου, συνδέεται και με το κλείσιμο των ισολογισμών, αλλά σε κάθε περίπτωση αποτυπώνει τον υψηλό ρυθμό εκταμιεύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των υπογεγραμμένων επενδυτικών σχεδίων.

Στην τάση αυτή αποδίδεται και η εκτόξευση της ρευστότητας που εμφανίζουν τα υπόλοιπα των καταθέσεων από τις επιχειρήσεις, που αυξήθηκαν τον Δεκέμβριο κατά 3,1 δισ. ευρώ, ανεβάζοντας το σύνολο των καταθέσεων του επιχειρηματικού τομέα στα 53,4 δισ. ευρώ. Σημαντική ήταν και η άνοδος των καταθέσεων από τα νοικοκυριά, που ενισχύθηκαν κατά 2,5 δισ. ευρώ λόγω και της καταβολής του δώρου των Χριστουγέννων. Το σύνολο των καταθέσεων που διατηρούν τα νοικοκυριά στις τράπεζες ανήλθε στα τέλη Δεκεμβρίου στα 150,3 δισ. ευρώ από 146,6 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023, καταγράφοντας άνοδο κατά 3,7 δισ. ευρώ σε ένα χρόνο.

ΤΟ

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

ΚΑΙ Η

Lacta

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ

ΠΑΝΟΣ ΜΟΥΖΟΥΡΑΚΗΣ

in Love

14 | 02 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΩΡΑ 20:30

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

cablenet

ΧΟΡΗΓΟΣ

Electroline

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

Pharma LEAD

Parex

STARBUCKS

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

UNICARS

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ

ticketmaster.cy

ACS

7777 7040

Στο 9,4% υποχώρησε το ποσοστό ανεργίας τον Δεκέμβριο του 2024

Από τον περασμένο Ιούνιο, δηλαδή για επτά συνεχόμενους μήνες, παραμένει σε μονοψήφιο ποσοστό, στο 9,4%, η ανεργία στη χώρα μας. Τα στοιχεία που δημοσιοποιήσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή αφορούν τον Δεκέμβριο του 2024 και δείχνουν πως με αργό (πλέον) αλλά σταθερό ρυθμό συνεχίζεται η διαδικασία αποκλιμάκωσης. Βέβαια, πλέον, το

Οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 9,9% μέσα σε ένα χρόνο, φθάνοντας στις 443.639.

βάρος της αποκλιμάκωσης πέφτει στις γυναίκες και στα νέα σε ηλικία άτομα, καθώς στους άνδρες το ποσοστό ανεργίας έχει πέσει στο 8% και δύσκολα θα μειωθεί περαιτέρω. Αναλυτικά, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας τον Δεκέμβριο μειώθηκε στο 9,4% έναντι 10,4% τον αντίστοιχο μήνα του 2023.

Κατά μόλις 0,1 της μονάδας περιορίστηκε το ποσοστό ανεργίας σε σχέση με το 9,5% του Νοεμβρίου του 2024. Ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 9,9% μέσα σε ένα χρόνο, ήτοι κατά 48.529, φθάνοντας στις 443.639, αλλά και κατά 0,2% ή 6.124 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του περασμένου έτους. Οσον αφορά τους απασχολούμενους, τον περασμένο Δεκέμβριο έφθασαν τα 4.267.593, αυξημένοι κατά 35.656 σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2023 (+0,8%), μειωμένοι όμως κατά 10.579 συγκριτικά με ένα μήνα πριν (-1,4%).

Κάποιοι από αυτούς βρέθηκαν στα άτομα κάτω των 75 ετών που θεωρούνται εκτός εργατικού δυναμικού, δηλαδή όσοι δεν εργάζονται αλλά ούτε και αναζητούν εργασία. Συγκεκριμένα, τα άτομα αυτά υπολογίστηκαν σε 3.053.783 τον Δεκέμβριο του 2024 από την ΕΛΣΤΑΤ, ήτοι κατά 14.551 (+0,5%) περισσότερα συγκριτικά με ένα μήνα νωρίτερα, τον Νοέμβριο της περασμένης χρονιάς. Σε σχέση βέβαια με το 2023, ο αριθμός ήταν μειωμένος κατά 10.816 άτομα (-0,4%). Διψήφιο παραμένει το ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες, στο 11,3%, έναντι του πολύ χαμηλότερου 8% που ισχύει για τον Δεκέμβριο στους άνδρες. Οσον αφορά, δε, την ηλικιακή κατανομή, το ποσοστό ανεργίας είναι στο 21%, δηλαδή υπερδιπλάσιο σε σχέση με το γενικό όριο, στα άτομα ηλικίας από 15 έως 24 ετών. Στα θετικά, πάντως, συγκαταλέγονται τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ που δείχνουν πως το ποσοστό ανεργίας στους νέους, από 23,7% τον Δεκέμβριο του 2023, υποχώρησε κατά 2,7 ποσοστιαίες μονάδες ένα χρόνο αργότερα.

Κατασχέθηκαν 91.392.881 λαθραία τσιγάρα το 2024

Στο στόχαστρο των ελεγκτών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων βρίσκεται το λαθρεμπόριο, με στόχο τον περιορισμό και την είσπραξη επιπλέον εσόδων. Μόνο στα καύσιμα το λαθρεμπόριο υπολογίζεται στο 1 δισ. ευρώ και στα 500 εκατ. ευρώ στα καπνικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο έτος είναι αυξημένοι συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια, όπως και οι παραβάσεις και τα ποσά που βεβαιώθηκαν. Ειδικότερα:

- Καπνικά προϊόντα: Διενεργήθηκαν 14.352 έλεγχοι και διαπιστώθηκαν 1.401 παραβάσεις. Κατασχέθηκαν 91.392.881 τεμάχια τσιγάρα και 36.615.674 γραμμάρια καπνού. Τα πρόστιμα και οι φόροι που βεβαιώθηκαν ανήλθαν στο ποσό των 25,9 εκατ. ευρώ.
 - Αλκοολούχα: Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 12.894 έλεγχοι, διαπιστώθηκαν 880 παραβάσεις και βεβαιώθηκαν φόροι και πρόστιμα 5,1 εκατ. ευρώ.
 - Ενεργειακά προϊόντα: Πραγματοποιήθηκαν 17.345 έλεγχοι και διαπιστώθηκαν 1.765 παραβάσεις. Οι φόροι και τα πρόστιμα έφθασαν στα 199,5 εκατ. ευρώ.
- Επίσης, κατά το τελευταίο τρίμηνο οι τελωνειακοί ελεγκτές της ΑΑΔΕ κατάσχονταν χρηματικά ποσά που δεν είχαν δηλωθεί. Στο αεροδρόμιο «Μακεδονία» εντοπίστηκαν:
- 40.535 ευρώ, 1.500 δολάρια και 2.050 σέκελ Ισραήλ σε επιβάτες κατά την άφιξή τους από το Ισραήλ.

- 10.350 ευρώ, 1.158 δολάρια και 250 δηνάρια Σερβίας σε επιβάτη κατά την άφιξή του από το Βελιγράδι.
- 30.525 ευρώ σε επιβάτες κατά την άφιξή τους από την Κωνσταντινούπολη.
- Στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», κατά τη διάρκεια ελέγχων εντοπίστηκαν:
 - 15.000 ευρώ σε επιβάτη κατά την άφιξή του από το Κάιρο.
 - 30.860 ευρώ σε επιβάτες κατά την άφιξή τους από την Ντόχα.
 - 24.411 ευρώ σε επιβάτη κατά την άφιξή του από τη Σιγκαπούρη.
 - 30.460 ευρώ σε επιβάτη κατά την άφιξή του από την Κωνσταντινούπολη.
- Στο τελωνείο Ευζώνων κατά τη διάρκεια ελέγχων σε πολίτες κατά την είσοδό τους στη χώρα εντοπίστηκαν συνολικά 144.490 ευρώ, 22.400 λες Αλβανίας, 3.770 λίρες Τουρκίας και 61.000 δηνάρια Σερβίας.
- Στο τελωνείο Κρουσταλλοπηγής κατά τη διάρκεια ελέγχων σε επιβάτες κατά την είσοδό τους στη χώρα εντοπίστηκαν 24.520 ευρώ.
- Στο τελωνείο Κακαβιάς κατά τη διάρκεια ελέγχων σε επιβάτες κατά την έξοδό τους προς την Αλβανία εντοπίστηκαν 22.000 ευρώ.
- Στο τελωνείο Κήπων κατά τη διάρκεια ελέγχων σε επιβάτες εντοπίστηκαν 834.960 ευρώ, 24.345 δολάρια, 222.905 λίρες Τουρκίας, 73 χρυσές λίρες Αγγλίας, 10.100 ελβετικά φράγκα και 23 επιταγές αξίας 7.137.276 λίρες Τουρκίας.

Συστάσεις ΔΝΤ για συντάξεις, μισθούς στο Δημόσιο και ανάπτυξη

Προβλέπει πρωτογενή πλεονάσματα 2,5% φέτος και ανάπτυξη στο 2,1%

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Την αξιοποίηση του οποίου δημοσιονομικού χώρου για αναπτυξιακούς σκοπούς, κυρίως για την αύξηση των δημοσίων επενδύσεων σε έργα υποδομής, και όχι για μισθούς και συντάξεις, υποδεικνύει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, μετά την ολοκλήρωση της αποστολής του στην Αθήνα για την εξέταση της ελληνικής οικονομίας, στο πλαίσιο του άρθρου IV.

Όπως είπε, μάλιστα, σε συνέντευξη Τύπου ο επικεφαλής της αποστολής, Τζουνγκ Σικ Κανγκ, «παρά τις προσπάθειες των τελευταίων ετών, οι δαπάνες για μισθούς και συντάξεις παραμένουν υψηλές σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Γι' αυτό η σύστασή μας είναι να περιοριστεί η υπερβολική αύξηση των συντάξεων ή των μισθών στον δημόσιο τομέα, ώστε να δημιουργηθεί δημοσιονομικός χώρος για πιο παραγωγική χρήση πολύτιμων πόρων». Στο κείμενο των συμπερασμάτων της αποστολής επισημαίνεται, εξάλλου, ότι οι αυξήσεις των συντάξεων πρέπει να ακολουθήσουν τη θεσμοθετημένη τιμαριθμοποίηση και να μην προσαρμόζονται κατά περίπτωση. Το ΔΝΤ τόνισε επίσης, στα συμπεράσματα της αποστολής του, ότι πρέπει να ενισχυθούν οι κοινωνικές δαπάνες, ιδιαίτερα στην Παιδεία και στην Υγεία, ώστε να προωθηθεί η συμπεριληπτική ανάπτυξη.

Ήταν μια αποστολή που δεν θύμιζε σε τίποτα το μνημονιακό παρελθόν, όταν οι υποδείξεις ήταν αυστηρές και η εφαρμογή τους υποχρεωτική για την εκταμίευση δόσεων. Τώρα, όπως είπε ο Τζουνγκ Σικ Κανγκ, «η κατάσταση έχει αλλάξει δραματικά προς το καλύτερο. Οι βραχυπρόθεσμες οικονομικές

Παρά τις προσπάθειες των τελευταίων ετών, οι δαπάνες για μισθούς και συντάξεις παραμένουν υψηλές σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, σημείωσε χθες σε συνέντευξη Τύπου ο επικεφαλής της αποστολής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στην Αθήνα, Τζουνγκ Σικ Κανγκ.

Στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων, δίνει προτεραιότητα στην αύξηση συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, κυρίως των γυναικών, των νέων και των ηλικιωμένων.

προοπτικές είναι θετικές και συνεπώς αναζητούμε τρόπους να διασφαλίσουμε τη μεσο- και μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας και τη βελτίωση του επιπέδου ζωής του ελληνικού πληθυσμού». Για τα δημοσιονομικά, η αποστολή επιφύλαξε καλά λόγια, διακρίνοντας ι-

σχυρή πρόοδο στη μείωση της φοροδιαφυγής και προβλέποντας πρωτογενή πλεονάσματα 2,5% φέτος και 2,3% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα, καθώς και περαιτέρω μείωση του χρέους κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες έως το 2030, ώστε να φτάσει κάτω από 130% του ΑΕΠ.

Ωστόσο, στην ανάπτυξη, ενώ εκτιμά ότι θα κινηθεί φέτος με ρυθμό 2,1% (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 2%), επισημαίνει ότι, προκειμένου να είναι βιώσιμη μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, θα χρειαστούν φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις. Σημειώνει ότι το επίπεδο των επενδύσεων αυξάνεται, αλλά είναι ακόμη χαμηλό, το δημογραφικό προφίλ είναι δυσμενές και η αύξηση της παραγωγικότητας αργή. Ο ρυθμός ανάπτυξης θα προσεγγιστεί στο 1,25% μεσοπρόθεσμα, μετά τη λήξη του Τα-

Στις οθόνες της ΑΑΔΕ οι εισροές - εκροές ναυτιλιακών καυσίμων

Τον **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Με στόχο τον περιορισμό του λαθρεμπορίου στα ναυτιλιακά καύσιμα, το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η ΑΑΔΕ εγκαθιστούν ένα νέο λογισμικό παρακολούθησης στα πλωτά εφοδιαστικά - μεταφορικά μέσα. Η φετινή χρονιά, όπως σημειώνουν από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, θα εστιάσει στην καταστολή του λαθρεμπορίου λαμβάνοντας μέτρα που θα περιορίσουν την έκτασή του. Έτσι λοιπόν από την περασμένη εβδομάδα είναι διαθέσιμο το λογισμικό παρακολούθησης και αποστολής στα πλωτά εφοδιαστικά - μεταφορικά μέσα - εκροών των πλωτών μέσων διακίνησης ναυτιλιακού καυσίμου προς το κέντρο λήψης σημάτων της ΑΑΔΕ. Η συλλογή των δεδομένων αυτών αναμένεται, όπως αναφέρουν από τη φορολογική διοίκηση, να προσφέρει σημαντική ώθηση στην καταπολέμηση του λαθρεμπορίου ενεργειακών προϊόντων. Εντός δύο μηνών τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να προχωρήσουν στην εγκατάσταση του λογισμικού στην υπολογιστική μονάδα του πλωτού εφοδιαστικού - μεταφορικού μέσου.

- Συγκεκριμένα:
 - Έως 30/4, τα μετρητικά δεδομένα και οι συναγερμοί του τοπικού συστήματος εισροών - εκροών αποστέλλονται πιλοτικά στο κέντρο λήψης σημάτων της ΑΑΔΕ.
 - Από 1/5 και μετά, το σύστημα α-

Με το νέο λογισμικό θα παρακολουθούνται τα πλωτά εφοδιαστικά - μεταφορικά μέσα.

ποστολής των ανωτέρω δεδομένων τίθεται σε παραγωγική λειτουργία και επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας. Οι αλλαγές στα πλωτά εφοδιαστικά μέσα:

- Υπολογιστική μονάδα με συγκεκριμένες προδιαγραφές ασφαλείας, η οποία εγκαθίσταται υποχρεωτικά στα πλωτά εφοδιαστικά - μεταφορικά μέσα.
- Λογισμικό διαχείρισης δεδομένων, παρεχόμενο από την ΑΑΔΕ, το οποίο θα φέρει η μονάδα για:
 - Συγκέντρωση δεδομένων εισροών - εκροών και συναγερμών.
 - Αποθήκευση και αποστολή των δεδομένων στο κέντρο λήψης σημάτων της ΑΑΔΕ.
 - Διαλειτουργικότητα του λογισμικού με το τοπικό σύστημα μέτρησης εισροών - εκροών.
- Προϋπόθεση για τη διάθεση της εφαρμογής σε εγκαταστάτη είναι είτε η εγγραφή του στο μητρώο δεξαμενών ενεργειακών προϊόντων πλωτών μέσων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, είτε η εξουσιοδότησή του από τον πλοιοκτήτη ή εφοπλιστή ή διακινηστή που έχει ήδη απογραφεί σε αυτό. Σε πε-

Από την περασμένη εβδομάδα είναι διαθέσιμο το λογισμικό παρακολούθησης και αποστολής δεδομένων από τα τοπικά συστήματα εισροών - εκροών των πλωτών μέσων διακίνησης ναυτιλιακού καυσίμου προς το κέντρο λήψης σημάτων της ΑΑΔΕ.

- ρίπτωση που αντιμετωπίζουν τεχνικά προβλήματα, οι φορείς μπορούν να επικοινωνούν με την αρμόδια υπηρεσία της ΑΑΔΕ στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ~fueltank@aaade.gr.
- Σημειώνεται ότι το 2024 πραγματοποιήθηκαν 17.345 έλεγχοι υγρών καυσίμων και διαπιστώθηκαν 1.765 παραβάσεις. Οι φόροι και τα πρόστιμα έφθασαν τα 199,5 εκατ. ευρώ. Για το 2025 οι έλεγχοι θα καταγράφουν θεαματική αύξηση των ελέγχων. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, οι δράσεις για το λαθρεμπόριο το 2025 είναι:
- Υλοποίηση επιχειρησιακών σχεδίων για καπνικά, αλκοολούχα, ενεργειακά και υγράεριο, διαλύτες, ρευστά διαθέσιμα και ταχυδρομικά δέματα.
 - Σύστημα εισροών - εκροών στα καύσιμα:
 - Θέση σε πλήρη παραγωγική λειτουργία του συστήματος αξιοποιώντας

μείου Ανάκαμψης. Στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων δίνει προτεραιότητα στην αύξηση συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, κυρίως των γυναικών, των νέων και των ηλικιωμένων. «Για παράδειγμα», είπε ο Τζουνγκ Σικ Κανγκ, «βλέπουμε ότι πολλές μητέρες δεν έχουν άλλη επιλογή από το να εγκαταλείψουν την επίσημη αγορά εργασίας, εξαιτίας έλλειψης επιλογών φροντίδας των παιδιών τους. Γι' αυτό συστήνουμε περαιτέρω μέτρα για τη μείωση της αποκαλούμενης "ποινης παιδιών" και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των γυναικών στην επίσημη αγορά εργασίας».

Το ΔΝΤ ενώνει επίσης τη φωνή του με όσους προτείνουν σταδιακή απόσυρση των πολλών και αναποτελεσματικών εξαιρέσεων προϊόντων από τον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ. Ακόμη, τάσσεται υπέρ της αύξησης του φόρου στον άνθρωπο, ιδίως στις μεταφορές και στη βιομηχανία. Προτείνει, τέλος, αύξηση της προοδευτικότητας του φορολογικού συστήματος.

Για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, επισημαίνει ότι πρέπει να ενισχυθεί η ανθεκτικότητά του, με τα κέρδη των τραπεζών να κατευθύνονται κυρίως προς τη δημιουργία κεφαλαιακών «μαζιλιών» και τη βελτίωση της ποιότητας των κεφαλαίων τους, καθώς ο αναβαλλόμενος φόρος εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό μέρος των τελευταίων. Σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις, το ΔΝΤ υπογραμμίζει ότι πρέπει να αρθούν εμπόδια στην είσοδο και στην έξοδο επιχειρήσεων, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών, αλλά και να ενισχυθούν οι προσπάθειες για την αναμόρφωση του δικαστικού συστήματος και την επιτάχυνση των διαδικασιών του.

Στο 2,6% ανήλθε ο πληθωρισμός τον Δεκέμβριο

Στο 2,7% διαμορφώθηκε τελικά ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός του 2024 –κοντά στην πρόβλεψη για 2,6% που έθετε το προϋπολογισμός του 2024– σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή, με καθοριστικό τον ρόλο στην επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης την αποκλιμάκωση στις τιμές των τροφίμων. Πρόκειται, βέβαιως, για μια αποκλιμάκωση αρκετά εύθραυστη, δεδομένων των γεωπολιτικών –και όχι μόνο– συνθηκών που επικρατούν, αλλά και λόγω της συνέχισης της αύξησης των τιμών σε σειρά άλλων αγαθών και υπηρεσιών, όπως ενοίκια, μεταφορές, υπηρεσίες υγείας. Υπενθυμίζεται ότι ο προϋπολογισμός του 2025 προβλέπει πως ο πληθωρισμός το τρέχον έτος θα διαμορφωθεί σε 2,1%.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η ΕΛΣΤΑΤ, ο γε-

νικός δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε τον Δεκέμβριο του 2024 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2023 κατά 2,6%, έναντι ετήσιας αύξησης 2,4% τον Νοέμβριο του 2024. Με βάση και την επίδοση του Δεκεμβρίου, ο μέσος δείκτης τιμών καταναλωτή για το σύνολο του 2024 διαμορφώνεται σε 2,7%, έναντι 3,5% το 2023, 9,6% το 2022 και 1,2% το 2021.

Ενδιαφέρον έχει το στοιχείο ότι η ομάδα αγαθών η οποία από το 2022 βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης για τη συμβολή της στον υψηλό πληθωρισμό, δηλαδή τα τρόφιμα, είναι η ομάδα στην οποία καταγράφκε τον Δεκέμβριο του 2024 αρνητικός πληθωρισμός –δηλαδή μείωση τιμών– κατά 0,3% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2023. Σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2024 η μείωση τιμών στα τρόφιμα

ήταν 0,6%. Οι κυριότερες μειώσεις τιμών στα τρόφιμα σε ετήσια βάση αφορούν τα εξής: ζυμαρικά (-5%), γαλακτοκομικά - αυγά (-3,3%), πουλερικά (-3,7%), κατεψυγμένα θαλασσινά (-10,1%), πίτσες και πίτες (-4,8%), άλλα προϊόντα αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής (-2,6%), νωπά φρούτα (-3,5%), έλαια και λίπη (-1%). Από την άλλη, πάντως, καταγράφηκαν σημαντικές ανατιμήσεις σε βασικά τρόφιμα, όπως μοσχάρι (4,4%), χοιρινό (2,2%), δημητριακά για πρωινό (4,5%), ψωπά φάρια (2,3%), μεταλλικό νερό - αναψυκτικά - χυμοί φρούτων (4,2%).

Η κλιματική αλλαγή, η οποία ήδη επιπράζει τιμές εμπορευμάτων, όπως ο καφές και το κακάο, η συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία, η κατάσταση στη Μέση Ανατολή και πιθανώς η ένταση του εμπορικού πολέμου μετά

την εκλογή Τραμπ στις ΗΠΑ είναι παράγοντες που μπορούν πολύ εύκολα και πολύ γρήγορα να προκαλέσουν αναζωπύρωση του πληθωρισμού.

Ας σημειωθεί, δε, ότι οι τιμές σε σειρά άλλων αγαθών και υπηρεσιών κάθε άλλο παρά υποχώρησαν. Η μεγαλύτερη αύξηση τιμών τον Δεκέμβριο του 2024 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2023 αφορά τα αεροπορικά εισιτήρια (47,7%), τα οποία μάλιστα αυξήθηκαν και σε μηνιαία βάση (κατά 2%). Ακολουθούν τα ασφαλιστικά υγείας (14%) και μένει να δούμε εάν η πρόσφατη παρέμβαση του υπουργού Ανάπτυξης Τάκη Θεοδωρικάκου θα αποτρέψει νέες μεγάλες ανατιμήσεις κατά το τρέχον έτος. Στην τρίτη θέση βρίσκονται τα ξενοδοχεία (8,8%), ενώ ακολουθούν το φυσικό αέριο (8,7%) και τα ενοίκια κατοικιών (8,5%).

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ο μέσος δείκτης τιμών καταναλωτή για το σύνολο του 2024 διαμορφώνεται σε 2,7%, έναντι 3,5% το 2023, 9,6% το 2022 και 1,2% το 2021.

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΑΜΠΕΤΑΣ

βαθιά στη θάλασσα θα πέσω

Ένας ξεχωριστός λαϊκός συνθέτης,
ένας βιρτουόζος του μπουζουκιού, ένας μοναδικός σόουμαν

Μαρτυρίες και περιστατικά από τη ζωή και το έργο του,
όπως τα κατέγραψε η Κατερίνα Ζαμπέτα

ΚΥΡΙΑΚΗ
9/2/25

Ο κατώτατος μισθός πρέπει να καθορίζεται από την οικονομία και όχι από την κυβέρνηση, υποστηρίζει σε ανακοίνωσή της η ΓΣΕΕ.

Η ΓΣΕΕ θα απόσχει από τη διαβούλευση για τον κατώτατο μισθό

Αιφινδίασε την ηγεσία του υπουργείου Εργασίας η ΓΣΕΕ, που με επιστολή της έκανε γνωστή την απόφασή της να μη συμμετάσχει στην επιτροπή διαβούλευσης για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού, παρότι, λίγα 24ωρα πριν, είχε ορίσει τα μέλη που θα συμμετείχαν στη ενδεκαμελή επιτροπή. Να σημειωθεί ότι πρόσφατα η ηγεσία του υπουργείου προχώρησε σε νομοθετική ρύθμιση, ώστε από το 2028 ο κατώτατος μισθός να καθορίζεται με έναν «μαθηματικό τύπο» που θα λαμβάνει υπόψη τον πληθωρισμό αλλά και την παραγωγικότητα της οικονομίας.

Εως τότε μάλιστα, η διαδικασία με μικρές αλλαγές θα είναι αυτή που ίσχυε και τα προηγούμενα χρόνια. Μάλιστα η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί πως ο κατώτατος μισθός θα φθάσει τα 950 ευρώ τον μήνα, έως το τέλος του 2027. «Αυτό πρέπει να το καθορίζει η πραγματική οικονομία και όχι η εκάστοτε κυβέρνηση», επισφαινει η ΓΣΕΕ, αντιδρώντας επίσης, τόσο στις κυβερνητικές εξαγγελίες όσο και στη διαδικασία. Παρ' όλα αυτά, το Ινστιτούτο Εμπορίου και Υπηρεσιών της ΕΣΕΕ (INEMY) απέστειλε υπόμνημα στον ΟΜΕΔ, παράλληλα με τις ενστάσεις της.

Αναλυτικά, στην επιστολή της η ΓΣΕΕ αναφέρει πως εδώ και δεκατρία χρόνια, με την επίκληση υποτιθέμενων «ειδικών συνθηκών» και παρά τις όποιες μεταβολές των ευρυτέρων οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών, ο καθορισμός του κατώτατου μισθού στην Ελλάδα αποτελεί αποκλειστική απόφαση

της εκάστοτε κυβέρνησης.

«Η κυβερνητική εξαγγελία –των 950 ευρώ– έως το έτος 2027, για το ύψος του κατώτατου μισθού υπολείπεται των πραγματικών αναγκών, δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη την κρίση κόστους διατροφής και στέγασης και δεν δημιουργεί συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης», υπογραμμίζει. Για να καταλήξει πως ουσιαστικά έχει προεξοφληθεί το ύψος της επικείμενης αύξησης από την κυβέρνηση, ανεξαρτήτως των περιοριζόμενων της όποιου υποτιθέμενης διαβούλευσης, και κατά συνέπεια η μη προσέλευσή της στη συγκεκριμένη διαδικασία κρίνεται ως απολύτως ενδεδειγμένη.

Να σημειωθεί ότι είναι πάγια η θέση της ΓΣΕΕ για επαναφορά των ελευθέρων συλλογικών διαπραγματεύσεων και την ουσιαστική επανίδρυση του κοινωνικού διαλόγου. Αμεσα αντέδρασε το υπουργείο Εργασίας, το οποίο με ανακοίνωσή του κάνει λόγο για αιφνίδια αλλαγή στάσης της ΓΣΕΕ που προκαλεί εύλογα ερωτήματα. Σύμφωνα με το υπουργείο, την περασμένη Παρασκευή η ΓΣΕΕ έστειλε στην υπουργό Εργασίας Νίκη Κεραμέως τα ονόματα των τεσσάρων μελών - επισημονικών συμβούλων της, που θα συμμετείχαν στην ενδεκαμελή επιτροπή διαβούλευσης, ενώ χθες Δευτέρα 27 Ιανουαρίου, με επιστολή της προς τον πρόεδρο του ΟΜΕΔ, Κώστα Παπαδημητρίου, ενημερώνει για την «ομόφωνη απόφαση της να μη συμμετάσχει στις εργασίες της Επιτροπής για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού το 2025».

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Πρώτη σε αύξηση ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος η Ελλάδα

Τη μεγαλύτερη αύξηση ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος και αποταμιεύσεων, καθώς και τη δεύτερη μεγαλύτερη αύξηση καταναλώσεως στην Ευρωπαϊκή Ένωση είχε η Ελλάδα το γ' τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με το β' τρίμηνο, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα η Eurostat.

Η καλή πορεία του γ' τριμήνου, στην οποία έχει προφανώς παίξει ρόλο η καλή τουριστική σεζόν, είχε φανεί από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ την περασμένη εβδομάδα για τους «Μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων». Τα α-

Για το γ' τρίμηνο του 2024 εμφανίζει και τη μεγαλύτερη αύξηση αποταμιεύσεων, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat.

ντιστοίχα χθεςινά στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι η Ελλάδα είχε, επίσης, κατά κανόνα καλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με τους εταίρους της.

Σύμφωνα με τη Eurostat, το ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 1,9% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, έναντι 0,9% στην Ευρωπαϊκή Ένωση και 0,7% στην Ευρώζων. Στη δεύτερη θέση ήρθαν η Ισπανία και η Φινλανδία με αύξηση 1,1%. Σε σύγκριση με το γ' τρίμηνο του 2023 τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ έδειξαν αύξηση του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος κατά 7,3%. Αυτή οφείλεται στην αύξηση του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας αλλά και στην αύξηση του εισοδή-

ματος περιουσίας (από τόκους και ενοίκια). Αντίθετα, οι φόροι και οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης είχαν αρνητική συνεισφορά.

Το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε συνολικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση το γ' τρίμηνο του 2024 κατά 0,8% και στην Ευρώζων κατά 0,6%.

Το ποσοστό αποταμιεύσεων των νοικοκυριών στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 1,9% το γ' τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με το β' τρίμηνο, έναντι μείωσης 0,3% στην Ε.Ε. και 0,4% στην Ευρώζων. Στη δεύτερη θέση ήρθαν η Φινλανδία και η Ισπανία με ποσοστό αύξησης 1,1% και οι δύο. Συνολικά το ποσοστό αυξήθηκε σε 5 κράτη-μέλη, παρέμεινε σταθερό σε ένα και μειώθηκε σε 9 κράτη-μέλη. Οι μεγαλύτερες μειώσεις σημειώθηκαν στην Ουγγαρία (-5,6%) και στη Δανία (-2,4%). Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, εξάλλου, το ποσοστό αποταμίευσης των νοικοκυριών, δηλαδή η ακαθάριστη αποταμίευση προς το ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα, κατά το γ' τρίμηνο του 2024 ήταν 0,8%, περνώντας σε θετικό έδαφος μετά από 2 χρόνια.

Η πραγματική καταναλωτική δαπάνη των ελληνικών νοικοκυριών, σύμφωνα με τη Eurostat, αυξήθηκε κατά 2,5% το γ' τρίμηνο σε σύγκριση με το β' τρίμηνο, έναντι μέσης αύξησης 0,8% στην Ευρωπαϊκή Ένωση και 0,7% στην Ευρώζων. Την πρώτη θέση κατέλαβε η Ισπανία με αύξηση 2,6%. Σύμφωνα με τα αντίστοιχα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών το γ' τρίμηνο του 2024 αυξήθηκε κατά 5,9% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ

Παραμένει χαμηλή η απασχόληση στην Ελλάδα

Στο 70% η συμμετοχή στην αγορά εργασίας έναντι 74% στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ

Τη χαμηλή συμμετοχή των Ελλήνων στην αγορά εργασίας ανέδειξαν για άλλη μια φορά τα πρόσφατα στοιχεία του ΟΟΣΑ για το γ' τρίμηνο του 2024, που κατέταξαν την Ελλάδα στην 4η θέση από το τέλος, με ποσοστό συμμετοχής 70% έναντι μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ 74%. Στις γυναίκες, όπου το ποσοστό περιορίζεται στο 62,4%, έναντι 67,1% κατά μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 7η θέση από το τέλος, αλλά μόνο η Ιταλία βρίσκεται σε χαμηλότερη θέση μεταξύ των μελών της Ε.Ε. Σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο η εικόνα είναι στάσιμη (62,3% η συμμετοχή το γ' τρίμηνο του 2023), αλλά έχει υπάρξει πρόοδος σε βάθος χρόνου. Το 2000 η συμμετοχή ήταν 50% και το 2019 ήταν 60%. Στους νέους 15-24 ετών, το ποσοστό κατεβαίνει στο 22,5%, έναντι 48,5% κατά μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ και η Ελλάδα καταλαμβάνει την τελευταία θέση. Έχει μάλιστα υποχωρήσει από το 25%, όπου βρισκόταν ένα χρόνο πριν, το γ' τρίμηνο του 2023.

Αναλυτές και κυβέρνηση συμφωνούν, μιλώντας στην «Κ», ότι η ανάγκη αύξησης των ποσοστών είναι επιτακτική σε μια περίοδο απειλοποιημένων ελλείψεων εργα-

Στις γυναίκες το ποσοστό συμμετοχής υποχωρεί στο 62,4%, ενώ στους νέους 15-24 ετών είναι μόλις 22,5%.

τικού δυναμικού. Σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις της αγοράς του τουρισμού, των κατασκευών και του αγροτικού τομέα, λείπουν 300.000 εργαζόμενοι. Κάτι που απαιτεί σημαντική τροχοπέδη για τον ρυθμό ανάπτυξης, σε συνδυασμό με το δημογραφικό πρόβλημα.

Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τις γυναίκες, είναι και θέμα ισότητας, καθώς είναι προφανές ότι ένας βασικός λόγος που τις κρατάει μακριά από την αγορά εργασίας είναι η φροντίδα όχι μόνο των παιδιών, αλλά και των ηλικιωμένων γονιών. Επίσης, οι οικονομολόγοι αποδίδουν ευθύνη και στους εργοδότες, που εξακολουθούν να αμείβουν τις γυναίκες χαμηλότερα από τους άνδρες, αποθαρρύνοντας την απασχόλησή τους.

Όπως υπενθυμίζει μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του IOBE και κα-

θηγητής του ΟΠΑ, Νίκος Βέττας, η χαμηλή συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας ήταν ένα από τα κεντρικά σημεία που είχαν εντοπιστεί στην έκθεση της επιτροπής Πισσαρίδη για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. «Είχε σημειωθεί», λέει, «πως αυτή η στέρση δεν ήταν μόνο ζήτημα κοινωνικής ανισότητας αλλά ότι είχε και σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις. Αν και το πρόβλημα διαχρονικά αμβλύνεται, δηλαδή ήταν εντονότερο σε προηγούμενες γενιές γυναικών και στην αντιμετώπιση που είχαν από την αγορά εργασίας, εξακολουθεί να παραμένει σημαντικό σε σύγκριση μάλιστα με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες». Στην έκθεση Πισσαρίδη είχαν προταθεί σειρά μέτρων, τόσο στη λειτουργία της αγοράς εργασίας, όσο και για τη στήριξη των γυναικών που θα

μπορούσαν να αμβλύνουν το πρόβλημα. Σύμφωνα με τον κ. Βέττα, κάποια από αυτά έχουν ήδη αντιμετωπισθεί νομοθετικά, όμως υπάρχει σημαντικό περιθώριο περαιτέρω βελτίωσης. «Αυτή η πλευρά της ελληνικής οικονομίας», επισημαίνει, «δημιουργεί και ένα παράθυρο ευκαιρίας, για στήριξη των γυναικών που συχνά πιέζονται ανάμεσα στην επιλογή οικογένειας ή δημιουργικής εργασίας, και συνολικά για ανάπτυξη των εισοδημάτων των νοικοκυριών κατά τα επόμενα χρόνια».

Σε ό,τι αφορά τους νέους, το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό απασχόλησης ερμηνεύεται εν μέρει από το υψηλό ποσοστό όσων σπουδάζουν, καθώς και από την άτυπη εργασία, στην οποία εκτιμάται ότι συμμετέχουν σε μεγάλους αριθμούς. Πάντως, θεωρείται υψηλό το ποσοστό

των νέων που ούτε εργάζονται ούτε σπουδάζουν, ή εκείνων που σπουδάζουν για πολλά χρόνια.

Η κυβέρνηση έχει ξεκινήσει να παίρνει μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση, όπως τα voucher για τους παιδικούς σταθμούς. Επίσης, το ενδιαφέρον της στρέφεται και σε μεγάλη ηλικιακή κατηγορία, των συνταξιούχων. Έχει υπολογισθεί ότι αν αυξηθεί το ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού 15-74 ετών στα αντίστοιχα επίπεδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούσαν να προστεθούν σχεδόν 400.000 εργαζόμενοι στο εργατικό δυναμικό.

Προφανώς, χρειάζονται κι άλλα μέτρα και πολύ πιο γενναία όσα. Για αρχή, σημειώνουν οι σχολιαστές, κάθε παιδί πρέπει να έχει πρόσβαση σε παιδικό σταθμό δωρεάν.

«Ανορθογραφίες» στο Ταμείο Ανάκαμψης

Εκτροπή πόρων σε προγράμματα και δράσεις που δεν συμβάλλουν στην αλλαγή παραγωγικού μοντέλου

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ

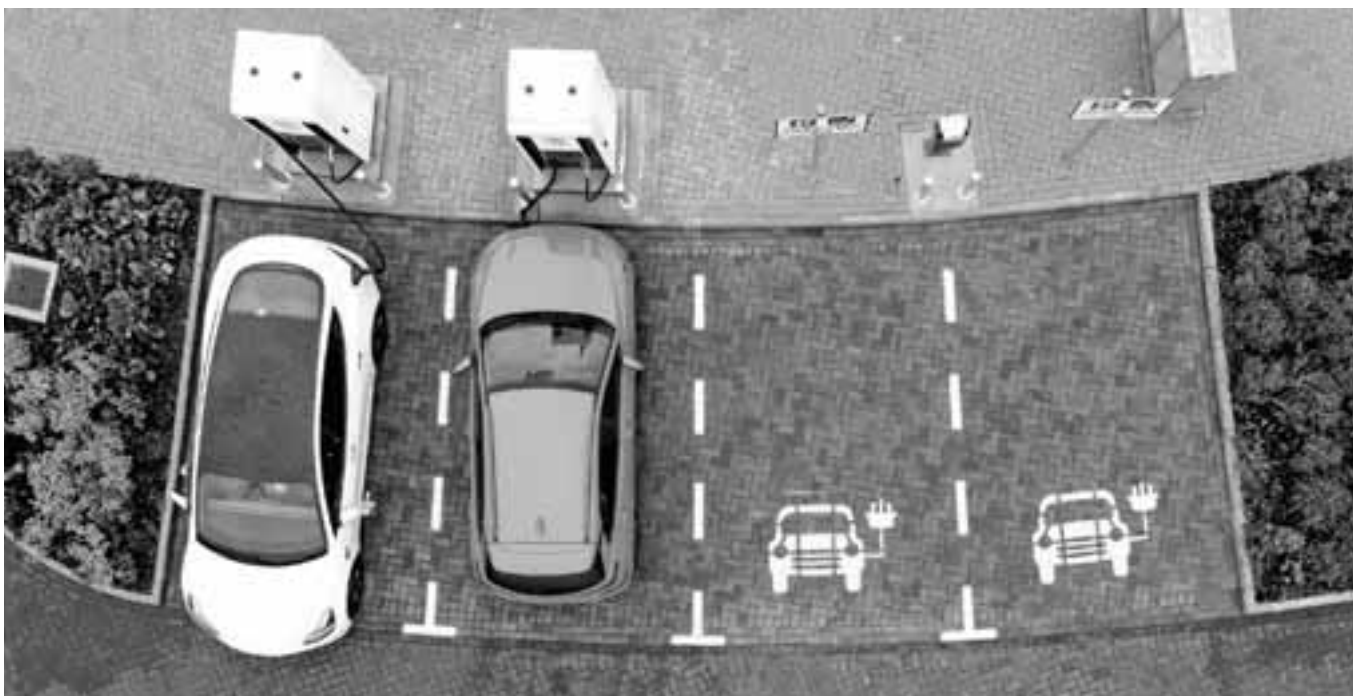
«Εκτροπή» κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης (ΤΑΑ) σε δράσεις που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν γρήγορη απορροφητικότητα, αλλά δεν έχουν σαφή προσανατολισμό στο μεγάλο ζητούμενο, που είναι η αύξηση της παραγωγικής δυνατότητας της χώρας και η αλλαγή του παραγωγικού της υποδείγματος, χαρακτήρισε την τελευταία αναθεώρηση του σχετικού προγράμματος, που πέρασε από το Συμβούλιο Υπουργών την περασμένη εβδομάδα.

Συγκεκριμένα, εγκρίθηκε η ένταξη του προγράμματος «Σπίτι μου II», συνολικού προϋπολογισμού 2 δισ. ευρώ,

Τα απογευματινά χειρουργεία ή το «Σπίτι μου II» έχουν ιδιαίτερη κοινωνική σημασία, αλλά δεν αποτελούν παραγωγικές επενδύσεις.

εκ των οποίων το 1 δισ. ευρώ από το ΤΑΑ, καθώς και του προγράμματος «Αναβαθμίζω το Σπίτι μου», συνολικού προϋπολογισμού 400 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 300 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ. Επίσης, 37.000 απογευματινά χειρουργεία θα χρηματοδοτηθούν από την ίδια πηγή με 51 εκατ. ευρώ. Συνολικά, επομένως, 1,351 δισ. ευρώ από τα 36 δισ. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης ανακατευθύνθηκαν σε δράσεις και έργα για την κοινωνική σημασία των οποίων μπορεί να επιχειρηματολογήσει κανείς, όχι όμως και για τη συμβολή τους στην αλλαγή παραγωγικού προτύπου.

Ειδικά, μάλιστα, το «Σπίτι μου II» έχει επικριθεί και από παράγοντες της αγοράς, καθώς αναμένεται να αυξήσει τη ζήτηση, οδηγώντας ακόμη υψηλότερα τις τιμές των ακινήτων. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν έβρισκαν

Στη λίστα με τους 100 μεγαλύτερους αποδέκτες κονδυλίων του Ταμείου περιλαμβάνονται δάνεια 150 εκατ. ευρώ για αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων, αλλά και 123 εκατ. ευρώ για κατασκευές που προφανώς έχουν «πράσινο» χαρακτήρα.

σπίτια για να αγοράσουν τις προηγούμενες μέρες. Η επιλογή δράσεων και έργων που μπορούν γρήγορα να οδηγήσουν σε απορρόφηση των κονδυλίων, χωρίς ιδιαίτερως καινοτόμο αναπτυξιακό χαρακτήρα, υπάρχει έως ένα βαθμό και στο αρχικό σχέδιο. Μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει δημοσιεύσει η κυβέρνηση, 2,2 δισ. ευρώ έχουν καταταγμθεί στο Εξοικονομώ 2021, 2022, στα «κουφώματα», όπως αποκαλούνταν περιπατητικά το σχετικό πρόγραμμα στα αρμόδια υπουργεία. Το επιχείρημα για την επιλογή αυτή είναι βεβαίως η ενεργειακή αναβάθμιση, γι' αυτό και εγκρίθηκε από την Κομισιόν στο πλαίσιο της «πράσινης μετάβασης», μιας από τις βασικές κατευθύνσεις του Ταμείου. Επίσης, 5,4 δισ. ευρώ προορίζονται για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη διάβιου μάθηση, πολύ σημαντικές παρεμ-

βάσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά –με βάση την προηγούμενη εμπειρία– όχι σίγουρα αποτελεσματικές. Το κριτήριο της εξοικονόμησης ενέργειας εφαρμόστηκε και σε επιλογές δανείων, ορισμένα εκ των οποίων σχολιάστηκαν, επίσης, ως μη αναπτυξιακά. Στη λίστα με τους 100 μεγαλύτερους αποδέκτες κονδυλίων του Ταμείου, που δημοσιεύθηκε πρόσφατα, περιλαμβάνονται δάνεια 150 εκατ. ευρώ για αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων, αλλά και 123 εκατ. ευρώ για κατασκευές που προφανώς έχουν «πράσινο» χαρακτήρα. Περίπου 200 εκατ. ευρώ δόθηκαν, εξάλλου, για τουριστικές επενδύσεις. Στα δάνεια προς ιδιωτικές επιχειρήσεις κυριαρχούν οι ενεργειακές επενδύσεις, αλλά υπάρχουν και πολλά για τουρισμό και κατασκευές. Προβληματισμό προκαλεί και ο αργός ρυθμός με τον οποίο αποτυπώνεται η

εισροή πόρων του Ταμείου στις επενδυτικές δαπάνες και στην ανάπτυξη. Η αύξηση του Ακαθάριστου Σχηματισμού Παγίου Κεφαλαίου με μέσο ρυθμό 2%-2,5% έως τον Σεπτέμβριο φέτος είναι ενδεικτική. Αποκαλυπτικά είναι τα στοιχεία σύμφωνα με τα οποία, από τα 18,2 δισ. ευρώ που έχει εισπράξει από το ΤΑΑ η χώρα, εκ των οποίων 8,6 δισ. ευρώ επιχορηγήθηκε και 9,6 δισ. ευρώ δάνεια, έως τον περασμένο Ιούνιο στις επιχειρήσεις είχαν διοχετευθεί 4,2 δισ. ευρώ από τις επιχορηγήσεις και 3,1 δισ. ευρώ δάνεια.

Η αλήθεια είναι πως το σχέδιο Πισσαρίδη, που αποτέλεσε –θεωρητικά– τη βάση για το «Ελλάδα 2.0», του Ταμείου Ανάκαμψης, έθετε φιλόδοξους στόχους που δύσκολα θα μπορούσε να υπερβείσει το ελληνικό κράτος, με τους γνωστούς περιορισμούς του.

Για την εφορία το Ι.Χ. είναι πιο σημαντικό από τη στέγαση

Η παροχή αυτοκινήτου από επιχείρηση σε εργαζόμενο «επιδoteίται». Αν του πληρώσει το ενοίκιο, θα θεωρηθεί εισόδημα και θα φορολογηθεί

ΤΟΥ ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Η φορολογική νομοθεσία διευκολύνει έναν εργοδότη να προσφέρει με leasing αυτοκίνητο (ειδικά ηλεκτρικό) στον εργαζόμενο του, να του κάνει ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή να του «κόψει» και ένα επίδομα για τον παιδικό σταθμό ή τη γέννηση του παιδιού του. Του επιτρέπει να δίνει ακόμη και «κουπόνια» για το φαγητό, αρκεί αυτά να μην ξεπερνούν την αξία μιας μερίδας σε ημερήσια βάση. Αν όμως ο εργοδότης επιχειρήσει να συμβάλει στην αντιμετώπιση ενός εκ των βασικότερων προβλημάτων αυτή τη στιγμή για εκατοντάδες χιλιάδες οικοκυριά –το στεγαστικό–, τότε θα έρθει αντιμέτωπος με το... άρθρο 13 του κώδικα φορολογίας εισοδήματος: «Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου». Τι λέει αυτή η παράγραφος; Οτι αν η επιχείρηση θελήσει να συνδράμει έναν εργαζόμενο για να πληρώνει το ενοίκιό του, τότε η αξία του ενοικίου (με ελάχιστο όριο το 3% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου) θα θεωρηθεί εισόδημα του εργαζομένου και θα φορολογηθεί με συντελεστές που φτάνουν και στο 44%. Ο νομοθέτης δείχνει... κατανόηση μόνο αν αποδεικνύεται ότι τα έξοδα διαμονής έγιναν για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Φυσικά, η επιχείρηση έχει την εναλ-

λακτική να κάνει αύξηση στον εργαζόμενο και αυτός με τη σειρά του να «σπρώξει» το αυξημένο βάρος του ενοικίου ή της δόσης του στεγαστικού δανείου. Σε μια τέτοια περίπτωση, όμως, η επιχείρηση θα έρθει αντιμέτωπη με το λεγόμενο «μη μισθολογικό κόστος» και ο εργαζόμενος με τις υψηλές κρατήσεις για φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Αποτυπώνεται έντονα στα εκκαθαριστικά μισθοδοσίας: Ο εργαζόμενος που εισπράττει σήμερα 1.500 ευρώ, αν λάβει μια γενναία αύξηση 250 ευρώ (δεδομένου ότι σε ποσοστιαία βάση μεταφράζεται σε 16,5%, δηλαδή 5-6 φορές τον πληθω-

Οι παροχές σε είδος αποτελούν μια «πραγματικότητα» στην αγορά εργασίας εξαιτίας του μη μισθολογικού κόστους, το οποίο παραμένει υψηλό παρά τις μειώσεις.

ρισμό), ο εργοδότης αντί για 250 ευρώ θα πληρώνει 306 ευρώ μαζί με τις εργοδοτικές εισφορές και τελικά ο εργαζόμενος θα πάρει στα χέρια του μόλις 160 ευρώ. Στα υψηλότερα δε εισοδηματικά κλιμάκια, οι κρατήσεις γίνονται ακόμη περισσότερες και τα 250 ευρώ καταλήγουν να γίνουν ακόμη και 134 ευρώ καθαρά.

Οι παροχές σε είδος αποτελούν μια πραγματικότητα στην αγορά εργασίας ακριβώς εξαιτίας του μη μισθολογικού κόστους, το οποίο παραμένει υψηλό παρά τις μειώσεις ασφαλιστικών εισφορών που προωθήθηκαν την τελευταία

5ετία αλλά και την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης. Ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις εκμεταλλεύονται τις σχετικές διατάξεις προκειμένου να κάνουν πιο ελκυστικό το συνολικό πακέτο των αποδοχών του εργαζομένου και να μη χρειαστεί να καταφύγουν στα «μαύρα». Τι επιτρέπει ο νόμος;

1. Παροχή αυτοκινήτου με λιανική τιμή πώλησης προ φόρων έως 20.000 ευρώ αν αυτά παραχωρούνται «αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς». Το όριο των 20.000 ευρώ σημαίνει ότι μπορούν να δοθούν και αυτοκίνητα με τελική τιμή ακόμη και άνω των 30.000 ευρώ. Οι επιχειρήσεις παίρνουν συνήθως με leasing αυτά τα οχήματα.

2. Παροχή ηλεκτρικού οχήματος η αξία του οποίου μπορεί να φτάνει και στις 40.000 ευρώ, κάτι που υποθετίθηκε για περιβαλλοντικούς λόγους. Υπάρχει πρόβλεψη μέχρι και για το κόστος... φόρτισης του αυτοκινήτου, ώστε ο εργαζόμενος να απαλλάσσεται και από αυτό.

3. Διατακτικές σίτισης η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τα 6 ευρώ ημερησίως.

4. Εισφορές για ασφαλιστήρια συμβόλεια.

5. Αποζημίωση για αγορά μηνιαίων ή ετήσιων καρτών απεριορίστων διαδρομών μέσω μαζικής μεταφοράς.

Το οικονομικό επιτελείο «ξανακοίταξε» προ μηνών τις προβλέψεις του σχετικού άρθρου στον κώδικα φορολογίας εισοδήματος και κατέληξε σε ορισμένες αλλαγές. Πρόσθεσε, για παράδειγμα, την παροχή έως 5.000 ευρώ ετησίως για την κάλυψη εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών. Επίσης, αναγνωρίζεται πλέον και η πα-

ροχή ενίσχυσης έως 5.000 ευρώ για την απόκτηση τέκνου (τα χρήματα πρέπει να καταβάλλονται εντός 12 μηνών από τη γέννηση του παιδιού). Δεν υπάρχει καμία μέριμνα για την αντιμετώπιση του στεγαστικού του εργαζομένου (αντιθέτως, μια τέτοια ενέργεια καταλήγει να προσauάνει το φορολογητέο εισόδημα) ή για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των παι-

διών. Αναγνωρίζεται, για παράδειγμα, η παροχή για τον παιδικό σταθμό, όχι όμως και τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται μια οικογένεια για τα φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης ή ξένων γλωσσών. Η διαμόρφωση ενός ελκυστικού πακέτου για τους εργαζομένους αποτελεί προτεραιότητα με δεδομένη την πρόθεση «επαναπατριsmού» εργαζομένων αλλά και της αύξησης του μέσου εισο-

δήματος από μισθωτές υπηρεσίες στον ιδιωτικό τομέα. Αποτελεί επίσης προτεραιότητα στο πλαίσιο καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, καθώς όσο ευνοϊκότερο γίνεται το νόμιμο πλαίσιο, τόσο περιορίζεται το κίνητρο να καταβάλλονται χρήματα στον εργαζόμενο κάτω από το τραπέζι, κάτι που ζημιώνει ξεκάθαρα και την εφορία και το ασφαλιστικό ταμείο.

DEEJAY
93.5
RADIO

NEW
PROGRAM

Whoops
Meghan Trainor

Listen on DeeJay 93.5

Small Talk

Τζώρτζια Παναγή

Καθημερινά 13:00-15:00

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

BAILOUT

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & POWER GAMES

Listen on
Apple Podcasts

Listen on
Spotify

ME ΤΟΝ
ΓΙΑΝΝΟ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Αγορές ακινήτων χωρίς στεγαστικό

Η αξία των πράξεων το 2024 ξεπέρασε τα 23 δισ., αλλά τα δάνεια ήταν μόλις 1,5 δισ.

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ακίνητα αξίας περίπου 23 δισ. ευρώ άλαξαν χέρια το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Πρόκειται αποκλειστικά για αγοραπωλησίες ακινήτων με βάση τα συμβόλαια που συντάχθηκαν, κάτι που σημαίνει ότι η πραγματική αξία των ακινήτων που μεταβιβάστηκαν είναι μεγαλύτερη, καθώς είθισται στα συμβόλαια να αναγράφεται η αντικειμενική αξία του ακινήτου, με ένα τμήμα του τελικού ποσού να δίνεται «κάτω από το τραπέζι». Μάλιστα οι πωλήσεις ακινήτων το 2024 καταγράφουν αύξηση της τάξης του 30% σε αξία σε σύγκριση με το 2023, ενώ τα πρώτα στοιχεία (Ιανουαρίου) δείχνουν ότι οι πωλήσεις θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα και το τρέχον έτος.

Το ιδιαίτερα εντυπωσιακό στοιχείο είναι ότι από τις πωλήσεις ακινήτων ύψους άνω των 23 δισ. ευρώ που πραγματοποιήθηκαν το 2024, μόλις 1,5 δισ. ευρώ προέρχεται από στεγαστικά δάνεια. Δηλαδή, οι χορηγήσεις στεγαστικών δανείων το 2024 προσέγγισαν το 1,5 δισ. ευρώ, όταν οι πωλήσεις ήταν 15 φορές μεγαλύτερες!

Αυτό σημαίνει ότι χιλιάδες αγοραπωλησίες έγιναν χωρίς στεγαστικό δάνειο, μέσω καταθέσεων και μετρητών. Πάντως, από τα στοιχεία προκύπτει ότι το σύνολο των καταθέσεων που διατίθενται τα νοικοκυριά στις τράπεζες ανήλθε στα τέλη Δεκεμβρίου σε 150,3 δισ. ευρώ από 146,6 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023, καταγράφοντας άνοδο κατά 3,7 δισ. ευρώ σε ένα χρόνο.

Από τα 23 δισ. ευρώ, τα περίπου 2,5-

Από τις αγορές που πραγματοποιήθηκαν πέρυσι ξεχωρίζει θέση στάθμευσης 18 τ.μ. στην Κηφισιά που πωλήθηκε έναντι 487.361 ευρώ.

Η πραγματική αξία των μεταβιβάσεων είναι μεγαλύτερη, καθώς είθισται στα συμβόλαια να αναγράφεται η αντικειμενική αξία του ακινήτου.

3 δισ. ευρώ προέρχονται από ξένους επενδυτές, ενώ 2-2,5 δισ. ευρώ αφορούν πωλήσεις μεγάλων ακινήτων, όπως για παράδειγμα ξενοδοχείων κ.λπ. Τα υπόλοιπα 18 δισ. ευρώ αφορούν πωλήσεις διαμερισμάτων, γραφείων και οικοπέδων. Συνολικά υποβλήθηκαν 211.590 δηλώσεις μεταβίβασης, έναντι 174.475 το 2023. Σημειώνεται ότι σε κάθε μεταβίβαση ακινήτου ενδεχομένως να υπάρχουν περισσότερες από μία δηλώσεις, καθώς η εφορία καταγράφει δικαιώματα (ποσοστά που ανήκουν στον κάθε ιδιοκτήτη).

Τα ανωτέρω στοιχεία αφορούν μεταβιβάσεις ακινήτων που έγιναν μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής myproptery και δεν συμπεριλαμβάνονται οι μεταβιβάσεις αγροτεμαχίων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ:

Αν και στη διάρκεια του 2024 χιλιάδες αγοραπωλησίες έγιναν χωρίς στεγαστικό δάνειο, μέσω καταθέσεων και μετρητών, το σύνολο των καταθέσεων που διατίθενται τα νοικοκυριά στις τράπεζες ανήλθε στα τέλη Δεκεμβρίου σε 150,3 δισ. ευρώ από 146,6 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023, καταγράφοντας άνοδο κατά 3,7 δισ. ευρώ σε ένα χρόνο.

Πωλήσεις ακινήτων 2023

- Έγιναν 144.785 δηλώσεις για μεταβίβαση ακινήτων χωρίς απαλλαγή φόρου συνολικής αξίας 15,3 δισ. ευρώ. Ο φόρος που καταβλήθηκε ανήλθε στα 459,27 εκατ. ευρώ.
- 4.590 δηλώσεις μεταβίβασης με απαλλαγή αλλά και φόρο, αξίας 500 εκατ. ευρώ.
- 24.590 δηλώσεις για τα οποία υπάρχει απαλλαγή φόρου (πρώτη κατοικία) αξίας περίπου 2,2 δισ. ευρώ.
- Συνολικά οι δηλώσεις μεταβίβασης ανήλθαν σε 174.475 ακίνητα.
- Συνολική αξία ακινήτων 18 δισ. ευρώ.

Πωλήσεις ακινήτων 2024

- Διαβιβάστηκαν 180.704 δηλώσεις

μεταβίβασης χωρίς απαλλαγή φόρου συνολικής αξίας 20,27 δισ. ευρώ. Ο φόρος που καταβλήθηκε ανήλθε στα 608,28 εκατ. ευρώ.

- 6.000 δηλώσεις μεταβίβασης με απαλλαγή αλλά και φόρο, αξίας 600 εκατ. ευρώ.

- 24.653 δηλώσεις μεταβίβασης ακινήτων για τα οποία υπάρχει απαλλαγή φόρου (πρώτη κατοικία) αξίας περίπου 2,4 δισ. ευρώ.
- Συνολικά υποβλήθηκαν 211.590 δηλώσεις μεταβίβασης ακινήτων.
- Συνολική αξία 23,27 δισ. ευρώ.

Χρυσές μεταβιβάσεις
Τα στοιχεία του Μητρώου Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων δείχνουν ότι οι αντικειμενικές αξίες που τέθηκαν σε ε-

φαρμογή το 2021 έχουν πλέον ξεπεραστεί. Συγκεκριμένα, καταγράφονται αυξήσεις άνω του 30%-40% μεταξύ εμπορικών και τιμών ζώνης. Μεγάλες διαφορές εντοπίζονται στο κέντρο της Αθήνας, τα νότια και τα βόρεια προάστια του Λεκανοπεδίου, καθώς και στις νησιωτικές περιοχές. Παράλληλα, στα στοιχεία του μητρώου έχουν καταγραφεί μεταβιβάσεις που εάν δεν είναι λάθος το αναγραφόμενο ποσό, δημιουργούν υποψίες. Συγκεκριμένα, στο χωριό Λεύκες της Πάρου για οικόπεδο 115,6 τ.μ. ο αγοραστής κατέβαλε το ποσό των 75 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, υπάρχουν κι άλλες μεταβιβάσεις που προκαλούν εντύπωση, όπως για παράδειγμα σε Ελληνικό, Βούλα και στην Κηφισιά. Ειδικότερα:

- Θέση στάθμευσης 18 τ.μ. στην Κηφισιά πωλήθηκε 487.361 ευρώ.
- Στο μητροπολιτικό πάρκο στο Ελληνικό οικόπεδο 9,7 στρεμμάτων πωλήθηκε έναντι 37 εκατ. ευρώ.
- Στο μητροπολιτικό πάρκο, επίσης, οικόπεδο 26,1 στρεμμάτων πωλήθηκε 24,97 εκατ. ευρώ.
- Στη Γλυφάδα οικόπεδο 2,3 στρεμμάτων πωλήθηκε 10,3 εκατ. ευρώ.
- Διαμέρισμα 246,1 τ.μ. του 4ου ορόφου στη Γλυφάδα αγοράστηκε στην τιμή των 1,6 εκατ. ευρώ –6.550/τ.μ.– όταν η αντικειμενική αξία στη συγκεκριμένη περιοχή ανέρχεται σε 4.250 ευρώ το τ.μ. Δηλαδή, το συγκεκριμένο ακίνητο πουλήθηκε σε τιμή κατά 50% αυξημένη της αντικειμενικής αξίας.

Οι νέοι φόροι δεν φρέναραν τη βραχυχρόνια μίσθωση

Ο αριθμός των ενεργών αγγελιών αυξήθηκε κατά 9% μέσα στο 2024

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Ένα ακόμα έτος θετικής ανάπτυξης κρίνεται το 2024 για τη βραχυχρόνια μίσθωση, παρά την επιβολή σειράς μέτρων φορολογικού και λειτουργικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν να βάλουν «φρένο» στη μεγάλη αύξηση των καταλυμάτων και να στρέψουν μερίδα ιδιοκτητών προς την επιλογή της μακροχρόνιας μίσθωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών AirDNA, κατά το 2024, η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των αγορών που κατέγραψαν υγιείς ρυθμούς ανάπτυξης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Συγκεκριμένα, το 2024 ολοκληρώθηκε με ετήσια αύξηση κατά 9% του αριθμού των ενεργών αγγελιών καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης. Ειδικότερα, λειτουργήσαν συνολικά 122.756 καταλύματα, έναντι 113.116 το 2023, αλλά και 102.713 το 2019. Βέβαια, παρά την αύξηση κατά 20% σε σχέση με το 2019, είναι εμφανές ότι ο πραγματικός αριθμός των καταλυμάτων είναι πολύ κοντά στις εκτιμήσεις, τόσο της ΑΑΔΕ, όσο και του STAMA (Σύνδεσμος Εταιρειών Βραχυχρόνιας Μίσθωσης Ακινήτων), εν αντιθέσει με εκείνες του INSETE και του ξενοδοχειακού κλάδου γενικότερα, που κάνουν λόγο για πάνω από 200.000 καταλύματα σε πανελλαδικό επίπεδο.

Ακόμα κι έτσι, είναι εμφανές ότι τα μέτρα που ελήφθησαν το 2024 δεν περιορίσαν τη δραστηριότητα των βραχυχρόνιων μισθώσεων, που συνεχίζει να είναι ιδιαίτερα δημοφιλής. Υπενθυμίζεται ότι κατά τη διάρκεια του 2024, όσοι εκμεταλλεύονταν τρία ή περισσότερα ακίνητα υποχρεώθηκαν να προχωρήσουν σε έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας (κάτι που αυξάνει το κόστος διαχείρισης, καθώς απαιτείται

Στη διάρκεια του περασμένου έτους λειτουργήσαν συνολικά 122.756 καταλύματα, έναντι 113.116 το 2023.

π.χ. η τήρηση έδρας), ενώ τα έσοδα από τα ακίνητα υποκείνται και σε ΦΠΑ 13%. Ακολούθησε εγκύκλιος της ΑΑΔΕ, βάσει της οποίας ορίστηκε ότι κάθε ακίνητο που χρησιμοποιείται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας βραχυχρόνιας μίσθωσης, θα πρέπει να έχει τον χαρακτηρισμό φορολογικού υποκαταστήματος, κάτι που μεταφράζεται σε τέλος επιτηδεύματος ανά ακίνητο και όχι ανά εταιρεία, όπως περίμεναν στην αγορά ότι θα ισχύσει. Στην πράξη, αν μια εταιρεία/ιδιοκτήτης

έχει στην κατοχή της και διαχειρίζεται π.χ. 5 ακίνητα, θα πληρώσει 600 ευρώ ανά ακίνητο, δηλαδή συνολικά 3.000 ευρώ τον χρόνο, αντί για 600 ευρώ. Παράλληλα βέβαια θα φορολογηθεί και για το κέρδος της με φόρο 22% και προκαταβολή φόρου. Σημειώνεται ότι τα παραπάνω δεν αφορούν τους ιδιοκτήτες εκείνους που εκμεταλλεύονται ένα ή δύο ακίνητα.

Σημαντική κρίνεται και η πρόσφατη αύξηση του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση (TAKK) για τα καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, καθώς αυξάνεται στα 8 ευρώ, από το 1,5 ευρώ, την περίοδο υψηλής ζήτησης από τον Απρίλιο έως και τον Οκτώβριο, ενώ τους υπόλοιπους μήνες διαμορφώνεται στα 2 ευρώ, από 0,5 ευρώ μέχρι πρότινος. Ωστόσο η εν λόγω περίοδος επεκτείνεται από τον Νοέμβριο έως και τον Μάρτιο, ενώ μέχρι πρόσφατα το μειωμένο τέλος ίσχυε μέχρι τον Φεβρουάριο.

Η απήχηση του τομέα των βραχυχρόνιων μισθώσεων εξηγείται από τον γεγονός ότι παρατηρείται σταθερή αύξηση της ζήτησης, η οποία μάλιστα συνεχίζει να είναι μεγαλύτερη της αντίστοιχης ανόδου της προσφοράς. Ειδικότερα, σύμφωνα με την AirDNA, το 2024 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 16% των διανυκτερεύσεων, που ανήλθαν σε 14,12 εκατ., έναντι 12,1 εκατ. το

Η απήχηση του τομέα των βραχυχρόνιων μισθώσεων εξηγείται από το γεγονός ότι παρατηρείται σταθερή αύξηση της ζήτησης, η οποία μάλιστα συνεχίζει να είναι μεγαλύτερη της αντίστοιχης ανόδου της προσφοράς.

2023, ενώ σε σχέση με το 2019, η αύξηση αγγίζει το 42%. Αντιστοίχα, η μέση πληρότητα ανά κατάλυμα διαμορφώθηκε σε 58%, σημειώνοντας αύξηση κατά 3% από το 2023 και κατά 10% έναντι του 2019. Τα στοιχεία αυτά αντανakώνται και στα φορολογικά έσοδα. Όπως σημείωσε στο πρόσφατο ετήσιο συνέδριο της ΠΟΜΙΔΑ ο κ. Γ. Πιτσιλής, επικεφαλής της ΑΑΔΕ, το 2024 υποβλήθηκαν πάνω από 2,2 εκατ. δηλώσεις και καταγράφηκαν 870 εκατ. ευρώ έσοδα, από 750 εκατ. ευρώ το 2023. «Βλέπουμε κάθε χρόνο θεαματική αύξηση του κύ-

κλου εργασιών και της συμμόρφωσης», τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Πιτσιλής, προαναγγέλλοντας και την έκδοση της εγκυκλίου για το μέτρο της τριετούς φοροαπαλλαγής του φόρου εισοδήματος από ενοίκια, σε περίπτωση που ένα ακίνητο αποχωρήσει από τη βραχυχρόνια μίσθωση και μισθωθεί μέσω συμβολαίου μακροχρόνιας διάρκειας. Στις αρχές της εβδομάδας πάντως, η ΑΑΔΕ εξέδωσε την εγκύκλιο για τις νέες ελάχιστες προδιαγραφές, που θα τεθούν σε εφαρμογή από την 1η Οκτωβρίου. Συγκεκριμένα, τα καταλύματα θα πρέπει να αποτελούν

χώρους κύριας χρήσης, να διαθέτουν επαρκή φωτισμό, αερισμό και κλιματισμό, να είναι ασφαλισμένα έναντι αστικής ευθύνης για ζημιές ή ατυχήματα που μπορεί να προκληθούν, να διαθέτουν υπεύθυνη δήλωση ηλεκτρολόγου εγκαταστάτη, πυροσβεστήρες και ανιχνευτές καπνού, ρελέ διαρροής ή ρελέ αντιπληκτροπληξιακό και ενδείξεις σήμανσης διαφυγής και επίσης να διαθέτουν πιστοποιητικό μυοκτονίας και απεντόμωσης, φαρμακείο με είδη πρώτων βοηθειών, καθώς και οδηγό με τηλέφωνα πρώτης ανάγκης.

ΑΠΟ

€ **236.000**

ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ROI) 6%

📞 8000 57 57 🌐 www.cyfieldgroup.com   @cyfieldgroup

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Κορυφαίο
σε Κύπρο
και Ελλάδα
σε 4 τομείς

Τα αποτελέσματα της ετήσιας κατάταξης του Times Higher Education (THE) World University Rankings by Subject 2025 αναδεικνύουν το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας ως το πρώτο πανεπιστήμιο σε Κύπρο και Ελλάδα σε τέσσερις τομείς. Συγκεκριμένα, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας κατατάσσεται #1 στον τομέα των Επιχειρήσεων και Οικονομικών, στον τομέα της Εκπαίδευσης, στον τομέα της Ψυχολογίας (κοινή θέση), και στον τομέα των Κοινωνικών Επιστημών (κοινή θέση), ενώ ισχυρή θέση εξασφαλίζει και στον τομέα της Ιατρικής και Υγείας.

«Αυτά είναι πραγματικά εκπληκτικά αποτελέσματα! Το Πανεπιστήμιό μας έχει δικαίως αναγνωριστεί ως ένα από τα κορυφαία πανεπιστήμια στον κόσμο στους πέντε αυτούς τομείς. Αυτή η τεράστια τιμή για τις Σχολές μας, αλλά και για το ίδιο το Πανεπιστήμιο, αντανακλά την υψηλή ποιότητα της μαθη-

σιακής διαδικασίας, της έρευνας και της καινοτομίας, όπως επίσης την ουσιαστική επίδρασή μας στην κοινωνία, και είναι αποτέλεσμα των εξαιρετικών προσπαθειών του διεθνώς αναγνωρισμένου διδακτικού και ερευνητικού μας προσωπικού», ανέφερε ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου, καθηγητής Φίλιππος Πουγιούτας.

Σχολιάζοντας τα αποτελέσματα, ο καθηγητής Δημήτρης Δρικόκης, αντιπρόεδρος Διεθνών Συνεργασιών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, υπογράμμισε την εξαιρετική επίδοση του Πανεπιστημίου. «Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας έχει αναδειχθεί ως ένα ίδρυμα με σημαντική ακαδημαϊκή αριστεία και ερευνητική παραγωγικότητα σε

κρίσιμους τομείς, όπως οι Επιχειρήσεις και τα Οικονομικά, η Εκπαίδευση, η Ψυχολογία, οι Κοινωνικές Επιστήμες, καθώς και η Ιατρική και η Υγεία. Εστιάζοντας στην καινοτόμο έρευνα και την ακαδημαϊκή αριστεία, το Πανεπιστήμιο συνεχίζει να καθορίζει πρότυπα για ακαδημαϊκά επιτεύγματα τόσο στην Ευρώπη όσο και διεθνώς».

DeLeMa McCann

Στο τιμόνι της ψηφιακής
επικοινωνίας της Alpha Bank

Η **DeLeMa McCann** αναλαμβάνει το τιμόνι της ψηφιακής επικοινωνίας της Alpha Bank Κύπρου, εγκαινιάζοντας μια δυναμική συνεργασία που αντανακλά στην αναγνώριση των αναγκών επικοινωνίας της Τράπεζας και τη νέα στρατηγική κατεύθυνση των στόχων μάρκετινγκ που έχει θέσει.

Με εμπειρία σε δημιουργικές και αποτελεσματικές digital καμπάνιες, η DeLeMa McCann πορεύεται ενισχύοντας το πελατολόγιό της και εδραιώνοντας την εξειδίκευσή της σε αποδοτικές και καινοτόμες στρατηγικές επικοινωνίας. Η DeLeMa McCann, ανέπτυξε μια στρατηγική ψηφιακής επικοινωνίας προσαρμοσμένη στους στόχους, την ανάπτυξη και τις επικοινωνιακές ανάγκες της Alpha Bank Κύπρου.

«Με δεδομένη την αύξηση χρήσης, τη δυνατότητα κατηγοριοποιήσεως και στόχευσης του κοινού αλλά και των μηνυμάτων μας, είμαστε σε πλήρη συμφωνία με την Alpha Bank Κύπρου,

ότι η ψηφιακή επικοινωνία έχει ήδη μπει σε νέα στρατηγική τροχιά. Μοιραζόμαστε το ίδιο όραμα και τον ίδιο στόχο για αποτελεσματική επικοινωνία που βασίζεται στην ανάλυση δεδομένων, τη στρατηγική και την αξιολόγηση», ανέφερε ο Ανδρέας Παύλου, Managing Director της DeLeMa McCann.

Μέλος του παγκόσμιου δικτύου McCANN Worldgroup, η DeLeMa McCann προσφέρει υπηρεσίες επικοινωνίας 360°, όπως στρατηγική ανάπτυξη, δημιουργικές λύσεις, media, online και digital καμπάνιες, PR, διοργάνωση εκδηλώσεων και προωθητικές ενέργειες. Διατηρώντας τις αξίες και τις αρχές που τη χαρακτηρίζουν από την ημέρα ίδρύσής της, η DeLeMa McCann, συνεχίζει να στοχεύει στο να είναι πρωτοπόρος, με έμφαση στη συνεχή εξέλιξη, την αποδοτικότητα, την ομαδικότητα, τον σεβασμό προς τους ανθρώπους της αλλά και τους πελάτες της.

Ακαδημία της KPMG

Προσφέρει σεμινάρια για επαγγελματική ανάπτυξη

Η **Ακαδημία** της KPMG γιορτάζει 16 χρόνια επιτυχούς εξέλιξης στην Κύπρο, προσφέροντας εκπαιδευτικά προγράμματα υψηλής ποιότητας. Αυτό το εξάμνηο, η Ακαδημία θα προσφέρει μια νέα σειρά σεμιναρίων, σχεδιασμένων για να εξοπλίσουν τους επαγγελματίες με σύγχρονες δεξιότητες που είναι απαραίτητες σ' ένα δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Τα σεμινάρια θα καλύψουν κρίσιμα θέματα όπως την πράξη για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα (DORA), την Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (Gen AI) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις και εργαλεία για να διατρέψουν σε μια συνεχώς εξελισσόμενη αγορά. Επιπλέον, τα εκπαιδευτικά προγράμ-

ματα της Ακαδημίας είναι κατάλληλα για μονάδες Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Ανάπτυξης (CPD) και επιδοτούνται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ). «Στην Ακαδημία της KPMG, συνεργαζόμαστε με έμπειρους επαγγελματίες από διάφορους κλάδους, οι οποίοι είναι επκε-

φαλής ομάδων της KPMG και προσφέρουν υπηρεσίες σε διεθνείς και εγχώριους πελάτες, μεταφέροντας πρακτική γνώση στα εκπαιδευτικά μας προγράμματα. Το εκπαιδευτικό μας υλικό αναπτύσσεται με βάση το μοντέλο ADDIE, διασφαλίζοντας ότι οι συμμετέχοντες αποκτούν εξειδικευμένη γνώση, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν τις υπάρχουσες δεξιότητές τους. Χάρη στην πρόσβασή μας σε κατευθυντήριες οδηγίες, μεθοδολογίες, εργαλεία και πόρους από την KPMG International, διατηρούμε το περιεχόμενό μας σύγχρονο και εναρμονισμένο με τα διεθνή πρότυπα. Παράλληλα, η συνεργασία μας με τις τοπικές εποπτικές αρχές μας επιτρέπει να ενσωματώνουμε στις εκπαιδύσεις μας τις τελευταίες κανονιστικές εξελίξεις», δήλωσε η Σύνθια Παύλου, Principal της Ακαδημίας της KPMG.

Lidl Κύπρου

Υποστηρίζει τη νέα γενιά πράσινων επιχειρηματιών

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκε η 3η Εμπορική Έκθεση του εκπαιδευτικού περιβαλλοντικού προγράμματος MindREset, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 18 & 19 Ιανουαρίου 2025, στο Metropolis Mall στη Λάρνακα. Το εν λόγω εκπαιδευτικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα που έγινε πια θεσμός, οργανώνεται από τον Οργανισμό Junior Achievement Κύπρου, με τη διαχρονική στήριξη του υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και τελεί υπό την αιγίδα του υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Η Lidl Κύπρου, ως θεσμικός χορηγός και στρατηγικός συνεργάτης του προγράμματος, υποστηρίζει για 4η συνεχόμενη χρονιά αυτήν τη σπουδαία πρωτοβουλία, που έχει στόχο να ενδυναμώσει τις επόμενες γενιές με γνώσεις

και δεξιότητες περιβαλλοντικής επιχειρηματικότητας. Στην έκθεση συμμετείχαν περισσότερες από 100 μαθητικές ομάδες από 37 σχολεία (19 Δημοτικά και 18 Γυμνάσια) από όλη την Κύπρο. Οι μικροί επιχειρηματίες, ηλικίας 10 έως 14 ετών, παρουσίασαν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες φιλικές προς

το περιβάλλον, κερδίζοντας τις εντυπώσεις, τόσο του κοινού, όσο και της εξειδικευμένης κριτικής επιτροπής.

Τα προϊόντα και υπηρεσίες τους, εμπνευσμένα από τα πέντε πεδία δράσης της στρατηγικής της εταιρείας, REset Plastic, περιελάμβαναν βιώσιμες λύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, την ανακύκλωση και την αειφορία. Η εξειδικευμένη κριτική επιτροπή επέλεξε τις 10 καλύτερες μαθητικές ομάδες, οι οποίες θα συμμετάσχουν στον τελικό διαγωνισμό για τον τίτλο «MindREsetters της Χρονιάς», που θα διεξαχθεί στις 19 Φεβρουαρίου 2025. Η διαδικασία αυτή προσφέρει τη δυνατότητα στους/τις μαθητές/τριες να παρουσιάσουν τα «πράσινα» προϊόντα και υπηρεσίες τους μπροστά στην κριτική επιτροπή, επιτρέποντάς τους, έτσι, να αποκτήσουν εμπειρία και αναγνώριση.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΜΑΡΑ ΒΕ ΓΙ ΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
20:30
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Διοργανωτής	Μέγας Χορηγός	Χορηγός Επικοινωνίας	Εισιτήρια
			7777 7040
Άδεια Εράνου Ν.Π. 78/2024			

Ανοδος στο Χρηματιστήριο στη σκιά του εμπορικού πολέμου

Το πότε και όχι το αν η Ε.Ε. θα γίνει στόχος του Τραμπ αναμένει η αγορά

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Επέστρεψαν οι αγοραστές στο Χρηματιστήριο Αθηνών έπειτα από το sell-off της Δευτέρας, προχωρώντας ωστόσο σε επιφυλακτικές κινήσεις καθώς η αβεβαιότητα για τη δασμολογική πολιτική Τραμπ παραμένει, αποτρέποντας τους επενδυτές από σημαντική αύξηση του ρίσκου στα χαρτοφυλάκια τους.

Το γεγονός ότι ο Αμερικανός πρόεδρος «πάγωσε» για ένα μήνα τους δασμούς σε Καναδά και Μεξικό, δεν σημαίνει ότι δεν θα επιβληθούν τελικά, τη στιγμή που ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ -Κίνας ξεκίνησε. Παράλληλα, θεωρείται βέβαιο από τους αναλυτές ότι και η Ε.Ε. θα μπει στο κάδρο της πολιτικής Τραμπ για τους δασμούς.

Όπως επισημαίνει η Depolas Investment Services, η πτώση της Δευτέρας είναι μια πρώτη γεύση του τι μπορεί να επακολουθήσει μιας σημαντικής κλιμάκωσης του εμπορικού πολέμου που έχει ξεκινήσει. Ητοι, η μεταβλητότητα θα μείνει μαζί μας για κάποιο διάστημα, αλλά πιθανότατα θα δημιουρ-

Η πτώση της Δευτέρας αποτελεί μια πρώτη γεύση του τι μπορεί να επακολουθήσει μιας σημαντικής κλιμάκωσης του εμπορικού πολέμου που έχει ξεκινήσει, προειδοποιούν χρηματιστηριακοί αναλυτές.

γήσει και ευκαιρίες. Όσον αφορά τον Γενικό Δείκτη του Χ.Α., αν και προσέγγισε άμεσα την περιοχή των 1.500 μονάδων, η χρηματιστηριακή εκτιμά ότι αυτό το επίπεδο δεν θα διασπαστεί εύκολα. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.520,82 μονάδες με κέρδη 0,88%, ενώ

ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 172,095 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με κέρδη της τάξης του 0,92% στις 3.703,88 μονάδες, ενώ άνοδο 0,95% σημείωσε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 2.407,43 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 2,19% έκλεισε η Jumbo, ενώ με άνοδο άνω του 1% ακολούθησαν οι ΔΕΗ, Coca-Cola, ΟΠΑΠ, HELLENIQ ENERGY και ΔΑΑ. Στον αντίποδα, τρεις τίτλοι έκλεισαν με πτώση, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ στο -0,66%, ο ΟΤΕ στο -0,21% και η Σαράντης στο -0,18%. Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε άνοδο 1% κλείνοντας στις 1.371,22 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να ξεχωρίζει στο +2,58%, την Alpha Bank να σημειώνει κέρδη 1%, την Εθνική Τράπεζα να κλείνει στο +0,64%, την Optima Bank στο +0,61%, ενώ άνοδο 0,30% κατέγραψε η Eurobank.

Είναι φανερό ότι οι αναταράξεις στις διεθνείς αγορές θα αποτελέσουν τη νέα κανονικότητα μέχρις ότου σταθεροποιηθούν τα δεδομένα στο νέο και ακατογράφητο διεθνές περιβάλλον, όπως

σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος Διοίκησης στην Κύκλος ΑΧΕ-ΠΕΥ.

Όσον αφορά το ελληνικό χρηματιστήριο, εκπλήρωσε το January effect κατά τον πρώτο μήνα του έτους, με τις τράπεζες μάλιστα να υπεραποδίδουν (+10%), την S&P να αποδίδει επενδυτικά βαθμίδα στη Eurobank και την Εθνική και την HSBC να αναπροσαρμόζει τις τιμές-στόχους όλων των συστημικών τραπεζών, τονίζει ο αναλυτής. Ωστόσο, όπως προσθέτει, όταν το 60% των συναλλαγών γίνεται από επενδυτές εξωτερικού, είναι δυσχερές η αυτονομηση του Χ.Α. από τις βραχυχρόνιες διακυμάνσεις των διεθνών αγορών. Όμως, τα θεμελιώδη τόσο της ελληνικής οικονομίας όσο και των εταιρειών της είναι τόσο ισχυρά που δικαιολογούν τελικά μια πορεία «μοναχικού ταύρου» που πετυχαίνει να ξεπεράσει τη βραχυρόνια υποτιμητική κερδοσκοπία που θα διαφεύδει τους εμπνευστές της, ιδιαίτερα στον βαθμό που η πολιτική σταθερότητα δεν διαταραχθεί στο επόμενο διάστημα.

Με κέρδη έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Η αγορά κλείνει με κέρδη, αλλά οι επενδυτές παραμένουν επιφυλακτικοί λόγω της αβεβαιότητας για τις μελλοντικές κινήσεις της Fed.

Με άνοδο ολοκληρώθηκαν οι χθεσινές συναλλαγές στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια πλην Λονδίνου, ενόσω οι επενδυτές έστρεψαν την προσοχή τους στην ανακοίνωση τριμηνιαίων αποτελεσμάτων από τράπεζες και επιχειρηματικούς ομίλους, όπως οι UBS, BNP Paribas και Ferrari μεταξύ άλλων. Βέβαια, παρέμεναν και συγκρατημένοι ως προς τους πιθανούς νέους δασμούς της Ουάσιγκτον επί των ευρωπαϊκών προϊόντων. Ειδικότερα, ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έπειτα από μια συνεδρίαση έντονων εναλλαγών έκλεισε με άνοδο 0,22%, με 0,36% ο DAX στη Φρανκφούρτη, με 0,66% στο Παρίσι ο CAC 40, με 1,38% στο Μιλάνο ο FTSE MIB, με 1,37% στη Μαδρίτη ο IBEX, ενώ με πτώση 0,15% ολοκληρώσε τις συναλλαγές ο FTSE 100 στο Λονδίνο. Ο κλάδος, ο οποίος έδωσε τον τόνο στις συναλλαγές, ήταν εκείνος των αυτοκινήτων χάρις στην εκτίναξη της μετοχής κατά 8% της Ferrari, της κατασκευάστριας των σπορ και πολυτελών αμαζιών. Προηγούμενος είχε ανακοινώσει ότι τα έσοδα και τα δομικά της κέρδη θα ενισχυθούν τουλάχιστον 5% το τρέχον έτος. Ο δε τομέας των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εμφάνισε παραδόξως απώλειες 1% εξαιτίας των UBS. Αν και ο ελβετικός κολοσσός παρουσίασε εντυπωσιακά κέρδη, ξεπερνώντας κατά πολύ τις ε-

κτιμήσεις, ο επικεφαλής του Σέρτζιο Ερμότι δήλωσε ότι οι υψηλότερες κεφαλαιακές προδιαγραφές της Ελβετίας θα επηρεάσουν αρνητικά τις αποδόσεις για τους μετόχους. Η τιμή της μετοχής της UBS είχε απώλειες 7,05% χθες. Εντούτοις, η εταιρεία που είχε τη μεγαλύτερη κάμψη ήταν εκείνη των τυχερών παιγνίων Embracer. Η μετοχή της έχασε 41,5% της αξίας της λόγω επικείμενης αυτονομήσεως της από τον όμιλο Asmodee. Η γερμανική εταιρεία κατασκευής ημιαγωγών Infineon ενισχύθηκε 10,4% και αποδείχθηκε εκείνη με την καλύτερη επίδοση στον πανευρωπαϊκό δείκτη STOXX 600, διότι ξεπέρασε τις προβλέψεις για έσοδα πρώτου τριμήνου ο IBEX, ενώ με πτώση 0,15% ολοκληρώσε τις συναλλαγές ο FTSE 100 στο Λονδίνο. Ο κλάδος, ο οποίος έδωσε τον τόνο στις συναλλαγές, ήταν εκείνος των αυτοκινήτων χάρις στην εκτίναξη της μετοχής κατά 8% της Ferrari, της κατασκευάστριας των σπορ και πολυτελών αμαζιών. Προηγούμενος είχε ανακοινώσει ότι τα έσοδα και τα δομικά της κέρδη θα ενισχυθούν τουλάχιστον 5% το τρέχον έτος. Ο δε τομέας των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εμφάνισε παραδόξως απώλειες 1% εξαιτίας των UBS. Αν και ο ελβετικός κολοσσός παρουσίασε εντυπωσιακά κέρδη, ξεπερνώντας κατά πολύ τις ε-

REUTERS, BLOOMBERG

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	152,25	1,4729
ALCOA CORP	35,95	5,3943
ALTRIA GROUP	52,6	-0,473
AMAZON COM	242,25	2,0344
AMER EXPRESS C	317,33	0,2527
AMER INTL GROU	73,38	0,383
AMGEN	288,77	-0,0346
APPLE INC	232,1219	1,8034
BANK OF AMERIC	46,935	1,5689
BAXTER INTL IN	31,54	-0,3161
BOEING CO	175,52	-0,1199
BRISTOL MYERS	59,4967	-0,7561
CATERPILLAR IN	363,1	0,4287
THE CIGNA GP O	292,775	0,1077
CHEVRON	152,93	2,4039
CISCO SYSTEMS	61,36	0,5242
CITIGROUP	79,065	-0,6846
CERVECIERAS	12,2098	2,2596
COCA-COLA CO	62,58	-1,2155
COLGATE PALMOL	86,7775	-0,2901
DANAOS CORP	79,92	1,8349
DIANA SHIPPING	1,825	1,3889
DOW INC	38,715	3,5714
DUPONT DE NMOU	77,09	1,3275
GLBL X EM MR E	26,8097	1,5134
ENTERGY CP	81,93	-0,1341
EXXON MOBIL	109,7	2,4372
FEDEX CORP	250,685	1,3524
FORD MOTOR CO	101,41	2,5379
INTL BUS MACHI	263,01	0,8745
GENERAL DYNAMI	257,54	0,3702
GE AEROSPACE O	201,96	-1,0534
GOLDM SACHS GR	636,17	0,6009
HALLIBURTON CO	26,35	3,2928
HARTFORD FINL	112,82	0,463
HP INC	32,075	0,2344
HOME DEPOT INC	411,215	0,6006
INTEL CORP	19,375	-0,0258
JOHNSON JOHNSO	153,845	1,3005
JPMORGAN CHASE	267,6139	0,3013
LAZARD INC ORD	52,14	-1,6041
MCDONALD'S COR	290,045	-0,0017
MERCK & CO	89,375	-10,4369
MICROSOFT CP	412,245	0,3224
3M COMPANY	152,26	1,4796
MORGAN STANLEY	137,205	0,0328
NIKE INC CL B	76,8	0,2742
NORFOLK SOUTHE	253,38	1,2224
PFIZER INC	25,815	-1,4695
PROCTER & GAMB	168,53	-0,1363
ROCKWELL AUTOM	272,2836	0,4551
SCHLIMBERGER L	41,31	2,8635
SOUTHERN	83,345	-0,7443
STEALTHGAS	5,75	3,7906
UNISYS CORP	6,83	4,4343
UNITEDHEALTH G	547,395	-0,1432
US BANCORP	47,57	1,4935

London/Λονδίνο

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2358,5	-0,255
A.B.FOOD	1840,5	-0,298
ADMIRAL GRP	2702	-0,623
ASHTED GRP	5032	-2,173
ANTOFAGASTA	1693	1,071
AVIVA	506	-0,315
ASTRAZENECA	11030	-2,182
BABCOCK INTL	544	0,462
BAE SYS.	1211	-1,665
BARCLAYS	293,45	1,273
BRAMERJOB.	3216	0,625
BERKELEY GRHL	3816	-0,313
BRLAND	366,8	-1,185
BUNZL	3438	0,35
BP	421,6317	0,524
BURBERRY GRP	1211	1,679
BT GROUP	141,2	-1,184
COCACOLA HBC A	2874	0,977
CARNIVAL	1961,5	-0,86
CENTRICA	141,6	-0,565
COMPASS GROUP	2768	-1,676
CAPITA GROUP	14,7	1,813
CRH	7914	0,33
DCC	5495	0,091
DIAGEO	2326	-1,586
DIRECT LINE	266,2	0
EXPERIAN	3958	0,814
EASVJET	504,2	-0,593
FRESNILLO	712,5	0,564
GLENCORE	347,95	1,9
GSK	1373,5	-1,323
HIKMA	2272	-0,438
HAMMERSON	280,6	-0,071
HARGREAVES LAN	1101,5	0
HSBC HLDGS.UK	830,1	0,925
INTL CONSOL AI	347	1,908
INTERCON. HOTE	10625	-0,701
3I GRP	3911	-0,839
IMPRBRANDS	2747	0,036
INTERTEK GROUP	5055,32	-0,099
ITV	73,45	-0,812
JOHNSON MATTHE	1420,45	0,495
KINGFISHER	240,9	-0,619
LAND SECS.	573	-0,952
LEGAL&GEN.	235,3	-0,465
LLOYDS GRP	61,56	0,49
MARKS & SP.	5	2,924
MONDI	1254,5	0,12
NATIONAL GRID	983,6	-0,203
NEXT	9750	-0,267
PRUDENTIAL	669,2	0,451

PERSIMMON	1258,5	-0,316
PEARSON	1342,38141	0,149
RELX	3990	-0,398
RIO TINTO	4881,5	0,889
ROLLS-ROYCE HL	593	-0,302
SAINSBURY(U)	257	1,66
SCHROEDERS	353,6	0,741
SAGE GRP	1331,5	0,412
ST.JAMES'S PLA	1052	1,445
SMITHS GROUP	2035,86	0
SMITHSNEPHEW	1033,5	0,486
SSE	1613,5	-0,615
STAND.CHART.	1068,5	0,517
SEVERN TRENT	2479	-1,117
TRAVIS PERKINS	682	-1,374
TESCO	375,3	1,343
TAYLOR WIMPEY	117,65	-1,176
UNILEVER	4609	-0,733
UTO. UTILITIES	997,8	-0,545
VODAFONE GRP	65,08	-7,027
WPP	768,4	0,183
WHITBREAD	2770	0,145

Zurich/Zupixn

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	49,35	0,65
RICHEMONT N	176,3	0,31
GEBERIT NL	503,2	-0,2
NOVARTIS N	95,59	-0,52
ROCHE HOLDING	286	0,11
SGS N	87,6	0,16
SWATCH GROUP I	165,7	-3,24
ADECCO N	21,86	0,28
JULIUS BAER N	55,64	-0,89
GIVALDAN N	3912	-0,33
NESTLE SA	77,46	-0,51
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	506	-0,78
SWISS RE N	139,3	0,32
UBS GROUP N	29,55	-7,05
ZURICH INSURAN	557	0,69

Frankfurt/Φρανκφούρτη

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	253,6	0,1
ALLIANZ SE	312,9	1
BASF SE	45,13	0,295
BAY MOT WERKE	7716	0,44
BEIERSDORF	126,95	-1,9
BAYER N AG	21,22	0,21
COMMERZBANK	18,455	0,005
CONTINENTAL AG	66,72	-0,28
DEUTSCHE BANK	18,22	-0,124
DT BOERSE N	240,3	0,4
DT LUFTHANSA A	6,182	-0,066

DT TELEKOM N	32,35	-0,19
E.ON SE NA	11,39	-0,025
FRESENIUS MEDI	4718	-0,41
FRESENIUS SE	36,92	-0,26
HEIDELBERG MAT	135,15	-0,25
HENKEL AG&CO V	83,66	-0,34
INFINEON TECH	34,495	3,24
K S NA	13,41	-0,035
MERCK KGAA	141	-3,45
MUENCH. RUECK	523,8	4,6
RWE AG	29,72	0,09
THYSSENKRUPP A	4,466	-0,063
VOLKSWAGEN VZ	94,66	0,06
VONOVIA SE	29,19	-0,15
SIEMENS N	201,85	-0,25
SAP SE	267,3	4,15

Amsterdam/Αμστερνταμ

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	33,78	-0,35
AEGON	6,264	0,58
ABN AMRO BANK	15,92	0,06
AKZO NOBEL	54,7	2,2
ARCELOMITTAL	24,22	1,94
ASML HOLDING	712,4	0,35
GALAPAGOS	22,02	-1,52
HEINEKEN	65,48	-1,09
ING GROEP	16,05	1,56
KPN KON	3,472	-0,49
NN GROUP	43,11	-1,03
IMCO	149,65	0,57
RANDSTAD	41,8	1,28
RELX	48,14	-0,54
VOPAK	44,12	0,87
WOLTERS KLUWER	174,8	-0,34

Milano/Μιλάνο

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AZA SPA	2,28	2,28
AZIMUT HLDG	24,80	24,96
ENEL	6,92	6,89
SMFG	3782	0,72
SUMITOMO CHEM	340,9	4,35
SUZUKI	1701	-0,06
TAISEI CORP	6336	-0,89
TDK CORPORATIO	1714	-0,35
TOBU RAILWAY	2680,5	0,39
TOKIO MARINE H	5074	0,67
TORAY INDUSTRI	1087	3,67
TREND MICRO	9250	0,75
TOPY INDS LTD	2188	7,47
TORAY INDUSTRI	1087	3,67
TOYOTO	952	0,53
TOYOTA MOTOR C	2873	1,72
YAMAHA CORP	1088	1,49

Tokyo/Τόκιο		
Εταιρείες	Χθες	(Σε γιέν) Μετ.%
AJINOMOTO	6501	4,42
ASAHI GROUP HL	1638,5	-1,27
ASTELLAS PHARM	1485	0,92
BRIDGESTONE CO	5472	0,72
CANON INC	5072	3,03
CASIO COMPUTER	1267	0,44
CITIZEN WATCH	915	-0,65
CREDIT SAISON	3621	-0,39
DAIWA SEC GROU	1072,5	-0,51
SUBARU	2627	1,88
FUJIFILM HOLDI	3422	0,97
FUJITSU	3050	0
HINO MOTORS	487,6	0,1
HITACHI	3977	2,76
HONDA MOTOR	1386,5	1,06
HIH	9660	1,68
ISUZU MOTORS	2025,5	0,27

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.520,82	1.507,50	13,32	0,88%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.703,88	3.670,02	33,86	0,92%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.983,70	14.892,50	91,20	0,61%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.087,76	4.050,38	37,38	0,92%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.407,43	2.384,89	22,54	0,95%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	883,24	875,26	7,98	0,91%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	350,43	347,35	3,08	0,89%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.743,06	1.727,45	15,61	0,90%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6.377,07	6.318,77	58,30	0,92%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.299,67	3.268,78	30,89	0,95%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.162,70	2.147,98	14,72	0,69%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.877,67	2.852,47	25,20	0,88%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.371,22	1.357,68	13,54	1,00%
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.620,60	5.586,76	33,84	0,61%
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	6.432,03	6.369,00	63,03	0,99%
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.736,46	4.732,49	3,97	0,08%
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.226,40	5.139,56	86,84	1,69%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.993,19	6.986,37	6,82	0,10%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.365,24	7.335,37	29,87	0,41%
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.130,57	5.097,11	33,46	0,66%
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.054,43	5.020,27	34,16	0,68%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	1.490	9,56%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	0,960 -4,00%
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	2.750	6,59%	ΒΙΟΚΑΡΠΙΕΤ (ΚΟ)	1,755 -1,96%
ΑΤΤΙCΑ BANK (ΚΟ)	0,720	5,88%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	16,000 -1,54%
ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	2.200	3,77%	ΝΟΒΑΛ ΠΡΟΠΕΡΤΥ ΑΕΑΠ (ΚΟ)	2,360 -1,26%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,700	3,66%	ALTER EGO MEDIA Α.Ε. (ΚΟ)	4,445 -0,99%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	1,280	3,23%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	1,120 -0,88%
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,895	2,99%	ΒΡΙQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	2,260 -0,88%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,130	2,86%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	1,814 -0,87%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4,262	2,58%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	14,800 -0,67%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,680	2,49%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	18,080 -0,66%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ		
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	31.529.038,55	TRADE ESTATES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ) 16,04%
TRADE ESTATES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	28.998.317,36	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP 1,08%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	21.679.597,69	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ) 0,66%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	19.923.913,45	ALTER EGO MEDIA Α.Ε. (ΚΟ) 0,40%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	11.882.459,96	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ) 0,38%
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	9.372.832,46	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ) 0,37%
JUMBO (ΚΟ)	5.548.243,94	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) 0,29%
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	4.331.249,00	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 0,29%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	3.242.247,88	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ) 0,27%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.173.240,90	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ) 0,22%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	155	584	6.370
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	1.297
FTSE/Χ.Α. Large Cap	155	584	5.073
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.671	32.264	395.588
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	28	172	21.076
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	48	141	3.958
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	75	706	10.386
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	236	13.352	151.671
AUTOHELLAS (ΚΟ)	1	7	291
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	113
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	19	52	1.273
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	0	0	39
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2	6	127
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	12	31	5.873
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	26	206	2.452
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	47	379	7.210
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	111	3.422	17.191
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5	20	4.147
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	34	130	1.083
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	36	132	12.428
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	13	48	3.264
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	30	118	5.271
INTRAKAT (ΚΟ)	53	276	11.578
JUMBO (ΚΟ)	10	10	523
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	47	295	7.411
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	113	397	7.848
MIG (ΚΟ)	1	5	198
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	34	105	7.005
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	159	1.702	15.672
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	8	32	1.074
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	0	0	62
ΟΤΕ (ΚΟ)	12	44	2.940
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	5	133
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	378	9.679	63.991
ΔΕΗ (ΚΟ)	70	556	23.282
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	10	166
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	1	1	26
TITAN CEMENT (ΚΑ)	19	68	507
VIOHALCO SA/ΝV (ΚΑ)	39	157	5.319
Δικαιώματα σε Δείκτες	1	20	899
FTSE/Χ.Α. Large Cap	1	20	899
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	5	219
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2	2	0
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	14
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	2
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	3	203
Συνολική Δραστηριότητα	1.831	32.873	403.076

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	89.408.844,88
Α.Ε.Ε.Α.Π. ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	29.060.196,61
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.372.832,46
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	5.548.243,94
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.856.697,55
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.382.787,12
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.331.249,00
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.318.274,59
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.671.013,98
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.174.126,50
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	2.172.479,91
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.911.135,54
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.756.019,15
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.170.000,86
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΙΔΩΝ	1.137.059,68
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	1.012.750,34
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	833.338,91
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	787.428,51
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	576.148,74
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	536.769,64
ΥΔΡΕΥΣΗ	427.175,45
ΤΡΟΦΙΜΑ	405.566,03
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	387.406,77
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	370.482,45
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	312.148,61
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	294.361,79
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	239.226,60

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25		
	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,65	0,89
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	9,21	0,55
ΤΙΤC (ΤΙΤΑΝ)	43,3	0,7
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	34,4	1,18
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,51	-0,21
ΑΡΑΙΓ (ΑEGEAN AIRLINES)	10,39	0,29
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	20	0
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	11,36	-0,18
ΟΡΤΙΜΑ (OPTIMA BANK)	13,28	0,61
ΔΑΑ (ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	8,5	1,89
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,17	0
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	18,08	-0,66
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	33,52	0,36
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,71	0,15
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,978	0,1
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,71	1
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	26,1	2,19
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	8,2	0,64
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	4,262	2,58
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	2,326	0,3
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,485	1,15
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	5,99	0,84
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	16,62	1,47
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	20,66	0,58
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	12,99	1,01

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 4 Φεβρουαρίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,7500	4,7500	4,7500	0,8000	550	4,7500	4,7600	4,7500	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,9100	4,9800	4,9366	-1,6940	97,018	4,9400	4,9600	4,9500	0,41
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,6150	1,6650	1,6196	-3,4270	65,966	1,6100	1,6500	1,6500	-0,60
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,2120	0,2120	0,2120	3,6460	500	0,0000	0,2120	0,2120	9,28
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0485	0,0500	0,0494	0,0200	9,215	0,0490	0,0500	0,0495	2,06
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,6800	3,7800	3,7072	6,1760	6,080	3,6800	3,7800	3,7800	3,28
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2,4400	2,6000		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2440		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0200	0,0205	0,0202	-0,0330	30,000	0,0200	0,0215	0,0200	-2,44
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0540	0,0000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0145	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4720		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)	0,0315	0,0315	0,0315	0,0000	3,667	0,0315	0,0330	0,0315	0,00
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)	0,0335	0,0335	0,0335	0,1000	1,000	0,0335	0,0000	0,0335	3,08
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0030	0,0090		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0190	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0185	0,0195	0,0190	-0,0690	50,000	0,0185	0,0195	0,0195	-2,50
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *	3,0000	3,0000	3,0000	0,0000	1,000	3,0000	0,0000	3,0000	0,00
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0945		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0530	0,0535	0,0532	0,0660	29,300	0,0520	0,0570	0,0530	0,95
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7800	0,8000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						4,0000	4,2000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1780	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0165	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,2600	0,2780		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						1,1000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,8500	0,8750		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,2720	0,3000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΗΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						3,7200	3,8000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0370	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						2,2000	2,3000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,7000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						1,2400	1,3600		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3320	0,3400		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,1500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,1650	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,1860	0,2000		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2720	0,3040		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0720	0,0750		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1870		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,9750	0,9750	0,9750	0,0000	100	0,9300	0,9700	0,9750	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2080		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0005	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOBKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Σημαντικές προκλήσεις για τη νέα κυβέρνηση στη Βουλγαρία

Ο **ο σχηματισμός** κυβέρνησης συνασπισμού στη Βουλγαρία στις 16 Ιανουαρίου, κατόπιν δύο εκλογικών αναμετρήσεων τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο πέρυσι, ολοκλήρωσε μια περίοδο εντάσεων μινών διακυβέρνησης της από υπηρεσιακή κυβέρνηση. Ιδιαίτερα σοβαρή πρόκληση για τη νέα κυβέρνηση αποτελεί η κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού για το 2025, ο οποίος να διασφαλίζει έλλειμμα όχι μεγαλύτερο του 3% του ΑΕΠ, που είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο από το σχετικό κριτήριο ένταξης στην Ευρωζώνη. Βάσει των πρώτων στοιχείων εκτέλεσης του προϋπολογισμού για ολόκληρο το 2024, το έλλειμμα του διαμορφώθηκε σε αυτό το όριο, όμως κυρίως οι αυξήσεις σε μισθούς του δημοσίου και συντάξεις απειλούν την επίτευξη του φρέτος. Ως προς το απομένον προς εκπλήρωση κριτήριο του πληθωρισμού, αναμένεται να επιτευχθεί στις αρχές του 2025. Η Βουλγαρία έχει κάνει σημαντικά βήματα σύγκλισης στον μέσο όρο των ευρωπαϊκών οικονομιών την εικοσαετία 2004-2023, με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της σε μονάδες αγοραστικής δύναμης στην Ε.Ε. σχεδόν να διπλασιάζεται. Ωστόσο, η επίδοση της παραμένει η χαμηλότερη εντός της Ενωσης. Τα βασικά ισοζύγια της, δημοσιονομικό και τρεχουσών συναλλαγών, είναι αρκετά ισορροπημένα την τελευταία δεκαετία, με περιορισμένους έκταστος ελλείμματα ή πλεονάσματα, ενώ το δημόσιο χρέος της ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2023 ήταν το δεύτερο μικρότερο στην Ε.Ε. Πέρα από τα κυρίως πο-

στικά κριτήρια ένταξης, η Βουλγαρία πρέπει να επιτύχει προσεχώς σημαντική πρόοδο σε σειρά διαρθρωτικών ζητημάτων, προκειμένου να μπορεί να ανταμύξει οικονομικά και κοινωνικά εντός της Ευρωζώνης, όπου ο ανταγωνισμός είναι ισχυρός. Πρωταρχική θέση μεταξύ αυτών έχει η βελτίωση των υποδομών (οδικών, υγείας, εκπαίδευσης, συνδεσιμότητας), στην τρέχουσα καχεξία των οποίων οφείλονται εν πολλοίς οι περιφερειακές ανισότητες εντός της χώρας, ενώ υποσκάπτον την ανταγωνιστικότητα της. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί και στην ενίσχυση του κράτους δικαίου, της διαφάνειας και της λογοδοσίας στον δημόσιο τομέα, στη μεγαλύτερη κυβερνητική αποτελεσματικότητα. Πρόσδος σε αυτά τα θέματα μπορεί να επέλθει μέσω επιτάχυνσης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων του οποίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ελλείψεις τον Νοέμβριο του 2024. Ακολουθώς, δεν εγκρίθηκε η καταβολή της δεύτερης δόσης από το RRF, ενώ εκκρεμεί και η έγκριση της στρατηγικής της χώρας για το σχέδιο REPowerEU. Αυτές και άλλες αναξιοποίητες χρηματοδοτικές δυνατότητες αναδεικνύουν τις αναγκαιότητες εξομάλυνσης τυχόν διαφορών εντός του κυβερνητικού συνασπισμού, και εστίασης στην υλοποίηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων, προκειμένου το δημόσιο χρέος της ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2023 ήταν το δεύτερο μικρότερο στην Ε.Ε. Πέρα από τα κυρίως πο-

* EUROBANK RESEARCH

Πληθωρισμό κερδών από το 2021 στην Ελλάδα «βλέπει» η ΤτΕ

Η αύξηση τιμών συνδυάστηκε με υψηλότερα περιθώρια κέρδους, κυρίως σε υπηρεσίες

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

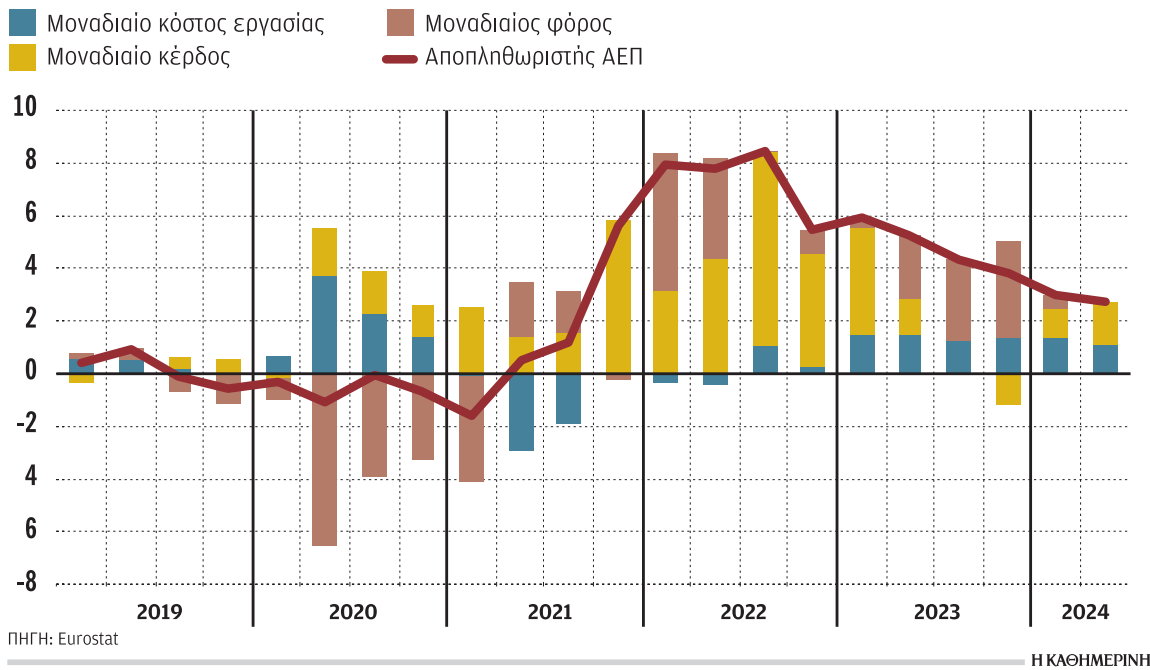
Τα **κέρδη** των επιχειρήσεων είναι η κύρια συνιστώσα των πληθωριστικών πιέσεων από το 2021 και μετά, τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην Ελλάδα, διαπιστώνει μελέτη που δημοσιεύθηκε στο οικονομικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος. Ειδικά στην Ελλάδα, πρωταγωνιστής μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ο τομέας των υπηρεσιών. Στο φόντο πολλών μελετών που έχουν αναδείξει το θέμα, όταν ξεσπασε η πληθωριστική κρίση στην

Οι **παράγοντες** που καθορίζουν τη δυναμική του πληθωρισμού είναι κυρίως **εγχώριοι, διαπιστώνεται στο οικονομικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος.**

Ευρώπη, μιλώντας για «πληθωρισμό της απλότητας», η μελέτη των Δημήτρη Παπαγεωργίου και Αναστασίου Ριζού εξετάζει ειδικότερα τον ρόλο των εγχώριων παραγόντων στην δυναμική του πληθωρισμού. Οι συγγραφείς επιστημαίνουν ότι ενώ τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης αντιμετώπισαν κατά κύριο λόγο κοινές πληθωριστικές διαταραχές, λόγω τιμών ενέργειας και εισαγόμενων ενδιάμεσων αγαθών, στις επιμέρους χώρες παρατηρούνται διαφοροποιήσεις ως προς το μέγε-

Συνεισφορά στον πληθωρισμό (βάσει το αποπληθωριστή ΑΕΠ)

ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΠΗΓΗ: Eurostat

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

θος και την επιμονή του πληθωρισμού. Κάτι που σημαίνει ότι οι παράγοντες που καθορίζουν τη δυναμική του είναι κυρίως εγχώριοι. Στην περίπτωση της Ελλάδας η μελέτη διαπιστώνει ότι η σημαντική αύξηση των κερδών συνδέεται πρωτίστως με τον τομέα των υπηρεσιών, ο οποίος είχε τη μεγαλύτερη συμβολή στον ρυθμό αύξησης των κερδών ανά μονάδα προϊόντος, ακολουθούμενος από τον τομέα της βιομηχανίας (εκτός κατασκευών). Παρότι οι συγγραφείς

επισημαίνουν ότι η αύξηση της συνεισφοράς των κερδών στον πληθωρισμό δεν σημαίνει απαραίτητα και αύξηση των περιθωρίων κέρδους, στην περίπτωση της Ελλάδας το τελευταίο ισχύει, «ιδιαιτέρως στον τομέα των υπηρεσιών». Σύμφωνα με τους μελετητές, υπάρχει μια ξεκάθαρα ανοδική τάση στα περιθώρια κέρδους σε όλους τους τομείς από το 2020, με τον τομέα των υπηρεσιών να εμφανίζει την πιο σημαντική αύξηση. Μάλιστα, ο τομέας αυτός συμπάρεσυρε

το σύνολο της οικονομίας. Ειδικά το 2023 ο τομέας των υπηρεσιών συνέχισε την ανοδική του πορεία, ενώ η βιομηχανία έδειξε υποχώρηση.

Το κόστος εργασίας, σημειώνουν οι μελετητές, σχετίζεται επίσης θετικά με την εξέλιξη του πληθωρισμού, ωστόσο η συνεισφορά του είναι μικρότερη από αυτή των κερδών. Ειδικά στην Ελλάδα η συνεισφορά του είναι σημαντικά χαμηλότερη σε σύγκριση με την Ευρωζώνη. Πρακτικά αυτό σημαίνει πως

οι Ευρωπαίοι σε γενικές γραμμές μέσω των μισθολογικών αυξήσεων περιόρισαν τις επιπτώσεις από την άνοδο των τιμών, περισσότερο απ' όσο οι Έλληνες.

Στην Ελλάδα, το 2022 ο αποπληθωριστής ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 6,5%. Τα κέρδη συνεισέφεραν 4,7 ποσοστιαίες μονάδες, ακολουθούμενα από τους φόρους (2,1 ποσοστιαίες μονάδες), ενώ η συμμετοχή του κόστους εργασίας ήταν οριακά αρνητική (-0,3 ποσοστιαίες μονάδες). Από το β' τρίμηνο του 2023 η συνεισφορά των κερδών άρχισε να υποχωρεί, καθώς οι εισαγόμενες πληθωριστικές πιέσεις άρχισαν να χαλαρώνουν. Το 2023 ο αποπληθωριστής ΑΕΠ ήταν 5,8%, με τα κέρδη να συνεισφέρουν 2,1 ποσοστιαίες μονάδες και το κόστος εργασίας να επιστρέφει σε θετικό έδαφος συνεισφέροντας 1 ποσοστιαία μονάδα. Τη μεγαλύτερη συνεισφορά είχαν οι φόροι με 2,7 ποσοστιαίες μονάδες. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, η αυξημένη αυτή συνεισφορά των φόρων μπορεί να αποδοθεί στην αύξηση των τελικών τιμών των αγαθών και υπηρεσιών, που οδήγησε σε υψηλότερα φορολογικά έσοδα. Επιπλέον, μπορεί να αποδοθεί στη βελτίωση εισπραξιμότητας του ΦΠΑ, λόγω της εφαρμογής των μέτρων κατά της φοροδιαφυγής.

Τέλος, το πρώτο 6μηνο του 2024 ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 2,9%, με τα κέρδη να έχουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά (1,4 ποσοστιαίες μονάδες), ακολουθούμενα από το κόστος εργασίας (1,2 ποσοστιαίες μονάδες).

Ρυθμό ανάπτυξης 5%-6% θα μπορούσε να έχει η Ελλάδα, λέει ο Ντέκλαν Κοστέλο

Με μικρά κέρδη έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Μικρά κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 224,57 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 0,28%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €617.847. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 136,38 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη 0,27%. Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, η Κύρια Αγορά κινήθηκε ανοδικά με κέρδη 0,36%, όπως και τα Ξενοδοχεία, με 0,10%. Η Εναλλακτική Αγορά και οι Επενδυτικές Εταιρείες κατέγραψαν μικρές απώλειες, 0,01% και 0,59% αντίστοιχα.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €478.936,89 (τιμή κλεισίματος €4,95 - άνοδος 0,41%), της Demetra Holdings με €106.838,15 (τιμή κλεισίματος €1,65 - πτώση 0,60%), της LogiCom με €22.539,50 (τιμή κλεισίματος €3,78 - άνοδος 3,28%), της Εταιρείας

Αναπτύξεως Αγρού «η Πρόοδος» €3.000 (τιμή κλεισίματος €3,00 - χωρίς μεταβολή) και της Ελληνικής Τράπεζας με €2.612,50 (τιμή κλεισίματος €4,75 - χωρίς μεταβολή).

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 224,57 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 0,28%.

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 6 κινήθηκαν ανοδικά, 3 καθοδικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 190.

Σαφή προειδοποίηση ότι παρά την πρόοδο που έχει γίνει στην Ελλάδα έχουν κολλήσει οι προσπάθειες για βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που θα επέτρεπαν την επίτευξη ρυθμών ανάπτυξης έως και 6% αντί για 2% έως 3% σήμερα, εξέφρασε ο Ντέκλαν Κοστέλο, αναπληρωτής γενικός διευθυντής για οικονομικές και χρηματοοικονομικές υποθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μιλώντας στο 3ο Φόρουμ των Δελφών στις Βρυξέλλες. Τόνισε μεταξύ άλλων, ότι:

– Η Ελλάδα στις επενδύσεις τα έχει πάει καλύτερα από άλλους, αλλά δεν «απογειώνεται». Αναπτύσσεται με 2% έως 3%, ενώ ρεαλιστικά μπορεί να αναπτυχθεί με 3%, 4%, 5% ή 6% με δεδομένη την κάλυψη του χαμένου εδάφους και το πόσο χαμηλά έπεσε (λόγω της οικονομικής κρίσης). Το ερώτημα είναι γιατί οι επενδύσεις στην Ελλάδα και ειδικά οι ιδιωτικές είναι τόσο χαμηλές.

– Η χώρα έκανε αξιοσημείωτη πρόοδο κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων οικονομικής στήριξης και τα επόμενα χρόνια για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Αν η Ελλάδα θέλει να πετύχει τη δυναμική της ανάπτυξη πρέπει να κάνει το επόμενο βήμα και να κινηθεί στην πρωτοπορία των μεταρρυθμίσεων. Η ανησυχία μου είναι ότι παρά την πρόοδο σ' αυτό το πεδίο έχει «κολλήσει».

– Η δημοσιονομική κατάσταση βρίσκεται υπό έλεγχο, το χρέος μειώνεται γρήγορα, η Ελλάδα πήρε

την επενδυτική βαθμίδα και η απασχόληση αυξάνεται. Ωστόσο, παρά τα επιτεύγματα υπάρχει κίνδυνος υπεραισιοδοξίας για την Ελλάδα. Να αναγνωριστεί η πρόοδος που έχει γίνει, αλλά υπάρχει ακόμη πολλή δουλειά που πρέπει να γίνει καθώς το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι κάτω από το επίπεδο που ήταν πριν από την παγκόσμια κρίση του 2008, η απασχόληση είναι κάτω από τον μέσο της Ε.Ε., η παραγωγικότητα είναι στα 2/3 του μέσου επιπέδου της Ε.Ε.

– Η Ελλάδα τα πηγαίνει καλά στην απορρόφηση των ευρωπαϊκών πόρων. Σημειώσε πως έχει στη διάθεσή της σημαντικούς ευρωπαϊκούς πόρους και ότι η μεγάλη πρόκληση είναι η αποτελεσματική απορρόφσή τους.

Για την Ε.Ε. συνολικά ανέφερε ότι βρίσκεται αντιμέτωπη με μια σειρά κρίσιμων ζητημάτων, όπως το κενό στην παραγωγικότητα, η θέση της στην παγκοσμιοποίηση, το ενεργειακό κόστος, η κλιματική αλλαγή και το δημογραφικό.

Υπογράμμισε, ωστόσο, ότι έχει αποδείξει τη δυνατότητά της να ξεπερνάει δυσκολίες όταν αντιδρά συλλογικά, φέρνοντας ως παράδειγμα την αντιμετώπιση της πανδημίας, το Brexit και τον πόλεμο στην Ουκρανία. «Κρατήσαμε όρθια την Ε.Ε. γιατί δράσαμε μαζί, γρήγορα και με καινοτόμο τρόπο», ανέφερε. Σε ερώτηση για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της Ευρώπης, χαρακτήρισε την Ε.Ε.

Οι **πολύ** χαμηλές ιδιωτικές επενδύσεις «φρενάρουν» την αύξηση του ΑΕΠ, τόνισε το στέλεχος της Κομισιόν.

«εύθραυστη» σε αυτή τη φάση, εξηγώντας ότι οι παράγοντες που τροφοδοτούσαν την ανάπτυξη έχουν μειωθεί, δημιουργώντας ένα περιβάλλον γεμάτο προκλήσεις. Παρά τα προβλήματα, εξέφρασε την πεποίθηση ότι υπάρχουν λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν. Από την πλευρά του ο Γιώργος Παγουλάτος, πρέσβης - μόνιμος αντιπρόσωπος της Ελλάδας στον ΟΟΣΑ, αναφέρθηκε στον καθοριστικό ρόλο της Ε.Ε. στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, επισημαίνοντας ότι η ενεργειακή διασύνδεση και οι επενδύσεις υποδομών είναι κρίσιμες

για την περιοχή. Έκανε ιδιαίτερη μνεία στη στρατηγική σημασία της Ελλάδας ως διαμετακομιστικού κόμβου ενέργειας, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την Αλεξανδρούπολη. Τόνισε, επίσης, ότι η Ε.Ε. λειτουργεί σε ένα πλαίσιο συναινεσης, γεγονός που την καθιστά πιο αργή στη λήψη αποφάσεων σε σχέση με άλλες δυνάμεις, όπως οι ΗΠΑ.

Ο Νίκος Βέττας, γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, σχολίασε τις γεωπολιτικές και οικονομικές προκλήσεις που ενδέ-

χεται να επηρεάσουν την επενδυτική δραστηριότητα. Αναφέρθηκε στη νέα αμερικανική διοίκηση και την αβεβαιότητα που προκαλεί, ιδίως ως προς την πράσινη ατζέντα και τις παγκόσμιες εμπορικές σχέσεις. Επισημάνε ότι η Ε.Ε. πρέπει να αναλογιστεί σε βάθος τα αίτια της υστέρησης της σε ανταγωνιστικότητα και να αναπτύξει πιο αποτελεσματικές στρατηγικές προσαρμογής.

Ο Ιβαίλο Ιζβόρσκι, επικεφαλής οικονομολόγος για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία στην Παγκόσμια Τράπεζα, επισήμανε την ανάγκη ενίσχυσης του ιδιωτικού τομέα στην Ευρώπη, προκειμένου να αυξηθεί η δυναμική καινοτομίας και επενδύσεων. Υπογράμμισε ότι παρά τη χρηματοδοτική διαθεσιμότητα, ο ιδιωτικός τομέας δεν αναλαμβάνει επαρκώς επενδυτικά ρίσκα, ενώ έθιξε το ζήτημα της απώλειας ταλέντων στην περιοχή.

Ο Φεντερίκο Φερνάντεζ, διευθύνων σύμβουλος του «We Are Innovation», μίλησε για την ανάγκη αναζωογόνησης της καινοτομίας στην Ευρώπη, σημειώνοντας ότι η ήπιος υπολείπεται σε ανταγωνιστικότητα έναντι των ΗΠΑ. Χαρακτήρισε τη σχέση της Ευρώπης με την καινοτομία «περίπλοκη» και παρομοίωσε την κατάσταση με μια σχέση γεμάτη δράμα, αλλά χωρίς ουσία. Τόνισε ότι οι τεχνολογικές επενδύσεις και η προώθηση της καινοτομίας μπορούν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της Ε.Ε.

Deloitte.

Φορολογικές Πληροφορίες 2025

Ο απαραίτητος οδηγός για το φορολογικό τοπίο της Κύπρου.

© 2025 Deloitte Limited

Κατεβάστε τον οδηγό σε ελληνικά και αγγλικά.

